EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN !

Sayı:5, Şubat 1988

Kâğıtların kudretine sığınanlar

Geçen ayın en önemli olaylarından biri şüphesiz ki SHP İstanbul milletvekili M.Ali Eren'in parlamentoda yaptığı konuşmanın parlamento ve parlamento dışında yarattığı dalgalanmaydı. Silahlı Kürt ulusal hareketinin de itkisiyle zaten uzun süredir basında ve kamuoyunda açık seçik tartışılan sorunun parlamento kürsüsünden de dile getirilmesi üzerine müthiş bir gürültü koptu. Nasıl olur da, bir milletvekili de olsa, aynı zamanda Türk ulusunun Kürt ulusu üzerinde egemenliğinin sembollerinden biri olması gereken TBMM'de "Kürt azınlığı"nın, Kürtlerin sözünü etme küstahlığını gösterebilirdi? Ulusal egemenlik kayıtsız, şartsız Türklere ait değil miydi? Hangi dili konuşursa konuşsun T.C.topraklarında yaşayan herkes Türk değil miydi? Ve parlamentodaki burjuva partiler bu "küstahlık"a karşı blok halinde hücuma geçtiler. Parlamentodaki partilerin temsilcilerinden oluşan başkanlık divanı ile birlikte ANAP, burjuva cumhuriyetin sözümona en üst iradesini temsil etmesi gereken Meclisin bu üyesine karşı Anayasa'nın bu gibi durumlar için düşünülmüş 83.maddesini harekete geçirirken, bazı yetkilileri ise, işi savcıları göreve çağırmaya kadar vardırıyorlardı. Milletvekilinin, yani parlàmantonun söz özgürlüğüne sınır koyan sözkonusu maddenin uygulanmasını, "karar yerindedir" sözleriyle memnuniyetle karşılayan İnönü, ayrıca milletvekilinin parti disiplin kuruluna verilip cezalandırılmasını istiyordu. DYP, konuşmayı bir basın toplantısıyla kınıyor, lideri Demirel ise, ulusal birliğin bağrına saplanmış bir hançer olarak niteliyordu.

Oysa, sözkonusu milletvekilinin, dikkatli bir dille, özetle söylediği, Kürtlerin varlığının hep yadsındığı, farklı siyasal ve ekonomik uygulamalara tabi tutuldukları, dillerinin konuşulmasının ve yazılmasının yasaklandığı, asimilasyonun bütün hızıyla devam ettiği, çocuk-genç-yaşlı ayırımsız işkenceden geçirildikleri, yargısız öldürüldükleri (bunların hangisi yanlış), basın ve kamuoyunda açıkça tartışılan bu sorunun parlamentoda da tartışılması gerektiğiydi.

Burjuvazinin acz içindeki zavallı temsilcileri ise, tartışmak bir yana, kendini dayatmış ve parlamentonun kapısından girip kürsüye kurulmuş gerçeğin gücü karşısında, anayasanın, yasaların, anlaşmaların yani kağıtların kudretine sığındılar; "Kürt azınlığı" -azınlık değil, millet- yok diye uludu, küfürler savurdular. Anayasa vardı, yasalar vardı, bunlara göre T.C. bölünmez bir bütündü, dili Türkçeydi, bayrağı ayyıldızlı albayraktı... Ya da bay İnönü'nün buyurduğu gibi, "Bir ülkenin temel yapısını belirleyen deyimler, konuşanın o andaki isteğine göre şekillenmez"di. "Bu deyimler o ülkenin, o devletin ilk kuruluşu zamanında sınırlarının savaşla çizilmesinden sonra varılan barış günlerinde, uluslararası anlaşmalarla onaylanarak belirlenir ve bir daha değişmez"di. "T.C.'nin temel yapısı, sınırları, Kurtuluş savaşıyla oluşmuş ve Lozan Anlaşması'yla bütün dünyaca kabul edilmiş"ti. "Lozan Anlaşması, Türkiye'de azınlık olarak yanlızca Hristiyan ve Musevi vatandaşları azınlık saymış"tı. "Anadilleri Kürtçe, Arapça, Lazca olan ya da başka dillerden olan vatandaşlar azınlık meydana getirmezler"di.

Burjuvazi yıkılmaya, çöküşe mahkum bütün sınıflara özgü davranışı gösteriyor. Son tahlilde hiçbir iradenin değiştiremeyeceği, uygun düşmeyen siyasi-hukuki biçimlerin kendilerini uydurmak ya da kaçınılmaz olarak zor yoluyla yıkılmaya mahkum oldukları

tarihsel-toplumsal zorunluluğun kendini kabul ettirmesinin terörle ya da hukuki barikatlarla önlenebileceğini sanıyor. Nesnel gerçekliğin, kararlarla, anlaşmalarla değiştirilebileceğine, yok sayılabileceğine inanmak istiyor.

Yasalarla ya da herhangi bir anlaşmayla, devletin nüfusunun dörtte birini teşkil eden ve Kürdistan diye bilinen toprakların sahibi ve bölgenin en eski halklarından birinin yok sayılabileceği savı, nihayet dizginsiz ırkçılığın ve şovenizmin en önde gelen temsilcilerinden biri olarak tarihteki yerini önceden almış Türk burjuvazisine ait olsa da, akıl almaz bir şey, görülmemiş bir yüzsüzlük örneğidir.

Türkiye'de "Kürt ulusu var mıdır", "Kürt sorunu var mıdır" tartışması ne kadar akıl almaz görünse de, devleti oluşturan nüfusun %20-25'ini oluşturan bir ulusu yok sayma şerefi -şerefsizliği mi?- Türk burjuvazisine aittir ve o bu şerefi onyıllardır taşıyor, taşımakta ısrar ediyor. Bu sınıf, Ermenilerin celladıdır, Ermenileri ve Rumları Anadolu topraklarından kovmayı başarmıştır. Aynı tutkuyla Kürtleri kırarak ve zorla Türkleştirerek tarihten silebileceğini sanıyordu. Ama bu artık imkansızdır, imkansız olduğu anlaşılmıştır. Bu yüzden uluyor, köpekleşiyor, çaresizlik içinde debeleniyor.

Oğul İnönü merhum pederinin mirasına sığınıyor. Lozan Anlaşması, Kurtuluş Savaşı diyor. Ama bu da burjuvaziyi kurtarmaz. Zira, tarih de onun aleyhine tanıklık yapıyor.

Gizlenmeye çalışılmasına rağmen, resmi T.C. tarihini okuyan öğrenciler dahi bilmektedir ki, bu anlaşmanın ortaya çıktığı Lozan Konferansı'nın ağırlıklı konularından biri Kürt sorunuydu. İngilizler, Musul petrollerini elde etmek amacıyla, Güney Kürdistan'ı İrak'ta kurdurduğu kukla Faysal hükümeti aracılığıyla egemenliği altına almak ve Türk hükümetini Musul üzerindeki emellerinden vazgeçirmek için Kürtlerin bağımsızlığı sorununu bir koz olarak kullandı. Aynı şekilde, Türk hükümeti de, Güney Kürdistan'da özgürlükleri için İngilizlerle savaşan Kürtleri kendileriyle birleşmek için savaşıyor göstererek, bunu, bir yandan mümkünse Musul'u elde etmek, diğer yandan, Türkiye'deki Kürt sorununu gündemden çıkarmak için koz olarak kullandı.

Lozan Konferansı'nda Türk heyeti başkanı İ.İnönü ıngilizlere karşı şunları ileri sürüyordu:

...

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Türklerin olduğu kadar Kürtlerin de hükümetidir, çünkü, Kürtlerin gerçek meşru temsilcileri Millet Meclisine girmiştir ve Türklerin temsilcileriyle aynı ölçüde ülkenin hükümetine ve yönetimine katılmaktadırlar.

"Kürt halkı ve yukarıda belirtilen temsilcileri, Musul vilayetinde oturan kardeşlerinin anayurttan ayrılmalarına razı değillerdir..."

...

"Kullanılan ad ne olursa olsun, gerçekte bir sömürge olacak bir ülkede, yabancı bir devletin uyruğuna geçmek üzere, şimdiki durumunu değiştirmek isteyecek tek bir Kürt bile yoktur."

...

"Yurttaşlık haklarını ve yetkilerini kapsayacak olan sözde özerk bölgelerin halklarına tanınacağı söylenilen haklar, Kürt soyu gibi üstün bir suyu hiç tatmin etmeyecektir."

Sonunda Kürtlerin taraf olmadığı bu anlaşmada sorunun daha sonra "Türkiye ve İngiltere arasında dostça bir çözüm yoluyla saptayacağı" kararına varıldı. Bu "dostça çözüm" daha Lozan Konferansı esnasında saptanmıştı: Türkiye Sevr Anlaşması'nın tatbik edilmemesi ve Kuzey Kürdistan'ın kendisine bırakılması karşılığında, Musul ve petrolleri üzerindeki isteklerinden vazgeçecekti. 1925 yılında Türkiye ve İngiltere arasında yapılan anlaşmayla bu onaylanmış oldu.

Lozan Anlaşması tek bir şeyi kanıtlıyor: O da, İngilizlerle Türk hükümetinin ilhakçı emelleri için Kürt ulusal haklarını bu anlaşma ile yok saydıkları ve Kürdistan'ı bölüştükleridir.

Milli Kurtuluş savaşı başlarken Kürtlerin desteğni almak için olağanüstü çaba gösteren, "Türk-Kürt kardeşliği"ni ağzından düşürmeyen Kemalistler, daha sonra onların bütün ulusal haklarını reddettiler. M.Kemal, 1920'de TMMB'de, "Meclis-i Ali'mizi teşkil eden zevat yalnız Türk değildir; yalnız Kürt, yalnız Laz, yalnız Çerkez değildir, fakat hepsinden mürekkep"tir diyordu. Dahası, M.Kemal ve arkadaşları Kürtlerin ulusal haklarının tanınacağını vaadediyorlardı. Lozan Konferansı esnasında M.Kemal,

Kürt milletvekillerinin milli kıyafetlerini giyip Meclis kürsüsünden Kürtler adına nutuk irad etmelerini ve Lozan Konferansına Kürtler adına telgraf çekmelerini bizzat istiyordu. Aynı M.Kemal ve iktidarı, Kürt ileri gelenlerini akıl almaz komplolarla, örneğin Meclise Kürt milli kıyafetleriyle geldikleri vb. gerekçelerle de İstiklal Mahkemelerinde idama yolluyordu.

Lozan Konferansında "TBMM'nin Türklerin ve Kürtlerin hükümeti olduğunu", "Kürt soyunun üstün bir soy -ne demekse!- olduğunu" söyleyen aynı İ.İnönü, 1930'da, ulusal haklarını inkar eden Türk hükümetine karşı ayaklanan Kürtlere karşı, "Bu ülkede sadece Türk ulusu etnik ve ırksal haklar talep etme hakkına sahiptir. Başka hiç kimsenin böyle bir hakkı yoktur" derken, hükümetin Adliye Bakanı Mahmut Esat Bozkurt ise, "Bu memleketin kendisi Türktür. Öz Türk olmayanların Türk vatanında bir hakkı vardır, o da hizmetçi olmaktır, köle olmaktır" diyordu. İktidarlarını sağlamlaştıran ve 1938'e kadar peşpeşe patlak veren Kürt isyanlarını kan ve ateşle boğan Kemalistler, kendine has bazı özellikleriyle belkide benzeri olmayan, ve sadece sosyal bilimcilerin konusu olmaması gereken, "Türk Tarih Tezi","Güneş Dil Teorisi" gibi "teori"lerle Türk ırkının üstünlüğünü ispatlamaya çalışırken, Kürt diye bir ulusun olmadığını, onların "dağlı Türkler" oldukları vbg. bir dizi akıl almaz savlar ileri sürdüler. Acımasız bir jenosid politikası sistematik bir asimilasyonla birlikte sürdürüldü. Osmanlı'dan, İttihat ve Terakki'den devralınan ve bütün cumhuriyet hükümetleri tarafından devam ettirilen bu politika bugün de sürdürülmeye çalışılıyor.

Sadece vahşi bir kapitalist sömürü ve baskının değil, mazlum bir ulusa, Kürtlere karşı yeryüzünde eşine az rastlanır cinsten zalimce ve barbarca bir politikanın timsali Türk burjuvazisinin egemenliğini, artık bir utanç abidesi haline gelmiş şu "son Türk devleti"nin yerle bir edip, tarihten silmek, ulusların ve dillerin tam hak eşitliğine ve kardeşliğine dayanan sosyalist bir cumhuriyet kurmak -işte bu tarihi ve onurlu görevi yerine getirmek ise Türk, Kürt bütün milliyetlerden işçilere düşüyor.

EKİM

8.KURULUŞ YILINDA TDKP

(Baştarafı s:24'de)

TDKP'nin teorik ve taktik sistemine karşı ileri sürdüğümüz düşünceler ise, "ekonomizm" ve "troçkizm" olarak nitelenmişti. Hala da bu yapılıyor. Ama, aynı TDKP, henüz bir parti üst platformunun toplanmadığı, her şey bir yana kendi içidne ele alınmış ve sonuçlandırılmış bir tartışmanın dahi sözkonusu olmadığı koşullarda, Merkez Yayın Organında, üstelik de daha dün "ekonomizm", "Troçkizm" olarak damgaladığı düşünceleri satır aralarına serpiştirebiliyor. Yarı-feodalizm tespitleri ve "özü toprak devrimi olan" anti-emperyalist, anti-feodal devrim anlayışı başta olmak üzere bir çok görüşünü, o yıllarca reklamı yapılan "yepyeni ve çürütülmez çizginin" reddi anlamına gelecek görüşlerini, hiçbir açıklama yapmadan "düzeltme"ye tabi tutan da bu aynı TDKP'dir.

Bütün bunlar, TDKP'nin ve TDKP önderliğinin bize yönelttiği sözde eleştirilerin ne denli samimiyetsiz ve oportünist amaçlı olduğunu gösterdiği gibi, TDKP ve TDKP önderliğinin küçük-burjuva yozlaşmasında katettikleri mesafeyi göstermesi bakımından da ibret vericidir.

Türkiye devrimci hareketinde oportünizmi bir tutum olarak benimseyip, bunu bir sistem haline getirenlere sıkça rastlanmıştır. TDKP önderliği bugün tam da bunu yapmaktadır.

Sınıfın çıkarlarına ve sosyalizme tipik bir yabancılaşmanın ürünü olan bu çaba yalnız bırakılmalıdır. Bu çaba sınıfın birleşik bir kuvvet haline getirilmesinin, ileri kesimlerinin parti olarak örgütlendirilmesinin önünde tamıtamına gerici ve tasfiyeci bir çabadır.

Hala kendisini yenileyebileceği safça umudu ve beklentisiyle TDKP saflarında kalmaya devam eden samimi unsurların önünde, gerçeği bir an önce görmek, ciddiyetten ve sorumluluktan yoksun yöneticileri gerici ve tasfiyeci çabalarıyla başbaşa bırakmak görevi durmaktadır. Bırakalım komünist sınıf partisini TDKP, devrimci-demokrat bir örgüt olarak bile kendini yenileme güç, irade ve potansiyelinden artık yoksundur. Geçmişte o az çok tutarlı devrimci küçük-burjuva bir örgüttü. Bugün öyle bile değil.

Sorumluluk, dağılma ve yozlaşma içindeki küçük-burjuva yapılara karşı değil, proletarya davası ve Marksizm-Leninizme karşı duyulmalıdır.

Kötü bir sınavın gösterdikleri

A.AZAD

Siyasal mücadele ve sorunlardaki temel tutumlar bir siyasal parti veya akımın niteliğinin daha kolay anlaşılmasını sağlayan göstergelerdir. Bazen teori ve programda örtük bulunan öz, pratik, siyasal sorunlar ele alındığında kendini bütün çıplaklığıyla ortaya koyar. Marksizm ve işçi sınıfı adına konuşan parti ve grupların seçim platformları ya da taktikleri bu bakımdan her biri hakkında fikir edinmemizi sağladı. Her biri, sadece dar anlamda seçimlerdeki tutumlarını değil, bununla birlikte, doğal ve kaçınılmaz olarak, bazı temel sorunlardaki tutumlarını da açığa vurdular. Konunun önemi burada.

Ekim, ilk sayısında, "Seçimler, Parlamento ve Bağımsız Sınıf Tutumu" başlıklı yazıda şuna işaret etmişti:

"Bu ülkede, sol, onyıllardır farkında olarak veya olmaksızın ideolojik, siyasi ve pratik tutumuyla, işçi sınıfını, direkt ya da dolaylı, burjuvazinin şu veya bu fraksiyonunun ya da küçük-burjuvazinin eklentisi haline getirmiştir; bu yüzden de, bütün burjuvaziden ve küçük-burjuvaziden bağımsız bir sınıf hareketi yaratamamıştır. Bugün revizyonistler ve liberal sol aynı rolü sosyalizm adına oynamaya devam ediyorlar. Bu bakımdan bağımsız kimlik sorunu, bunun vurgusu ve ilk adımları, hayati bir önem tışıyor. Bu varolmanın ve ilerlemenin olmazsa olmaz koşuludur."

Aynı yazıda, "sosyalist hareketin ideolojik-siyasi bağımsızlığını sağlamanın ve bağımsız sosyalist bir işçi hareketi yaratmanın çabalarımızın ekseni ve biricik amacı olduğu bir dönemde, seçimler, bu bağımsız kimliğin ve tutumun vurgusunu yapmanın bir vesilesi olması bakımından önem taşıyor" deniyordu.

Burjuva partileri desteklemeye ya da işçileri bu partileri desteklemekten alıkoymak için açık ve doğrudan çağrı yapmaktan geri durarak desteklemeye -bu tavır ya da "tavırsızlık" da dolaylı desteği ifade eder- son vermek, işçilerin temsilcileri yoksa boş oy kullanmak şeklindeki doğru tutum, geniş kesimlere ulaştırılamasa dahi, ulaşabildiği kadarıyla, hiç olmazsa, sınıfın sosyalist ya da sosyalizme yatkın ileri kesimlerinin, dahası, bugünkü koşullar altında komünistlerin de, siyasal eğitimi bakımından önemi vardı ve bağımsız kimlik kazanmanın bir adımını ifade ediyordu.

"Ulusal demokrasi", "demokratik yenilenme", "milli uzlaşma", "ulusal konsensus", "demokrasi bloku" vb. isimler altında burjuva demokrasisini kendine program-amaç edinmiş revizyonist-liberal sol burjuvaziye bağımlı olduğunun yeni bir örneğini verdi; seçimlerde ona çalıştı. Bunların tutumlarını Ekim'in 2.sayısında ele almıştık.

Ancak, burjuvaziye el uzatmanın örnekleri, şu veya bu şekilde, küçük-burjuva sosyalizminin temsilcisi gruplarda ya da bu akımın '80 sonrası başkalaşmış veya başkalaşma sürecindeki temsilcilerinde de görüldü. Bu yazıda bunu göstermeye çalışacağız.

Örneğin Yeni Çözüm. Yeni Çözüm Türkiye'de devrimci popülist hareketin, devrimci demokrasinin en militan temsilcilerinden biridir.

Seçimlerin ardından yaptığı değerlendirmede, revizyonistlere ve "yeni reformistler" olarak adlandırdığı bağımsız aday gösteren dergilere verip veriştiriyor, "seçimler konusunda izlenen politika"nın, "devrimci çizgiyle oportünist çizginin net olarak ayrıştığı noktalardan biri" olduğunu yazıyor. (Sayı 9, s.5-6, Ocak 1988) Katılıyoruz. Ancak, bununla birlikte, Yeni Çözüm'ün seçimlerde devrimci bir çizgi izlediği konusunda kuşkuluyuz. O halde, Yeni Çözüm'ün seçimlerde sunduğu devrimci çizgi neydi, onu görelim.

Yeni Çözüm, seçimlerdeki tutumunu Ekim-Kasım sayısındaki "Parlamento Seçimleri ve Devrimci Tavır" başlıklı başyazısında açıklamıştı. Yazıda, seçimlere öncekilerde olduğu gibi sadece burjuva partilerin katıldığı, emekçi kesimlerin ise kendilerini temsil eden partileriyle katılma şansına yine sahip olmadıkları belirtildikten sonra, tek tek alternatifler ve tutumlar ele alınıyordu:

"Kendilerine 'sosyalist' diyen kimi ilerici dergilerin seçimlerde kendi adaylarını göstermeleri de bu gerçeği değiştirmeyecektir. Her şeyden önce bir kez, 'sosyalist'(!) diye ileri sürülen bu adaylar, iddia edildiği gibi gerçek birer sosyalist değil, reformist ya da revizyonistlerin adaylarıdır. Bu halleriyle dev-

rimci sol güçler tarafından desteklenmeleri sözkonusu olamaz." (sayı:8, s.1)

"İktidar partisi ANAP ne kadar düzen partisi ise DYP, SHP ve DSP'de o kadar düzen partileridir. Hiçbiri emekten ve emekçiden yana değildir..."

"Emekçiden yana olduğunu her fırsatta dile getiren SHP ile DSP, gerçekte emeğin ve emekçinin karşısındadır. Aksi olsaydı emperyalizmin yeni sömürgesi bir ülkede emperyalizme ve onun tahakkümüne karşı çıkar, NATO'da kalmaktan AT'ye tam üyelikten söz etmezlerdi." (İşçiye karşıt bir konumda, burjuva çerçevede kalınarak da, yani anti-kapitalist, sosyalist bir içeriği olmaksızın da, bütün bütün bunlar savunulabilir.) (agy.)

Şimdi iniş başlıyor:

"Göreli de olsa SHP ve DSP düzen partileri olmalarına rağmen ANAP, DYP vb. partilerden bazı farklı tutumlara sahip oldukları açık. Her şeyden önce bu iki parti bünyesinde az da olsa demokrat, yurtsever ve ilerici adaylar barındırmakta olup hatta (hatta!) bunların bazıları kimi seçim bölgelerinde adaylıklarını bile (bile!) koymuş bulunmaktadır. (Aman ne iyi!) O halde bu iki parti desteklenemez mi diye sorulabilir?" (agy.)

Bu soruya cevap olarak, SHP ve DSP'nin düzen partileri oldukları, "sol" olmadıkları, "içlerinde demokrat ya da ilerici unsurların bulunması, SHP ve DSP gibi sosyal-demokrat iddialı partileri ilerici ya da demokrat yapamayacağı" sözlerinin ardından, "Yarın, Gün, Alınteri reformist ve revizyonistler"in, "SHP'nin desteklenmesi gerektiği doğrultusundaki tiradları"na, "bunun burjuva kuyrukçuluğu olduğunun farkındalar mı bilemiyoruz" şeklindeki "uyarıcı" eleştiri geliyor.

Sonuç:

"SHP ile DSP gibi burjuva partilerin parti olarak (abç) devrimci sol güçler tarafından desteklenmelerinin sözkonusu dahi edilemeyeceği... Keza mevcut bağımsız sosyalist (!) adayların da... belirtilen nedenle desteklenemeyeceği ... Devrimci Sol güçler olarak bu erken genel seçimde kendi bağımsız devrimci adaylarımızı da gösterme durumunda olmadığımıza göre... Bu aşamadaki doğru devrimci tavır; ilericiliğinden, demokrat ve yurtseverliğinden kuşku duyulmayan, özellikle varsa bağımsız adaylar, bu türden adaylar bulunmuyorsa (şimdi hazır olun!) SHP ya da DSP'deki yukarda belirtilen niteliklere uygun (parti değil) partili adaylar desteklenmelidir. (abç.) Belirtilen adayların bulunmadığı seçim bölgelerinde sandık başına gidilmemeli; bu bölgelerde seçimler 'boykot' edilmelidir." (agy., s.2)

SHP, DSP değilde, "belirtilen niteliklere uygun" SHP ya da DSP'li adaylar desteklenmelidir -Yeni Çözüm'ün seçimlerde sunduğu "devrimci sol" taktik işte buydu! Gerçekte, burada sözkonusu olan, sık sık rastlandığı gibi, radikal "sol" biçim ardındaki özün -küçük-burjuva demokratik öz- kendini sağ bir tarzda açığa vurmasıdır. Sosyal-demokrasinin kuyrukçusu revizyonist-liberal sola esip gürleyen Yeni Çözüm, seçimlerde, kendisinin de "devrimci sol" bir tarzda, sosyal-demokrasinin destekçisi, kuyruğu durumuna düştüğünün farkında mıdır bilemiyoruz. Şu basit nedenlerden dolayı:

Adayların kişisel düşünce ve eğilimleri ne olursa olsun, oylar partilere ve programlara verilir. "Biz partiyi değil, partili adayları destekliyoruz" kaydı bu gerçeği değiştirmez; ayrıca bu sözler saçmalıktır, zira, "partili adayları destekliyoruz" demek, "partiyi destekliyoruz" sözlerinin yinelenmesinden başka bir şey değildir. Tek tek adaylar, kişisel düşünce ve eğilimlerinden bağımsız olarak -resmi çizgiden farklı düşüncelere de sahip olabilirler, bu önemsizdir- listesinde yer aldıkları partiyi ve onun programını temsil etmiş olurlar, ve verilecek oyların doğuracağı siyasal sonuç da bundan başka bir şey olmaz. Bu, siyasetin basit bir kuralıdır, bilinmesi gerekir. Ancak, Yeni Çözüm'ü buna iten şey, politik saflık, bilgisizlikten çok, nesnel olarak temsil ettiği toplumsal kesim ve onun özlemlerinin, istemlerinin ifadesi olan çizgisinin yolaçtığı küçük-burjuva demokratik önyargılardır.

O, anti-kapitalist, sosyalist içeriğe oturmamış bir bağımsızlık ve demokrasi programını amaçlaştırdığından, esasen bununla sınırlı olduğundan, sosyal-demokrat partilerin saflarında her zaman kendinden bir şeyler bulabilir. Zira, orda orta sınıfların temsilcileri vardır ve bu partiler göreceli olarak orta sınıf özlem ve çıkarlarının, sermaye sınıfının genel çıkarları çerçevesinde, taşıyıcısıdırlar.

"Yurtsever", "demokrat", "ilerici" -bütün bu kavramlar burjuva içerikten bağımsız değillerdir, ve izafidirler. SHP, DSP saflarındaki pek çok kişi bu kavramlara uyar. Zira pek çoğu "yurtsever"dir, ya da "kendi ulusu"nun yani "kendi burjuvazisi"nin çıkarlarını başka ulusların burjuvazilerine, büyük kapitalist devletlere karşı savunmaya hazırdırlar. "Cumhuriyet"in geleceğini ve bütünlüğünü tehlikeye sokmamak kaydıyla, bununla sınırlı olarak, "demokrat"tırlar; "ilerici"dirler, dini gericiliğe karşı olmaya hazır, laik devletten yanadırlar, vb. Ve şüphesiz ki, bütün bu "nitelik"lerini mevcut burjuva sistemin meşruluğuna

dokunmadan, onun içinde ve "yasal" araçlarla gerçekleştirmek isterler; yani reformisttirler, burjuva reformcularıdırlar. Yeni Çözüm bulabilir, ama komünistler burada kendinden bir şey bulmazlar, bulamazlar.

Öte yandan, seçimler komünistler bakımından "özel bir siyasi operasyon değildir... yalnızca sınıf bilinçli proletaryanın dünyaya siyasi bakış açısının temel taleplerini ve ilkelerini savunmak için özel bir fırsattır." (Lenin) Bu nedenle de, "yurtseverlik", "demokratlık", "ilericilik" gibi küçük-burjuva demokratik ilkeler-önyargılar ya da reform istemleri üzerine oturtulamazlar.

Kaldı ki, Yeni Çözüm kendi ölçütlerinde dahi tutarsızlığa düşmüştür. Örneğin, bazı dergilerin ileri sürdüğü bağımsız adayları gerçek sosyalist olmadıkları gerekçesiyle desteklememiştir. Olabilir, bu bir tutumdur ve burada sosyalist ölçütler sözkonusu edilmiştir. Ancak, SHP ve DSP'nin adayları ise "yurtsever", "demokrat", "ilerici" ölçütlere vurulmuştur. İşte tutarsızlık burada. Sözkonusu bağımsız adayların SHP ve DSP'nin adaylarının istisnasız tümünden daha "yurtsever", "demokrat", "ilerici" oldukları tartışma götürür mü? Bu da, Yeni Çözüm'ün hiç de "sosyalist ölçütler" kaygısını taşımadığını, ya da en azından, grupçu, "benim değilse neye yarar" şeklindeki küçük-burjuva illetiyle malül olduğunu gösterir.

Yeni Çözüm, seçimlerin ardından yaptığı değerlendirmede, bağımsız aday gösteren dergileri eleştirirken, "somut durumun somut tahlilini yaparak ona göre devrimci taktiklerini çizmek yerine ML klasiklerden aldıkları 'sosyalizmin bağımsız tavrını koymak', 'sosyalist propaganda yapmak' görevini... mekanik-şematik bir biçimde uygulamışlardır" diyor. Kahve toplantılarından sözederek, "bunlar da nereden çıktı", "bugüne kadar neredeydiniz", "bitse de kafamızı dinlesek" şeklindeki tepkileri aktarıp muhataplarını alaya alıyor. Devamla, sonucun "tam bir kara mizah" olduğunu, bağımsız adaylara verilen oyların yüzler hanesini aşmadığını, "girdikleri seçimde aldıkları üçer-beşer yüz oyla kitlelerin nezdinde sol'un gücünü karikatürize ettiklerini" yazıyor. (Sayı:9, s.5-6)

Sözkonusu dergilerin Marksizmi temsil edip etmedikleri bir yana, Yeni Çözüm'ün aslında onların şahsında aşağıladığı şey, Marksizmin, devrimci sınıf tutumunun ta kendisidir. Yeni Çözüm yazarları Marksist-Leninist klasiklerden çıkarılmış ilkeleri ve yöntemleri aşağılayacaklarına -ki onlar bunları hep "3.bunalım döneminin ilişki ve çelişkileri" nedeniyle modası geçmiş, eskimiş, "dogmatik" bulurlar! -biraz onlara kulak verselerdi belki doğru yolu bulurlardı. Marks-Engels işçi hareketinin bağımsızlığına ve bunun korunmasına en büyük titizliği göstermişlerdir. Her meselede olduğu gibi, temsili kurumlar sorununa da bu açıdan yaklaşmışlardır. Bu nedenle, örneğin, Almanya'da 1850'de, bekledikleri yeni bir devrimin ardından yapılacak temsili seçimlerde, kazanma şanslarının hiç olmadığı durumlar da dahil, gericilerin kazanması pahasına da olsa, bağımsızlıklarını korumaları için, işçilerin, mutlakiyete ve feodalizme karşı savaşın başını çekecek olan devrimci küçük-burjuvaziyi dahi desteklememelerini, görüşlerini kamuoyu önüne getirmek için her yerde kendi bağımsız adaylarını ileri sürmelerini salık veriyorlardı. Lenin, bir Bolşevik'in sandığa bir Kadet'in (toplumsal-siyasal rolü bakımından aşağı yukarı bizdeki sosyal-demokrata denk düşer) ismini taşıyan oy pusulasını atmasını iğrenç buluyordu. Yeni Çözüm ise, okuyucularına, Türkiye'nin Kadetleri arasında "ilericiliğinden, demokrat ve yurtseverliğinden kuşku duyulmayan" adaylara oy verilmesini salık vermiştir. Üstüne de, kalkıp, kitlelerin apolitik veya doğal tepkilerini ya da şaşkınlıklarını -zira, sosyalizm uzun süredir ortada yok ya da sesini duyuramıyor gerçekten- muhaliflerine karşı kullanırken daha da tutarsız bir konuma düşüyor. Sonra da, yüzlerle ifade edilen oy miktarıyla alay ediyor. Kendisi gösterseydi diyelim ki, binler hanesini tutturacaktı. Bu çok mu farklı olurdu? Sol gücünü neden abartsın ya da ortaya koymaktan korksun. Alternatif bağımsız bir politik hareket yaratma yolunda, atılması zorunlu bir adımsa, önce yüzlerle de başlasa, buradan başlamadan, bin, onbin, yüzbin, milyon olmak olanaklı mıdır? Kaldı ki, burada önemli olan temel siyasal tutum ve ilkelerdir, oy miktarı değil. Yeni Çözüm'ün sözkonusu dergilerin şahsında alaya aldığı doğru tutum ve ilkelerdir; ve bu dergilerin niteliklerinden bağımsız olarak, onların tutumu, hiç kuşkusuz, Yeni Çözüm'ün tutumundan ileriydi. Alternatif bir güç olamamanın alternatifi, burjuva partileri destekleme alternatifi değildir. Yeni Çözüm'ün yaptığı tastamam buydu.

"İlericiliğinden, demokrat ve yurtseverliğinden kuşku duyulmayan adayların bulunmadığı seçim bölgelerinde seçimler boykot edilmelidir" tutumu ise, sağ tavrı dengeleyen 'sol' tutum olmalı. Sözkonusu edilen, uluslararası işçi hareketinin tarihinde devrimci bir gelenek olan "boykot" sloganı ise, yeri ve zamanında, kesinlikle bir devrimci yükseliş, bir devrimci durum anında, ileri sürülmesi gereken, cepheden bir saldırı aracı olan "boykot" sloganı bizim "solcu"larımızın

elinde yeterince yozlaştırıldı. Onların bunu devrimci güdülerle yapmaları hiçbir şeyi değiştirmez. Yıllardır tekrarlanıp durulan, ama ne olduğu hiç anlaşılmayan ve anlaşılması için de hiç kafa yorulmayan, bu nedenle de artık bıkkınlık veren, şu "somut şartların somut tahlili" de bu olmalı!

Popülist hareketin devrimci kanadı, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenisttir, siyasal gericiliğin kararlı düşmanıdır. Kapitalist sömürü ve baskıya karşı çıkar, emekten yanadır; ama bunu Marksist açıya, sınıf bilinçli proleterin bakış açısına oturtamaz. Bizim popülistler Marksizmi, işçi sınıfının dünya görüşünü temsil ettiklerine içtenlikle inanırlar. Ancak, işçi sınıfı onların gözünde, Lenin'in işaret ettiği gibi, sosyalizm için sonuna kadar savaşacak tek sınıf değil de, genel olarak "halk"ın bir parçasıdır, mevcut sistemden en çok acı çeken bu yüzden de ona karşı en kararlı savaşacak olan sınıftır; Yeni Çözüm gibilerinde bu da değildir, onun adına öncülük misyonu yüklenecek bir parti tarafından kırdan şehire stratejisinin mantiki sonucu olarak, örneğin devrimin temel ve itici gücü olarak ele aldığı köylülük (sınıflardan oluşan, karşıt sınıflara bölünmüş köylülük!) tarafından kurtarılması gereken bir sınıftır. İşçi sınıfı devrimciliği, işçi sınıfının fiili öncülüğü, "işçi ihtilali" ise "sovyetik tip" diye reddedilerek, sovyet devrimine çoktan ihanet etmiş "doğmatik" diye nitelenen -düpedüz iltifat- revizyonistlere atfedilir. (Bkz. Yeni Çözüm, sayı:8, "Proletaryanın Üç Büyük Zaferi" başlıklı yazı). O ise genel olarak "halk"ın temsilcisidir. Örneğin, bakkalların, küçük esnafın geleceği için de savaşmaktan geri durmaz. Bu yüzden de şu satırlar hiç şaşırtıcı olmaz: "Küçük esnaf ve zanaatçılar, ihracata yönelik birikim politikasının kaçınılmaz sonucu olarak, bakkalların süpermarketlere, zanaatçıların da sermayeleri eritilerek tekellerin sermaye dişlileri arasında eritilmelerine vb., üretim kooperatiflerinde bir araya gelerek karşı çıkışı savunmalıdırlar." (Yeni Çözüm, sayı2, s.5)

Ana temaları bağımsızlık, demokrasi ve genel olarak "halk" olan küçük-burjuva sosyalizmi/ devrimci-demokrasi Marksist söylemlerle ne kadar karışmış olursa olsun, tarihi tecrübelerin de kanıtladığı gibi, son tahlilde, burjuva demokrasisinin sol kanadıdır. Bunu şu veya bu şekilde kaçınılmaz olarak ortaya koyar, bağımsız bir işçi hareketi geliştikçe bu daha açık görülecektir.

Siyasal gericiliğin, faşizmin sermaye iktidarından kaynaklandığı, ve bu nedenle de demokrasi sorununun (tek tek demokratik istemler için demokrasi savaşımı değil, devlet olarak demokrasi sorunu) sermaye egemenliğinin devrilmesi sorununa bağlandığı, bunun da, sözkonusu olan ve uğruna savaşılması gereken proletarya devrimiyse, bir sosyalist demokrasiden başka bir şey olamayacağı, burjuva-kapitalist bir ülkede, Türkiye'de, sadece burjuva demokrasisi programı değil, demokratik devrim programı, ya da genel olarak demokrasiyi amaç edinmek, kişiyi, akımları, partileri şu veya bu şekilde burjuvazinin yörüngesine sokar. Yeni Çözüm bize bunun bir örneğini veriyor. Diğer bir örneğini, TDKP şahsında, H.Fırat gösterdi. (Bkz. Ekim, sayı:4, "Teorinin Yoksulluğu" başlıklı yazı)

*

Başka örnekler de var.

Alan Yayıncılık, Türkiye Sorunları Dizisi'nin 3 nolu kitabında, A.R.Sarıali imzasını taşıyan "Seçim Üzerine" başlıklı yazıda, sorun "demokratikleşme süreci" bakımından ele alınıyordu. "Seçimlerin demokrasiye geçiş olmadığı, 12 Eylül rejiminin varlığını sürdürdüğü" saptamasının ardından, bir dizi siyasal reform talebi sıralanıyor ve devrimcilerin sözkonusu "talepleri içtenlikle savunacak ve yerine getirilmesi doğrultusunda çalışacak milletvekili adaylarıyla -sayıları çok az da olsa- hangi siyasi partide olduklarına bakılmaksızın, aynı platformda yer almaları ve birlikte hareket etmeleri yanlış olmayacaktır" deniliyordu. (Türkiye Sorunları Dizisi-3, s.7-8)

Görüldüğü gibi bu arkadaşların demokrasi ufku daha geniş! "Demokratları" sadece SHP, DSP adayları arasında değil, diğer partilerde de arıyorlar. Bu bakımdan TBKP'nin demokrasi perspektifini andırıyor. Popülist hareketin liberal cenahına yakın oldukları gözönüne alınınca anlaşılır oluyor.

'80 öncesi, popülist hareketin modern revizyonizme en yakın duran kesimi olan, '80 sonrası ise sağ cereyanın etkisi altına en çok giren, Gorbaçov'un demokrasi atılımlarından da ilham alan Yeni Öncü çevresi de şu "demokrasi" sorununda tekledi. Demokrasi üzerine eski Kautskist şarkıyı okumaya başladı. Proleter demokrasi ile burjuva demokrasisi arasındaki farkı bulanıklaştırdı. Bu, siyasal sonuçlarını ilk fırsatta, örneğin referandum sorununda verdi. "Her boş oy Özal ve 12 Eylülcülere soldan verilmiş bir destektir" diyerek en hızlı "evet"çiler arasında yer alan Yeni Öncü'nün, diğer gerekçelerin yanısıra, temel gerekçesi "demokrasi"ydi. Tam bir şaşkınlık örneği, sol ile sağ arasında ortak demokrasi mantığı arıyor, "evet"in gerekçesini sosyalist demokrasi

sorununa kadar vardırıyordu. (Sayı: 6, s.2, Eylül 1987) Yeni Öncü Yazı Kurulu çoğunluğuna gerekli yanıtlar, yine aynı derginin yazarlarından Ahmet Ural tarafından, aynı derginin sayfalarında verildi. Şimdilik ekleyecek fazla bir şey yok. Yeni Öncü, son sayısında, sorunun esasına hiç girmeden, referandum sorununda düştüğü zor durumu kısmen telafi etmek için şunları yazdı: "Referandum üzerine yaptığımız değerlendirmede, hayır oylarının Özal'la birlikte olduğunu söylemiştik. Seçim sonuçları bizim yanıldığımızı gösterdi. Hatta bizim savımız, evet olmayan oyların da ("boş oy" kastediliyor) Özal'a yardımcı olacağı şeklindeydi." (Sayı:9, s.3, Ocak 1987) Dikkat çeken nokta şu ki, sağ cereyana kapılmış akımlarda yer alan, ama bu cereyanı göğüslemeye, durdurmaya çalışan tek tek unsurlar siyasal-taktik sorunlarda da aşağı yukarı benzer sonuçlara varıyorlar. Ahmet Ural bunun bir örneği.

Bu duruma, Kurtuluş grubunun diğer kanadında, Sosyalist İşçi sayfalarında da rastlıyoruz. Sosyalist İşçi, bir yandan Troçkizmle flört ederken, öte yandan anti-Stalinizmi kendine ilke edinmiş bir dergi. Bu büyük devrimciye uluorta dil uzatıyor. Aynı derginin yazarlarından R.Kasım ise, bu anti-Stalinist dile karşı çıkıyor. İlginçtir, Sosyalist İşçi Yazı Kurulu, referandumda "evet"çiydi; seçimlerde SHP'ye oy verilmesi çağrısı yaptı. R.Kasım ise referandumda bağımsız tutum için "boş oy" dedi; seçimlerde sosyal-demokrasinin desteklenmesine karşı çıkıp, sosyalist işçi hareketinin yaratılması için sosyal-demokrasiden kopuşun zorunluluğuna dikkat çekip, bazı dergilerin gösterdiği bağımsız adayların desteklenmesini istedi.

Bu iki örnek raslantı değil, bir şeyler anlatıyor. Kautskizm ve Troçkizm, biri sağ diğeri sol uçta olmasına rağmen, ikisine her yakınlaşma aynı sonucu, liberalizmi üretiyor. Buna karşı direnenler ise burjuva kuyrukçuluğunu reddediyor.

Sosyalist İşçi seçimlerdeki tutumunu açıkladığı sayıda, yazarlarından biri (Seyfi Cengiz) iç sayfalarda bilinen Troçkist yave "Stalinist burjuvaziyle ittifak politikası" eleştirisi gevelerken, Yazı Kurulu ise baş sayfada bunun nasıl yapılacağını göstermek istercesine, burjuvaziye -şüphesiz "en keskin biçimde eleştiri" hakkını koruyarak!- direkt ve koşulsuz desteğini bildiriyordu:

"Sosyalist İşçi bugün Türkiye işçi sınıfı hareketini ileriye çekecek olan taktiğin SHP'ye oy verilmesi olduğunu tespit eder" (Sayı:36, Ekim 1987)

Sosyalist İşçi seçim politikasını şu yöntemle saptıyordu:

"... sosyalistler siyasal olaylar karşısındaki taktiklerini saptarken önce işçi sınıfı hareketinin durumuna, ihtiyaçlarına ve taleplerine bakmak zorundalar. Taktiğin saptanmasındaki ikinci kriter ise sosyalistlerin işçi sınıfı hareketi karşısındaki durumudur. Üçüncü olarak ise burjuvazinin konumuna bakılmalıdır." (agy.)

Yanlış. Seçimler herhangi bir siyasal olay, herhangi bir taktik, örneğin bir sendikal taktik, grev taktiği gibi ele alınamaz. Burada taktikten dar anlamıyla değil, geniş anlamıyla sözedilebilir. Bu da, temel, stratejik tutumlar tarafından belirlenir. Şu veya bu sınıfın temsilcisi her parti, akım temel tutumlarını, programını kitlelere sunar. İşçilerin partisi de öyle. Marksizmin ve gerçek işçi partilerinin tarihi tecrübesininbize öğrettiği de budur. Bu yüzden Lenin, komünistler açısından seçimler, "yalnızca sınıf bilinçli proletaryanın dünyaya siyasi bakış açısının temel taleplerini ve ilkelerini savunmak için özel bir fırsattır" diyordu.

Sosyalist İşçi sözkonusu üç kriteri nasıl uyguluyordu? Özetle şöyle:

İşçi hareketi kazanıma susamış halde. Grevler bunun göstergesi. Ancak kazanımların siyasal boyuta da yansıması gerekiyor. Sosyal-demokrasi pasif ve işçileri hayal kırıklığına uğratıyor, ancak sosyalist alternatif fiziki bir güç olarak var olmadığından, sağa kayma tehlikesi var. İşçiler blok halinde kendilerine en yakın gördükleri sosyal-demokrat partilere akıyor. O halde işçi hareketini ileriye çekmek için SHP'ye oy vermek gerekiyor.

Devrimci taktik dediğiniz böyle saptanır işte! Mevcut durum tahlil edilir, zaten işçilerin kendiliğinden sahip olduğu bilinç -burjuva bilinç- saptanır, üzerine "devrimci" etiketi yapıştırılarak kendilerine politika olarak sunulur. Peki burada "devrimci" olan ne? "Nesnel" olanı -gerçekten nesnel durum Sosyalist İşçi'nin verdiği gibidir- değiştirmek için bilinçli olanın müdahalesi nerede; öncünün misyonu, sosyalist olmanın anlamı ne? Buna kendiliğindencilik bile denmez. Haklı olarak "kuyrukçu" olarak nitelenen revizyonist-liberal sol'dan ayırım çizgisi nerede? Var! "O sosyal-demokrasiyi eleştirisiz desteklemekte", oysa Sosyalist İşçi, "en keskin biçimde eleştirisini" yaparak destekledi!

Sosyalist İşçi şunları da yazdı: "Boykot ya da onun bir başka biçimi olan referandumda 'boş oy', seçimlerde oy pusulasının üzerine 'yaşasın sosyalizm' yazmak siyasal olgulardan kaçmaktır. Politikasızlıktır." (agy., s.2)

"Boykot" ile "boş oy"u aynılaştırmak, bütün "kuyrukçu" konuma düşenlerin baş-

vurduğu bir demagojiydi. Burjuva alternatiflerden birini seçmek, şüphesiz bir politikaydı, üstelik de "nesnel"di, ama 'devrimci' değildi. İşçilerin adayları yoksa "boş oy" -bu da bir politikaydı, pek "nesnel" görünmüyordu- nesnellikten ne anladığınıza. bağlı- ama bugünkü koşullarda bircik devrimci politikaydı. Revizyonistler de aynı gerekçeleri ileri sürmüşlerdi. Biz de şunları ileri sürmüştük:

"Denilebilir ki, işçilerin kendi adayları yoksa ya da komünistler aday gösterebilecek durumda değillerse, başka ne yapılabilir?... Bu gerekçe de, işçileri burjuva partileri desteklemeye çağırmanın kanıtı olamaz. Eğer komünistler pratikte bağımsız yürütebilecek durumda değillerse, hiç de her somut sorunda politika belirlemek zorunda değillerdir. Ya da bunu sadece pedagojik amaçlarla yapabilirler. Ki bu da, sınıfı olabildiği kadarıyla burjuva partilerden koparmaya yönelik olabilir. Örneğin, işçileri boş oy, geçersiz oy kullanmaya çağırmak. Bu hiç de atıl bir tutum değildir. Revizyonistlerin mantığı her şeyi tepetaklak ediyor. Burjuva alternatiflerden, ehven-i şerden ötesini göremiyor, görmek istemiyor. Ehven-i şeri, burjuva partilerin kuyruğu olmayı politika yapmak, politikada somutluk olarak sunuyorlar. Neden burjuva partilere oy vermek somut, aktif bir politika oluyor da, oy vermemek, geçersiz oy kullanmak atalet oluyor. Tersine işçinin sandık başına gidip, işçilerin adayları yok, sadece burjuvazinin adayları var; sınıf düşmanlarıma oy veremem, o halde boş oy kullanmalıyım şeklindeki tutumu, burjuvaziden kesin kopuşu, bağımsız sınıf tutumunu anlatır ki, bu muazzam bir ilerlemeyi ifade eder. Bağımsız sınıf hareketini, işçinin politik bilincini geliştirmede bundan daha somut, daha devrimci bir tutum olabilir mi?" (Ekim, sayı:2, s.12)

İşçi hareketi, sosyal-demokrasiye eleştirici destekler sunularak değil, ona vurularak ileriye çekilebilir. Ona şu veya bu şekilde destek vermek, işçileri onun ilerlemesine yardım etmeye çağırmak, hem Marksistlerin temel tutumlarına terstir, hem de işçileri aldatmak, aldatılmasına yardım etmek olur.

Sosyal-demokrasinin yörüngesinden çıkmanın, bağımsız bir kimlik kazanmanın hayati önemine vurgu yapan bazı çevrelerin de sosyal-demokrasi konusunda kafa açıklığına sahip olmadıkları görülüyor.

1 Mayıs dergisi, referandumda burjuvazinin sunduğu gündemi kabullenip, sahte ikileme ve '82 Anayasasının bir tür yeniden onaylanmasına alet olanları ve seçimlerde sosyal-demokrasiye destek verme tutumunu eleştirdikten sonra, şöyle bir sonuca varıyordu:

"Sosyal demokrasiyle ayrım çizgisini netleştirmekle sosyal-demokrasiyle ittifak yapmak, ittifak için pazarlığa oturmak ona koşullu destek vermek sorununun çok farklı iki boyutu. Bunu ayırmak gerekiyor... Şöyle ki, sosyalistlerin 'hesaba katılması gereken' saygın bir odak oluşturabilmesi için bağımsız varlığını, gücünü somut bir şekilde göstermesi gerekiyor. Başka bir deyişle sözgelimi mücadele sürecinde sosyal-demokratlarla kimi konularda ittifak yapabilmek için, sosyalistlerin bir pazarlık gücüne sahip olabilmeleri için bağımsız çizgilerini bütün açıklığıyla ilan etmeleri şart ... sosyalistler somut bir güç olduklarında sosyal-demokratlar onları nazara almak zorunda kalacaklardır. Yine sosyalistlerin bağımsız politik hattının yaratılması sosyal-demokratları daha tutarlı hareket etmeye zorlarken kitlesel istemleri programına yazmasına, onları savunmaya itecektir." (Sayı:4, s.2, Ekim 1987)

"İşçi sınıfının bağımsız politik hattının yaratılması için, sosyal-demokratlarla gerçekten pazarlık yapabilmek için 1 Kasım seçimlerinde BAĞIMSIZ SOSYALİST ADAYLAR seçeneğini gündemimize almalıyız."(agy., s.2)

Sosyal-demokratlarla ittifaktan, pazarlıktan, dahası onları daha tutarlı programa ve eyleme itmekten sözediliyor. Burada sözkonusu olan küçük-burjuva demokratik önyargıların, liberal hayallerin bir başka şekilde uçverişidir. Sosyal-demokrasiyle niçin, hangi amaçlar için ittifak yapılabilir? Sosyal-demokrasi yürürlükteki sermaye düzeninin dayanaklarından biri, gerici, karşı-devrimci bir güçtür; devrimci işçi hareketinin düşmanıdır. Türkiye devrimi sermaye iktidarını devirmeyi, sosyalizmi kurmayı hedefleyecekse, sosyal-demokrasi, ittifak bir yana, darbenin ana doğrultusunun yöneltilmesi, tecrit edilmesi gereken bir güç olur. Öte yandan, o, tutarlı bir burjuva demokrasisi programına dahi sahip değildir, statükocudur, burjuva "Cumhuriyet"in muhafazası onun için her şeydir. Bunun için faşizmde dahil her şeyi kabule hazırdır; tarihi tecrübelerin kanıtladığı gibi sosyalist devrim kapıya dayandığında onun cellatlığını üstlenmeye de hazırdır. Kürt sorununda nasıl da köpekleşiyor, görmüyor musunuz? Bu ve bu gibi özelliklerini bilmek için her seferinde bize göstermesi mi gerekiyor? Sosyalistlerin işçi sınıfı

(Devamı s.20'de)

Teorinin yoksulluğu-2

H.FIRAT

TOPLUMSAL HAREKET SİYASAL HAREKET MİDİR?

Bize denilmişti ki, "'toplumsal hareket'ten kastedilen siyasal harekettir" (D.S., sayı:59, s.30)

Biz ise, toplumsal hareket siyasal hareketi içerir, ama siyasal harekete indirgenemez diyerek, bir hatırlatmada bulunmuş, fakat sorunu, kısaca da olsa tartışmak üzere, sonraya bırakmıştık.

Daha önce, "ekonomik koşullar" -"toplumsal koşullar" sahte ikilemiyle, toplumsal yaşamın en temel alanı toplumsal koşulların dışına atılmıştı. Şimdi de, toplumsal hareket siyasal harekettir denilerek, toplumsal süreçler siyasal süreçlere indirgeniyor. Hatırlanacağı gibi, D.Sesi'nin teorisyen yazarının kontrolden çıkmış muhakemesi, bu kadarla da yetinmiyordu; siyasal hareket de iradi harekettir denilerek, böylece, sonuçta, toplumsal hareket iradi harekete indirgeniyordu. Yine hatırlanacağı gibi, kafa karışıklığının ve kavram kargaşasının yol açtığı bu idealist laf yığını, bize, tarihin Marksist materyalist anlayışını sözde açıklamak iddiasıyla sunuluyordu.

Toplumsal ilişkiler kavramının kapsamı bize toplumsal hareket kavramının kapsamını verir. Birincisi toplumsal yapının bütünlüğünü, ikincisi, bütünlüğü içerisinde bu yapının hareketini anlatır. Kısaca bunlar aynı gerçeğin -toplum gerçeğinin, toplumsal yaşam gerçeğinin- değişik biçimlerde ifade edilişidir. Nasıl ki, ekonomik, siyasi, ideolojik, kültürel vb. ilişkiler bütünü olan toplumsal ilişkiler, bunlardan yalnızca birine, örneğin siyasi ilişkilere indirgenemezse, bütün bu ilişkilerin diyalektik birliğini ve hareketini ifade eden toplumsal hareket de, bu hareketi oluşturan öğelerden birine, örneğin siyasal harekete indirgenemez.

Toplumsal hareket bir bütündür, siyasal hareket onun biçimlerinden ve öğelerinden yalnızca biridir. Temel bir toplumsal hareket biçimi ve öğesidir, ama genel toplumsal hareketin kendisi değildir. Siyasal hareket genel toplumsal hareketin hem ürünü, hem unsurudur ve hem de temel itici gücüdür. Toplumsal-iktisadi hareket olmazsa, toplumsal-siyasal hareket olmaz. Bu aynı gerçek, başka terimlerle şöyle ifade edilebilir: Sosyo-politik yapı ve süreçleri belirleyen sosyo-ekonomik yapı ve süreçlerdir. İkincisi birincisinin maddi temelidir. Kuşkusuz bunlar arasındaki ilişki ve etki tek taraflı değil, karşılıklı, yani diyalektiktir. Bunlar karşılıklı birbirlerini oluştururur ve geliştirirler. Fakat bu, toplumsal -ekonomik hareketin temel öğeyi, belirleyici öğeyi oluşturduğu gerçeğini değiştirmez.

Toplumsal hareketi siyasal harekete indirgemek, onu toplumsal-ekonomik içeriğinden ve temelinden yoksun bırakmaktır. Toplumsal hareketin siyasal harekete indirgenmesi bir yana, toplumsal gelişmenin belirli öğeleri birbirlerinden soyutlandığı kimi durumlarda, toplumsal hareket, siyasal hareketin sınıfsal-iktisadi (sosyo-ekonomik) koşullarını, bir öteki ifadeyle, maddi zeminini anlatmak için kullanılır. Toplumsal koşullar, içerdikleri siyasal koşulların, aynı zamanda zeminidirler de. Toplumsal gelişme, aynı şekilde, içerdiği siyasal gelişmenin genel maddi zemini ve ortamıdır da.

Her siyasal hareket toplumsal bir harekettir, ama toplumsal hareketle özdeşliği anlamında değil, toplumsallığın her siyasal hareketin temel niteliği olması anlamında. Her siyasal hareket aynı zamanda toplumsaldır; zira, çeşitli toplumsal sınıfların birbirleriyle ve örgütlenmiş bir siyasal güç olarak devletle olan ilişki ya da çatışmalarını ifade eder. Bu bize, sorunu tarihsel yönüyle kavrama olanağını da vermektedir. Toplumsal hareketin varlığı, insan toplumunun varlığıyla zamandaştır ve zaten bu aynı varlığın hareketini, evrimini anlatır. Tarihsel-toplumsal hareket, evriminin belirli bir aşamasında, toplumu çıkarları karşıt sınıflara böler. Toplumun uzlaşmaz karşıt sınıflara bölünmesi, yani tarih sahnesine sınıfların çıkmasıyla birlikte-

dir ki, toplumsal yaşamın ve ilişkilerin yeni bir alanı, siyasal yaşam ve ilişkiler alanı doğar. Ancak o zamandan itibarendir ki, toplumsal-tarihsel hareket siyasal hareketi de içerir. Siyasal süreçler, toplumsal süreçlerin temel bir unsuru olmakla kalmaz, itici gücü haline de gelir.

D.Sesi'nin teorisyen yazarı, daha önce sınıf çatışmaları ve bu çatışmanın maddi koşulları konusunda gösterdiği kavrayışsızlığı, şimdi de siyasal hareket-toplumsal hareket ilişkisi sorununda gösteriyor. Siyasal süreçlerin, ya da siyasal hareketin varlığı, doğrudan doğruya sınıfların ve sınıf karşıtlıklarının varlığıyla mümkündür. Ve gelecekte, sınıfların ve sınıf karşıtlıklarının ortadan kalktığı bir tarihsel evrede, toplumsal hareket yine var olacak, ama artık siyasal hareketi içermeyecektir.

Marks, Felsefenin Sefaleti'ni, toplumsal hareket siyasal hareket ilişkisiyle ilgili bu temel görüşü dile getirerek bitirir:

"... Proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz karşıtlık, bir sınıfın öteki sınıfa karşı savaşımıdır, öyle bir savaşım ki, en yüksek ifadesine götürüldüğünde toptan bir devrim olur..."

"Toplumsal hareketin politik hareketi içermediğini söylemeyin. Aynı zamanda toplumsal olmayan bir politik hareket hiçbir zaman yoktur.

"Ancak sınıfların ve uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının artık bulunmadığı bir düzendedir ki, toplumsal evrimler, politik devrimler olmaktan çıkacaklardır..." (s.186)

Marks'ın, toplumsal hareket-siyasal hareket ilişkisini tanımlayan yukarıdaki sözleri, proletaryanın dünya görüşünün ihtilalci özünü ve anlamını da ortaya koyuyor aynı zamanda. Sınıflı toplumlarda siyasal mücadele toplumsal gelişmenin itici gücüdür. Bu, uzlaşmaz sınıf karşıtlığı üzerine oturan toplumda, iktisadi planda egemen olan sınıfın, bu sayede politik planda da egemen olması, ve politik gücünü kullanarak, toplumsal gelişmenin önünü tıkaması, toplumsal gelişmeye karşı direnmesinden dolayıdır. Uzlaşmaz sınıf karşıtlığına dayalı her toplumda, toplumsal evrimler ancak politik devrimlere dönüşerek kendilerine yol açabilirler. Engels, Anti-Dühring'de siyasal hareketin temel unsuru olan "zor" üzerine tartışırken, önce, Marks'ın Kapital'indeki sözlerini aktarıyor:

"Zor yeni bir topluma gebe her eski toplumun ebesidir." Sonra kendisi, onu, "toplumsal hareketin, sayesinde donmuş ve ölmüş siyasal biçimleri altettiği ve parçaladığı alet" (s.301) şeklinde tanımlıyor.

Daha önce, "Toplumlarda Değişmeyi Yaratan Nedir" ara başlığı altında, çok genel çizgilerle de olsa zaten değinilmiş olan bir sorunu burada daha fazla tartışmanın gereği yok artık. Aslında sorun yeterince açıktır, ama on yıllık teorisyenin kafası hala karışıksa, elden ne gelir ki?

Peki, toplumsal hareket kavramı, genelde, tarihsel hareketle aynı anlamı taşısa da, onun dar bir anlamda, kendi biçimlerinden biri anlamında, siyasal hareket anlamında kullanılması bütünüyle olanak dışı mıdır? Hayır değildir. Belirli durumlarda, toplumsal sınıfların siyasal mücadeleleri anlamında da kullanılabilir. Kullanımın kapsamı ve sınırları belli olduğu için, kimse bu tür bir kullanım üzerinde durmaz ve herhangi bir tartışmaya da girmez.

Fakat biz burada bütünüyle farklı bir durumla karşı karşıyayız. D.Sesi'nin teorisyen yazarı bize, toplumsal hareket dediğin siyasal harekettir şeklinde genel ve kesin bir tanım sunuyor. Bu tanım, ayrıca, toplumsal ekonomik ilişkileri, genel toplumsal koşulların dışında gören o geçen sayı incelemiş bulunduğumuz görüşün bir parçası ve mantıki bir devamı olarak sunuluyor.

Dahası var. Dönüp bakılırsa, teorisyenimizin tanımladığı toplumsal hareket kavramını tırnak içine aldığı görülecektir. Bu sebepsiz değildir. Sebepsiz değildir, zira teorisyenimiz onu, Küçük-Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi kitabından, oradaki kullanımı eleştirmek üzere almıştır. Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi kitabında toplumsal hareket genel anlam ve içeriği ile, tarihsel hareket kavramı ile özdeş kullanılmıştır. D.Sesi'nin teorisyen yazarı, idealist yavanlıklarında direndiği için, oradaki kullanımı hedef alarak, kendisi aynı kavrama ilişkin, burada tartıştığımız tanımı yapıyor: "'toplumsal hareket'-ten kastedilen siyasal harekettir."

Ola ki, kimi okuyucu "kastedilen" kelimesine aldanarak, D.Sesi yazarının muhatabının kastını anlatmak istemiş olabileceği ihtimalini düşünebilir. Fakat bu yalnızca bir yanılgı, D.Sesi yazarının bozuk Türkçesinin neden olduğu bir yanılgı olur.

Toplumsal hareket kavramının, Küçük-Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi kitabındaki kullanımı -D.Sesi yazarının karşı çıktığı kullanım- yeterince açıktır:

"Toplumsal hareket, tek tek grupların partilerin ve sınıfların iradesinden bağımsız nesnel süreçler bütünüdür. Toplumsal hareketi oluşturan nesnel süreçler, yalnızca iktisadi süreçlere indirgenemez. Nesnel etken olarak, yalnızca iktisadi

etken görülemez. Bu iktisadi temel üzerinde oluşan sınıf mücadeleleri, siyasal süreçler, kendiliğinden sınıf hareketleri vb. de tek tek grupların, partilerin ve tek tek sınıfların iradesinden bağımsız nesnel süreçlerdir." (s.135)

Bilindiği gibi, TDKP'nin öteki teorisyeni Z.Ekrem'e cevap olarak kaleme alınmış bu kitabın 5.bölümünde, taktik sorununa ilişkin kavrayış tartışılmaktadır. Bu bölümün, "'71 Hareketinin Taktik Sorununa İlişkin Temel Kavrayışı Aşılabildi mi" şeklindeki ara başlığı, soruna kısa bir teorik değinme niteliğindedir ve yukarıya aktarılan pasaj oradan alınmadır. Orada, başka şeyler yanında, TDKP'nin toplumsal hareketin nesnel yönünü, ekonomik hareketle sınırlaması, siyasal taktiklerini yalnızca ekonomik kriz olgusuna dayandırmasındaki subjektif-iradeci anlayışı da irdelenip eleştirilmektedir.

Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi kitabının sözü edilen beşinci bölümünde, Z.Ekrem'le herhangi bir sorun değil, taktik sorunu tartışılmıştı: "Cevaplanması gereken soru, çağdaş devrimci küçük-burjuva popülizminin, taktik sorunundaki bu egemen kavrayışının felsefi kökleriyle aşılıp aşılmadığıdır. Bu (ara) başlık altındaki tartışmamızın odak noktası, bu sorun olacak." (s.129), (aynı vurgu için bkz. s.125, 135 vb.). Z.Ekrem'le genel olarak taktik sorunu değil, proletaryanın Leninist sınıf taktikleri sorunu tartışılmıştı: "Taktik kavramı sınıfsal bir içerik taşır. Leninist taktiğin sınıfsal içeriği, proleter sınıf hareketini esas alması, onun çıkarlarına dayanmasıdır. Leninist taktiğin temel ilkelerinden birincisi, Leninist taktiğin olmazsa olmaz koşulu, proletaryanın tarihsel rolünü ve bu temel üzerinde, onun toplumda süren eylemini esas almasıdır." (s.132). Z.Ekrem'le "nesnel" ve "öznel" kavramları, hareketin "nesnel yönü" ve "öznel yönü" kavramları herhangi bir açıdan değil, proletarya hareketinin nesnel ve öznel yönü olarak ele alınmış öyle tartışılmıştı. Yukarıya aktarılan pasajda yer alan "toplumsal hareket" tanımı bile bu amaca dönüktür. Nitekim hemen devamında şunlar söyleniyor: "Tartışma konumuz açısından (taktik sorunu) önemli olan, bu noktayı kavrayabilmektir. Zira, 'proletaryanın sınıf mücadelesinin önderlik bilimi olarak strateji ve taktik'in uygulama alanı, bu nesnel süreçlerin proletaryanın bilincinde yansımaları alanıdır. Yani proletarya hareketinin öznel, bilinçli yanıdır. Strateji ve taktik bütünüyle iradi bir işleve tabidir. Bu işlev proletarya hareketini, bilinçsiz (nesnel) sürecin, bilinçli öğesi haline getirmeyi, toplumsal hareketin nesnel seyrine bilinçli katılmayı ve onu etkilemeyi ifade eder. 'Hareketin hızlandırılması ya da yavaşlatılması, kolaylaştırılması ya da zorlaştırılması; siyasal strateji ve taktiğin alanı ve uygulama kapsamı işte budur' (Stalin)" (s.135) Görüldüğü gibi, bilinç, irade vb. kavramlar proletarya eksenli kullanılmıştır. Bu, bütün bölüm boyunca böyledir. Örneğin kendiliğindencilik ya da maceracılık bu açıdan eleştirilmiştir. '71 hareketinin iradeci felsefi kavrayışı ve maceracı eylem çizgisi bu açıdan eleştirilmiştir. Kuşkusuz, amaç soyut felsefi ve siyasi sorunlar üzerine gevezelik yapmak değil de, proletarya adına ortaya çıktığını iddia eden sağ ya da "sol" oportünist akımlarla hesaplaşmak, onların proletaryanın devrimci dünya görüşüne ve gerçek sınıf çıkarlarına aykırı görüş ve konumlarını sergilemekse, elbette bütün tartışma proletarya eksenli olacaktır. Sorunun başka türlü tartışılması açıkça reddedilmiş ve Z.Ekrem'e aynen şunlar söylenmişti: "Çin ve Vietnam devrimleri başarılı birlik taktikleriyle doludur. Mao Zedung, bir taktik ustasıdır. Ama proleter sınıf kavrayışı kaybedildi mi, Leninist taktikten geriye ne kalır ki?" (s.133)

Bütün bunlar yeterince açıktır. Ama bütün bu açık ve kesin olgulara rağmen, D.Sesi'nin karışık kafalı yazarı, tutup herşeyi birbirine karıştırmayı marifet ya da ideolojik tartışma sanıyor. Sorunu proletarya hareketi açısından, proletarya hareketinin nesnel ve öznel yönü olarak tartışacağına, nesnel ve öznel kavramlarının kullanımına bu açıdan varsa itirazları ortaya koyacağına, soyut bir nesnel ve öznel etken tartışması yürütüyor. Ve bunu yaparken de toplumsal harekete ve sınıf mücadelesine ilişkin bir dizi idealist yavanlık sıralamaktan da kendini kurtaramıyor.

Z.Ekrem'le tartışmada, siyasal süreçlerin nesnel yönünden söz edilirken "tek tek grupların, partilerin ve tek tek sınıfların iradesinden bağımsız" ifadeleri kullanılıyor; kuşkusuz amaç, bu "tek tek sınıflar"dan biri olan proletaryanın da "bilinçli ve yönlendirici iradesinden bağımsız olarak oluşan süreçler" (Stalin) olduklarını vurgulamaktır.

Toplumda genel ve soyut bir bilinç ve irade, kollektif bir bilinç ve irade olmadığına göre, bu yalnızca basit bir burjuva yalanı olduğuna göre, ve de Marksist-Leninist strateji ve taktik sorunları tartışıldığına göre, elbet bizi "proletaryanın bilinçli ve yönlendirici iradesi" ilgilendirir. Genel toplumsal-tarihsel hareket fasit bir daire etrafında dönmez. Bütün karmaşıklığına ve çelişmeli yapısı-

na rağmen, o son tahlilde ileriye doğrudur. Çağımızda, proletarya devrimleri çağında, onun ileriye doğru tarihsel hareketinin temsilcisi herhangi bir sınıf değil, proletaryadır. Proleter strateji ve taktiğin işlevi, bu tarihsel nesnel seyri, "proletaryanın bilinçli ve yönlendirici iradesi"yle hızlandırmaktır. Tarihsel-toplumsal hareketin kapitalizmden sosyalizme doğru olan tarihsel eğilimini proletarya temsil ettiğine göre, bu nesnel seyri, şu veya bu sınıfın değil, ancak "proletaryanın bilinçli ve yönlendirici iradesi" tüm sonuçlarına vardırabilir.

D.Sesi'nin teorisyen yazarının, -ve tabii öteki teorisyenimizin-, sorunu proletarya hareketi açısından tartışmak yerine, soyut, şu veya bu sınıftan bağımsız tartışması, nesnel yön, öznel yön, bilinç, irade vb. kavramlara sınıf-dışı tanımlar getirmesi, niyetin değil, bakış açısının sonucudur. Teorisyenlerimizin, hep eleştirdiğimiz, popülist kavrayışlarının ya da proletaryanın tarihsel sınıf konumu ve rolünü kavrayamamalarının sonucudur. Küçük-Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi'nin, taktik sorunundaki temel eleştiri noktası da budur. Bu eleştiri, "proletaryanın sınıf eyleminin sorunlarının (mücadele ve örgütlenme sorunları)", "proletaryanın tarihsel rolünün kavranışı temelinde" ele alınmaması, "Leninist taktiğin bu en temel ilkesinin" kavranamaması olarak ifade edilmişti. (s.133)

Bu ilkeyi kavramak, proletaryayı toplumsal hareketin odağında görmek, toplumsal hareketin nesnel ve öznel yönünü proletaryaya göre saptamak anlamına gelir. Burada Stalin'in sözlerini yeniden hatırlatmak yararlı olacaktır: "İşçi hareketi iki unsurdan oluşur: Nesnel ya da kendiliğinden unsur ve öznel ya da bilinçli unsur. Nesnel, kendiliğinden unsur proletaryanın bilinçli ve yönlendirici iradesinden bağımsız olarak oluşan süreçler grubudur. Ülkenin ekonomik gelişmesi, kapitalizmin gelişmesi, eski iktidarın parçalanarak dağılması, proletaryanın ve onun çevresindeki sınıfların kendiliğinden hareketleri, sınıfların çatışmaları vb., tüm bunlar, gelişmeleri, proletaryanın iradesine bağlı olmayan olgulardır; işte hareketin nesnel yanı budur." (Strateji ve Taktik, Yıldız Yayınevi, s.41)

Burada, işçi hareketinin nesnel yönü olarak sıralanan "süreçler grup"unun , gerçekte, genel toplumsal hareketin nesnel seyrini oluşturan süreçler grubu olduğuna dikkat edilsin. Bundan dolayıdır ki, Stalin aynı görüşleri ve tanımları işlediği, bir diğer makalesinde, "bu süreçler son tahlilde tüm toplumun gelişmesini belirler" (s.5) diyor.

"Ama hareketin bir de öznel, bilinçli yanı vardır. Hareketin öznel yanı, hareketin kendiliğinden süreçlerinin işçilerin bilinçlerine yansımasıdır; proletaryanın belirli bir hedefe yönelik bilinçli ve planlı hareketidir." (s.41)

Tarihsel gelişmenin temel doğrultusu, aynı anlama gelmek üzere toplumsal hareketin temel doğrultusu, proletarya hareketinin de temel tarihsel doğrultusu demektir. Çağımızın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının, proletarya devrimleri çağının nesnel gerçeğidir bu. Bu temel düşünceyi işleyen Komünist Manifesto, benzer bir konumu, feodalizmden kapitalizme geçiş çağıyla ilgili olarak, burjuvazi için tespit eder. Tüm tarihsel gelişme o çağda burjuvaziden yanadır. İktisadi, siyasi, ideolojik, kültürel her açıdan, bu böyledir. Tarihsel-toplumsal hareket burjuvazinin şahsında temsilcisini bulur, onun şahsında yoğunlaşır. Tarihi yapan kitleler, bu arada proleterler de, nesnel olarak burjuvazi için savaşırlar. "Böylece, tüm tarihsel hareket burjuvazinin ellerinde yoğunlaşır; bu biçimde elde edilen her zafer, burjuvazinin zaferidir." (S.E., C.I, s.141)

SİYASAL SÜREÇLERİN NESNEL VE ÖZNEL YÖNÜ

"Devrimci siyasal mücadelede iradecilik, toplumsal hareketin nesnel etkenlerini iktisadi etkenlere indirgeyen kaba materyalist anlayıştan da doğar. Zira, bu takdirde, yalnızca ekonomik hareket ve onun bağımsız yasaları olduğu gerçeği görülür, ve bununla yetinilir. Oysa, bu ekonomik hareketle sıkı sıkıya ilişkili olan ve son tahlilde onun tarafından belirlenen sınıf mücadeleleri ve bunun kendine özgü yasaları olduğu gerçeği unutulur. Sınıf mücadelesi alanı, bütünüyle iradeye tabi olarak ele alınır. Ekonomik koşullar elverişliyse (örneğin ekonomik kriz varsa) tek noksanlık olarak subjektif etken görülür. Bu durumda, bu subjektif etkeni gerçekleştirme yolu olarak, maceracı ya da kitlesel yöntemleri tercih etmek siyasal davranış biçimi açısından değil ama, felsefi kavrayış açısından bir farklılık ifade etmez. İ.Kaypakkaya'nın, 12 Mart döneminde, milli kriz tespitinden kalkarak öncü savaşıyla 'tutuşturulmaya hazır bozkır'ı tutuşturma girişimiyle, TDKP'nin 12 Eylül döneminde, ekonomik kriz derinleşiyordan kalkarak, belirli bir propaganda ve ajitasyonla, işçi ve emekçi yığınları üretimi durdurmaya' çağırması (hani şu Z.Ekrem tarafından, sonradan, 'ancak mizah konusu olabilecek bir saçmalık' diye nitelenen çağrı) arasında iradecilik

açısından önemli bir nitelik farkı yoktur" (Küçük-Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi, s.136).

Söylenenler son derece açık; herhangi bir şey değil, proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin önderlik sorunları tartışılıyor. Dolayısıyla öznel, nesnel, irade, bilinç vb. vb. her ne tartışılacaksa, bu açıdan tartışılması gerekiyor.

Ama hayır, D.Sesi'nin teorisyen yazarı genel ve soyut "insan bilinci"ni, genel ve soyut "insan iradesi"ni tartışıyor bizimle. Böyle genel, soyut, kollektif bir bilinç ya da irade varmış gibi.

Madem o, genel ve soyut bir platforma çekiyor bizi, biz bir süre için de olsa, onunla o platformda da buluşmakta, onunla o idealist yavanlıklarını o platformda da tartışmakta, bir güçlük ve sakınca görmüyoruz.

"Sınıflar arasındaki mücadelenin başladığı yer, toplumun nesnel değil, öznel koşullarıdır ve siyaset alanına girer. 'Toplumsal hareket'ten kastedilen siyasi harekettir. H.Fırat'a göre siyaset 'nesnel' bir olgudur." (D.Sesi, sayı:59, s.30)

"Oysa, nesnel olgular tarafından belirlenen sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür. Siyasi sürecin nesnel olduğunu söylemek ise, başlıbaşına bir acaipliktir. Siyaset son tahlilde sınıf ayrımlarına tekabül etse dahi, insan bilincinin faaliyetidir. İnsan bilincinin dışında siyasi süreç olmaz." (s.31)

Hatırlanacağı gibi, teorisyen yazar bize bunları söylemişti.

Biz ise, siyasal süreçler öznel süreçlere, bilinçli ve iradi süreçlere indirgenemez, onları içerir, demiş ve bazı kısa açıklamalarla yetinerek, sorunu tartışmayı sonraya bırakmıştık.

Yukarıya aktarılan sözlerde, artık aşina olduğumuz o kafa karışıklığının bir dizi yeni örneği var.

"Nesnel olgular tarafından belirlenen sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür." D.Sesi yazarı, bunları bize, sınıf mücadelesinin öznel bir olgu olduğunu anlatmak için söylüyor. Bu düşüncesini, "insan bilincinin dışında siyasi süreç olmaz" vurgusuyla tamamlıyor.

Sınıf mücadelesinin insan bilincinde şu veya bu biçimde -ki bu koşullara bağlıdır- dile geldiği kesin. İnsan bilincinin dışında siyasi süreç olmadığı da kesin. Ama tıpkı, insanın tüm nesnel toplumsal etkinliklerinin onun bilincinde şu veya bu biçimde dile gelmesi ölçüsünde ve anlamında; tıpkı, insan bilincinin dışında hiç bir nesnel toplumsal sürecin düşünülemeyeceği ölçüsünde ve anlamında bir kesinliktir bu yalnızca. Dolayısıyla, sınıf mücadelesinin öznel bir etken olduğunu ispatlamak için verilmiş bu tanımlar, bizi bir adım bile ileri götürmez.

"Yansıtılanın yansıtandan bağımsız olarak varoluşu (dış dünyanın bilinçten bağımsız olarak varoluşu) materyalizmin temel ilkesidir" (Materyalizm ve Ampriyokritisizm, s.129) Lenin, bu temel tanımı, Rus Mahçılarıyla doğa ile insan ve insan bilinci arasındaki ilişkiyi tartışırken yapıyor. Devamında söylenenler şunlar: "Doğa bilimleri tarafından olumlanan yeryüzünün insandan önce varoluşu, nesnel bir gerçektir".

İnsan varolduğundan beri doğa üzerinde etkin bir faaliyette bulunsa bile, doğanın varlığı ve onun yasaları, bilinçli insanın varlığından bütünüyle bağımsız, nesnel bir gerçekliktir. Organik evrimin en üst ürünü olan düşünen ve üreten insan yokken de, doğa tarihi ve onun nesnel yasaları vardı.

Fakat sözkonusu olan toplum oldu mu, Lenin'in yukarıda tanımladığı temel ilkenin anlamı ve kapsamı temelden değişir. Toplum yasaları da doğa yasaları kadar nesnel bir gerçekliktir. Ama, bu nesnel yasalar, bu yasaların hükmettiği nesnel toplumsal süreçler, bilinçli insan etkinliğinden ayrı düşünülemezler. Teorisyenimizin ifade ediş tarzıyla, "insan bilincinin dışında" toplumsal etkinlik ve toplumsal süreç olmaz.

Engels'i dinliyoruz: "Ne var ki, toplumun gelişme tarihi, bir noktada, doğanın gelişme tarihinden temelde değişik olarak kendini ortaya koyar. Doğada -insanların doğa üzerinde yaptığı karşı etkiyi bir yana bıraktığımız ölçüde- birbirleri üzerinde etki meydana getirenler, yalnızca bilinçsiz kör etmenlerdir ve genel yasa bu etmenlerin değişken oyunları içinde belirir. Bütün bu olanlardan hiçbir şey- ...-bilinçli istenen bir erek olarak meydana gelmez. Buna karşılık, toplum tarihinde, etkin olanlar, yalnız, bilince sahip, düşünüp taşınarak ya da tutku ile hareket eden ve belirli erekleri izleyen insanlardır; hiçbir şey bilinçli bir maksat olmadan, istenen bir erek bulunmadan meydana gelmez. Ama bu ayrım, tarihsel araştırma bakımından ne kadar önemli olursa olsun, tarihin akışının genel iç yasaların hükmü altında olduğu gerçeğinde hiçbir değişiklik yapmaz.." (Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu, S.E., C.3, s.445, abç.)

D.Sesi'nin yazarının tanımları, -o, tanımlarını bu amaçla değil de, yalnızca kendi idealist saplantılarını haklı göstermek amacıyla yapmış olsa bile - yalnızca doğa süreçleriyle toplum süreçleri arasındaki temel farklılığı verir bize. Birinciler bilinçli insan etkinliği olsun

olmasın var iken, ikinciler ancak bilinçli insan etkinliğiyle varolabilirler.

Ama bu, bu süreçlerin bilinçli, yani iradi, yani öznel süreçler olduğu anlamına mı gelir? Engels'in yukarıdaki sözlerinde cevabı zaten varolan bu soru, toplumun materyalist anlayışına getirir bizi.

Genel olarak materyalizm, düşünce karşısında varlığa, ruh karşısında doğaya öncelik tanıyan temel felsefi bir eğilim olarak materyalizm, Marks'tan önce de vardı. Marks'ın insan düşüncesine en büyük katkısı, materyalist anlayışı diyalektik yöntemle birleştirmekle kalmaması, aynı zamanda diyalektik materyalizmin ilkelerini insan tarihine uygulayarak, tarihin materyalist anlayışını da geliştirmesidir.

Fakat biz onu, tarihin materyalist anlayışını, D.Sesi yazarı gibi anlarsak, bu, gerçekte ondan hiçbir şey anlamadığımız anlamına gelir. Örneğin biz kalkar, "insan bilinci dışında siyasal süreç olmaz" der ve bunu siyasal süreçlerin öznel süreçler olduğuna kanıt olarak ileri sürersek, bize, "insan bilinci dışında toplumsal üretim süreci olmaz" denilir ve bu aynı mantıkla toplumsal üretim sürecinin öznel olduğuna kanıt olarak gösterilirse, denecek bir şeyimiz olmaz ve materyalist tarih anlayışından da eser kalmaz. Demek ki, teorisyenimizin muhakeme tarzıyla sorun açıklığa kavuşmuyor, hepten karışıyor.

"İnsan bilincinin dışında siyasal süreç olmaz" ifadesi, zararsız bir düşüncenin masum bir anlatımı sanılmamalı. Hayır, bu düşünce, gerçekte, ekonomistlerin, menşeviklerin, tüm burjuva kuyrukçularının o değişmez örneğinin, o ünlü "grevci işçi" örneğinin felsefi dayanağı olarak öne sürülüyor. Nitekim teorisyenimiz, bu grevci işçi örneğini verdikten hemen sonra, bizi, "insan iradesinin dışında ve pratikte sınıf çatışmasının çıktığını" ileri sürmekle itham ediyor; "bunu ileri sürmek için" diye devam ederek, ve önce tırnak içine alarak, sonra da hızını alamamanın etkisiyle olmalı, bir de parantez açıp içine bir ünlem kondurarak, "büyük Marksist"(!) diye bir güzel de paylıyor. (s.30)

Fakat biz bir kez, D.Sesi yazarına, bir süre için de olsa sorunu soyut planda tartışma sözü vermiş bulunduğumuz için, bu "grevci işçi" örneğini kuyrukçuluğun teorisi bölümüne, bütün bu felsefi yavanlıkların, ekonomizm ve burjuva kuyrukçuluğu şeklindeki somut siyasal sonuçları bölümüne bırakıyoruz.

D.Sesi'nin teorisyen yazarını karışık kafalı diye nitelerken keyfi davranmıyor, yalnızca bir gerçeği belirtiyoruz. O, insan bilinci ile toplumsal etkinliği arasındaki kopmaz diyalektik bağdan kalkarak, bu gerçeğin sınıf mücadelesi süreçlerinin öznel süreçler olduğuna kanıt olabileceğini sanmıştı. Yukarıda, fena yanıldığını göstermeye çalıştık.

Ne var ki, sorun burada bitmiyor. D.Sesi yazarı şimdi kalkıp bize dese ki, ben "insan bilinci dışında siyasi süreç olmaz" derken, insan bilinci ile onun toplumsal etkinliği arasındaki diyalektik birlik basit gerçeğini değil, ötesinde bir şeyi, sınıf mücadelesinin insan iradesinin bir fonksiyonu olduğunu, insan iradesi tarafından belirlendiğini, bu nedenle de öznel bir etken olduğunu anlatmak istedim; "sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür. Siyasi sürecin nesnel olduğunu söylemek ise, başlıbaşına bir acaipliktir" şeklindeki sözlerim başka neyi anlatır ki!

Bunu dediğinde ise, -onun o karışık, bulanık, muğlak cümleleri buraya kadar eleştirdiğimiz yanlışı içerse de, asıl olarak bize bu son hatırlatılan anlamı taşıdığı için-, teorisyenimiz büyük ölçüde haklı da olur. Bize de, bu kez, onun o eklektik, karışık düşüncelerini, bir de bu açıdan tartışmak düşer.

Aslında bu tartışma daha önce (geçen sayı) kısmen yapılmış, sınıf mücadelesi süreçlerinin, siyasal süreçlerin, nesnel ve öznel yanın ne anlama geldiği, bizzat Lenin'in ve Stalin'in görüşleri aktarılarak gösterilmişti. Fakat orada sorunun ayrıca tartışılacağı sözü verilmişti.

Şimdi bu sözümüzü tutmanın sırası.

Nesnel ve öznel bağıntısı, diyalektik ve tarihsel materyalizmin en temel bağıntılarından biridir. Bu iki kategori arasındaki karşıtlık, mutlak ve kalımlı değil, diyalektiğin tüm diğer ikili kategorilerinde olduğu gibi, göreceli ve değişkendir. Bu iki kategori birbirlerini dışlamaz, tersine içerir ve koşullandırır. Kısaca bunların ilişkisi mekanik, metafizik değil, diyalektiktir.

Nesnel olan, insanın bilincinden ve iradesinden bağımsız olandır. Öznel olan ise, nesnel olanın insanın bilincinde yansımasıdır. Fakat bu, tarihsel-toplumsal süreçler sözkonusu ise, nesnel olanın insanın bilinçli etkinliği olmadan varolabileceği anlamına gelmez. Tersine, nesnel süreçler, ancak öznel süreçlerle birlikte, onlarla içiçe vardırlar. İlişki mekanik değil, diyalektiktir. Aynı şekilde karşıtlık, mutlak yani metafizik değil diyalektiktir. Engels'in daha önce aktarılan pasajı, bu konuda yeterli açıklıkta olduğu için, sözü uzatmak gereksizdir.

"Sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür" demek saf idealizmdir. Zira bu, onu toplumsal-nesnel yönün-

den soyutlayarak, maddi temelinden ve içeriğinden ayırarak, salt bir ideolojik biçime indirgemektir. Sınıf mücadelesinin öznel yönünü, onun kendisiyle aynileştirmektir. D.Sesi'nin teorisyen yazarı, bir ideolojik biçim olan "siyaset" kavramını, siyasal süreçlerle, sınıf mücadelesi süreçleriyle aynı anlamda kullanırken, tam da bunu yapıyor.

Sınıf mücadelesi olgusu nesnel ve öznel etkenlerin bileşkesidir. Fakat belirleyici olan nesnel etkendir. Elbette, bilincin belirleyici, tayin edici rol oynadığı tarihsel anlar vardır. Fakat bu yalnızca nesnel etkenlerin öznel etkenlerle, nesnel koşulların öznel koşullarla tamamlanması, öznelin nesnelle örtüşmesi anlamına gelir. Bu, soruna diyalektik anlayışla bakıldığında, çelişkili olmak bir yana, bir zorunluluktur da.

Daha önce de belirtilmişti: "sınıf mücadelesinin kendisi" teorisyenimizin sandığı gibi insan bilincinin değil, toplumun maddi-iktisadi koşullarının ürünüdür. Bu mücadelenin genel tarihsel yönü ve temel içeriği, insan bilinci tarafından değil, bu maddi-iktisadi koşullarca belirlenir. Peki, sorunu böyle koymak, bilincin ve iradenin mücadelede oynadığı hayati rolü, belirli tarihsel anlarda ise tayin edici olan rolünü unutmak ya da küçümsemek anlamına mı gelir? Asla! Sorunun yukarıdaki Marksist-materyalist konuluşu, gerçekte, sınıf mücadelesinde, bilincin ve iradenin oynadığı role ve taşıdığı öneme hakettiği gerçek değeri vermenin biricik şeklidir.

Sabırsızlığını dizginleyemeyen teorisyenimiz, öfkeyle ayağa kalkarak bize diyebilir ki, "nesnel olgular tarafından belirlenen sınıf mücadelesi" derken ben onun materyalist temelini zaten gözetiyorum. Biz de ona diyoruz ki, böyle başlayan cümleni, "... insan iradesinin ürünüdür" diye sürdürür ve buradan da, sınıf mücadelesi süreçlerinin öznel süreçler olduğu sonucuna varırsan, bu itirazın sonucu değiştirmez.

Cümlenin böyle kurulması yalnızca oportünist bir ihtiyatın ürünüdür. Kaldı ki, D.Sesi yazarının buradaki öfkeli itirazını bir an için haklı kabul etsek bile, bu sefer de, gerisin geri "insan bilincinin dışında siyasal süreç olmaz" tartışmasına, bu basit gerçeğin, teorisyenimiz tarafından sınıf mücadelesinin öznel bir olgu olduğuna kanıt olarak kullanılması sorununa dönmüş olacağız. Dolayısıyla teorisyenimiz için kurtuluş yok. Bulanık, muğlak, karışık, ihtiyaca göre her tarafa çekilir ifadelerinin, yeri geldikçe kendisini kurtaracağını sanmışsa o, yalnızca kendini kandırmış ve bize darkafalılığının yeni bir örneğini sunmaktan öte bir şey yapmamıştır.

Aslında sorun ve soru son derece yalın: Sınıf mücadelesi bilinç ve irade tarafından belirlenen öznel bir etken midir? Bütün tartışma buradan çıkıyor, ve D.Sesi yazarı, bütün oportünist ihtiyatlara rağmen, bu soruyu evet öyledir diye cevaplamaktan geri durmuyor. Siyaset ile siyasal süreci aynileştirmesi de, bu düşüncenin uzantısı oluyor. Sorun böyle anlaşılınca da, sınıf mücadelesinin nesnel ve öznel yönü tartışması teorisyenimize haliyle "bir acaiplik" olarak görünüyor.

Engels, Marks'ın Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı kitabını tanıtmak amacıyla, Ağustos 1859'da yazdığı bir makalede, tartışmamızı aydınlatıcı şu sözleri söylüyor: "Şubat devrimi, partimizi, politika sahnesine çıkardı ve böylelikle onun salt bilimsel amaçlarla eylemi olanaksız hale geldi. Bununla birlikte, temel anlayışı, partinin bütün yayınları içinde bir kılavuz olarak arayıp bulmak mümkündür. Bütün bu yayınların içinde, her özel durumda, eylemin, daima, doğrudan doğruya maddi dürtülerden nasıl doğduğu, eyleme eşlik eden sözlerden değil de, tersine, tıpkı siyasal eylem ve onun sonuçları gibi, siyasal ve hukuki sözlerin maddi dürtülerden nasıl çıkarıldığı gösterilmiştir." (S.E., C.I, s.616-617, abç.)

İnsan, bu sözleri okuduğunda teorisyenimizin yüz ifadesini görmek isteği duyuyor.

Uzlaşmaz sınıf karşıtlığıyla bölünmüş bir toplumda, sınıf mücadelesi, şu veya bu sınıfın bilincinden ya da iradesinden değil, bu uzlaşmaz karşıtlıktan kaynaklanan maddi dürtülerden doğar. Bilinç ve iradenin bu mücadeleyi belirlemesi bir yana, Engels'in sözleriyle "tıpkı siyasal eylem ve onun sonuçları gibi", bu bilinç ve iradenin kendisi de maddi-ekonomik koşullarca belirlenmiştir. Bu temel anlayışın kendisi, Marks'ın ünlü Önsöz'ünde şöyle ifade edilmişti: "Maddi hayatın üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal, entellektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklarıdır."

Teorisyenimiz, sınıf mücadelesini, gerçekte kendisi de maddi-ekonomik koşulların bir fonksiyonu olan, bilincin bir fonksiyonu olarak görmekle, idealizme batmıştır.

Devam ediyoruz. Engels, Konut Sorunu isimli yapıtında (1872), Alman Prudoncusu A.Mülberger'in görüşlerini hedef alır. Mülberger'in yanıtını yanıtlamak için, yazdığı Ek'te (1873), onun, "Proudhon tarafından formüle edilen ilkeler hemen

her yerde hareketin itici ruhudur" sözlerine karşılık, Engels şunları söyler: "Bunu reddetmek zorundayım. İlk olarak, işçi sınıfı hareketinin 'itici ruhu' hiçbir yerde 'ilkeler'de değil, her yerde büyük sanayinin gelişmesinde, ve onun etkilerinde, yani bir yandan sermaye, öte yandan da proletarya birikimi ve yoğunlaşmasında yatmaktadır." (S.E., C.2, s.422, abç.)

A.Mülberger iddiasını neye dayandırıyordu? Bazı Avrupa ülkelerinde Prudonculuğun, A.Mülberger tarafından abartılmış, nispi etkisine. Yani mücadele ile ona eşlik eden bilincin birbirine karıştırılmasına. Tıpkı teorisyenimiz gibi! Şaşılacak bir yan yok bunda; sınıf mücadelesine aynı idealist bakışın sonucudur bu. Bu idealist bakış her durumda hareketin nesnel konumu ile ona eşlik eden öznel bilincin örtüştüğünü sanır ve dahası, hareketin kendisinin bu bilinçten doğduğunu iddia eder. ("Sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür")

Bu idealist anlayış, bilincin mücadele içinde oynadığı rolü abarttığı için, ilk bakışta, çok devrimci görünür. Oysa, hareketin mevcut bilincini kutsadığı, her durumda onu varolan hareketin kaynağı olarak gördüğü için, gerçekte, kendiliğindenciliğin ve kendiliğinden bilincin önünde eğilen, devrimci bilincin aktif ve dönüştürücü rolünü hiçe indiren ekonomist ve kuyrukçu bir görüştür.

Siyasal süreçler sınıf mücadelesi süreçleridir. Karşıt sınıfların, şu veya bu bilincin eşliğinde ama, temelde maddi dürtülerin baskısıyla, farklı talep ve hedeflerle harekete geçişlerinden oluşan çelişmeli ve çatışmalı süreçlerdir. Her siyasal eyleme belirli bir bilinç eşlik eder. Engels'in Ludwig Feuerbach'taki sözleriyle, "insanları harekete geçiren ne varsa, hepsi zorunlu olarak onların beyninden geçer." Ne var ki, yine Engels'in sözleriyle, "ama bunun beyinde alacağı biçim, koşullara çok bağlıdır." Engels bize bir de örnek verir: "İşçiler 1848'de, Ren bölgesinde yaptıkları gibi makinaları artık düpedüz kırıp dökmedikleri günden beri kapitalist makinalaşmayla hiç de barışmış değillerdir." (S.E., C.3, s.448)

Sınıf mücadelesi süreçlerinin nesnel içeriği ve seyri ile, onların şu veya bu sınıfın bilincinde yansımaları arasındaki ayrım, Marksist-materyalist anlayış açısından çok temel bir noktadır. Bu sınıf mücadelesinin nesnel ve öznel yönü arasındaki ayrımı ifade eder. Egemen sınıfların bilinçleri mücadelelerine denk düştüğü, ya da hemen hemen denk düştüğü halde, ezilen sınıflar açısından, daha sonra göreceğimiz gibi, durum farklıdır. Ekonomizm ya da kuyrukçuluk genellikle bu farklılığı anlamamak ya da önemsememekten doğar.

Sınıf mücadelesi süreçleri olarak siyasal süreçler ile onların şu veya bu sınıfın bilincinde yansımasından oluşan ideolojik şekilleri -ki siyaset bu ideolojik şekillerden biridir- birbirine karıştırmamak gerekir. D.Sesi'nin karışık kafalı yazarı, çok şeyi birbirine karıştırdığı gibi, bunları da karıştırıyor. "Sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür" ile "Siyaset... insan bilincinin faaliyetidir" ifadelerini aynı anlamda, aynı şeyi, siyasal süreçlerin öznel süreçler olduğunu belirtmek için kullanması bundan dolayıdır.

Sınıf mücadelesine idealist yaklaşım, bu nesnel olgu ile onun büründüğü ideolojik biçimlerin ayırdedilmesini engeller. Oysa, 18 Brumair'e yazdığı 1885 tarihli Önsöz'de, Engels, bu ayrımı "yasa" olarak niteler: "ister siyasal, ister dinsel, felsefi, ya da tamamen başka ideolojik bir alanda yürütülmüş olsun, bütün tarihsel savaşımların, aslında, toplumsal sınıf savaşımlarının az ya da çok belirgin bir ifadesi olduğuna ilişkin yasayı, karşılık olarak, bu sınıfların varlığının, dolayısıyla çarpışmalarının, bu sınıfların ekonomik durumlarının gelişme derecesi ile, bu gelişme derecesinden doğan üretim biçimleri ve bu değişim biçimleri ile belirlendiğine ilişkin yasayı ilk Marks bulmuştur." (S.E., C.I, s.475-476, abç.)

Siyaset ile siyasal süreçler, sınıf mücadelesi süreçleri kopmaz bağlar içindedirler, birbirlerini etkilerler, oluştururlar. Fakat bunlar asla aynı şeyler, özdeş şeyler değildir. Sınıf mücadelesi süreçleri olarak siyasal süreçler, maddi-ekonomik temelden kaynaklanan toplumsal nesnel süreçlerdir. Siyaset ise, farklı sınıfların çatışmalarından oluşan bu nesnel süreçlerin, bu çatışmaya katılan şu veya bu sınıf ya da sınıf güçlerinin bilincinde, şu veya bu biçimde yansımasından oluşan ideolojik bir biçimdir. Birincisi nesnel-maddi bir süreç iken, ikincisi öznel-ideolojik bir süreçtir. İkincisi birincisinin içinde ve temeli üzerinde ortaya çıkan bilinci ifade eder. Bunun kendiliğinden biçimleri ile, şu veya bu sınıfın gerçek temsilcileri tarafından bilinçle, şu veya bu sınıfın gerçek ve uzun vadeli çıkarlarına ve ideolojisine uygun olarak formüle edilmiş biçimlerini de birbirlerine karıştırmamak gerekir. Bu ikinci biçim, bilinçli sınıf siyasetini ifade eder. Sınıf siyaseti, şu veya bu sınıfın, sınıf çatışmalarına kendi gerçek çıkarları ve hedefleri doğrultusunda bilinçli katılımıdır. Genellikle, hiç değilse modern toplumlarda, bu, siyasal

partiler aracılığıyla olur.

Marksist teorinin kurucuları ve geliştiricileri, her zaman, siyasal mücadelelerin nesnel yönü ile bunların bu mücadelelere katılanların zihinlerinde yansımaları arasına bir ayrım çizgisi çizmenin önemi üzerinde durmuşlardır. Bu, materyalist tarih anlayışının en temel unsurlarından biridir ve Alman İdeolojisi'nden itibaren sürekli vurgulanmıştır. D.Sesi'nin teorisyen yazarı, böyle bir ayrım yapmak bir yana, siyasal mücadelelerin kendisini insan iradesinin bir ürünü, insan bilincinin bir fonksiyonu olarak görmekle, ve üstelik bunu bize tarihin materyalist anlayışı adı altında sunmakla, kasıtlı olmadığına göre, yalnızca teorik cahilliğini sergilemekte ve idealist önyargılarını tekrarlamaktadır.

"Bu iktisadi temel üzerinde oluşan sınıf mücadeleleri, siyasi süreçler, kendiliğinden sınıf hareketleri vb. de tek tek grupların, partilerin ve tek tek sınıfların iradesinden bağımsız nesnel süreçlerdir." (Küçük-Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi, s.135)

D.Sesi yazarı önce benim bu sözlerimi aktarıyor.

Sonra da yorumluyor: "Yani sınıflar, gruplar, partiler birbirleriyle mücadele ediyorlar ama, bu mücadele edenler, birileri tarafından mücadeleye itilmişlerdir!" (s.31)

Elbette bu keyfi bir yorum. Fakat bu keyfi yorumu bir de espri izliyor: "Robot gibi ne yaptıklarını bilmeden, kavga edip duruyorlar. Aynen, Hacivat ile Karagöz gibi." Z.Ekrem'in "ince espri" merakını biliyoruz artık; yerine oturmamakla ve çoğu kez de, tersine, kendi durumuna ve konumuna uygun düşmekle birlikte, onun esprilerinde hiç değilse belirli bir "incelik" vardı. Fakat iki nolu teorisyenin esprileri, yerine oturup oturmamaları bir yana, "köylü" kafalılığından olmalı, biraz fazla kabaca.

Engels, ölümünden çok kısa bir süre önce, W.Sombart'a yazdığı mektupta şunları söylüyordu: "Marks bakımından tarihin tüm gidişi -önemli olaylar sözkonusu- bilinçsiz olarak gerçekleşmiştir, yani olaylar ve sonuçları insanların iradesine bağlı değillerdi; tarihin figüranları ya erişilmiş bulunan şeye taban tabana karşıt bir şey istiyorlardı, ya da bu erişilmiş bulunan şey önceden hiç düşünülmemiş sonuçlara yol açıyordu." (S.E., C.3, s.613)

Pekala teorisyenimizin yukarıdaki kaba esprisine hedef olabilecek içerikteki bu sözleriyle, Engels ne anlatmak istiyordu acaba? İnsan bilincinin ve iradesinin hiçliğini mi? Hiç de değil!

Bu sözlerde ifadesini bulan fikir, yine Engels tarafından, daha önce, Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu isimli yapıtında işlenmiştir. (Bkz. S.E., C.3, s.445-447)

Aynı fikir kaba materyalizmin eleştirisini içeren, Eylül 1880 tarihli, Joseph Bloch'a mektupta yeniden işlenir:

"Biz kendi tarihimizi kendimiz yaparız ama, ilkin, çok belirli öncüllerle ve çok belirli koşullar içinde. Hepsi arasında, en sonunda belirleyici olanlar, iktisadi koşullardır. Ama siyasal koşullar vb., hatta insanların kafalarından hiç çıkmayan gelenek bile, kararlaştırıcı olmasa da gene de bir rol oynarlar..."

"Ama ikinci olarak, tarih, sonal sonuç her zaman, her biri bir sürü özel yaşam koşulları tarafından oluşturulmuş büyük bir sayıdaki bireysel iradenin çatışmalarından çıkacak biçimde yapılır; öyleyse birbirlerini karşılıklı olarak engelleyen sayısız güçler, güçlerin sonsuz bir paralelkenarlar grubu vardır tarihte, kendisine de bir bütün olarak bilinçsiz (*) ve kör bir biçimde hareket eden bir gücün ürünü gibi bakılabilecek bir bileşke-tarihsel olay- işte bu güçlerin bu sonsuz paralelkenarlar grubu içinden çıkar. Çünkü bir bireyin istediği şey bir başka birey tarafından engellenmiştir ve bundan da kimsenin istemediği bir şey çıkar. Tarih günümüze değin işte böyle doğanın bir süreci biçiminde oluşur ve, özet olarak aynı hareket yasalarına bağlıdır. Ama -herbiri kendi fizik yapısı ve son kertede iktisadi dış koşulların (ya da kendi öz kişisel koşullarının ya da genel toplumsal koşulların) kendisini ittikleri şeyi isteyen- çeşitli iradeler yüzünden, bu iradeler istedikleri şeye erişemez, ama genel bir ortalama ile, ortak bir bileşke ile kaynaşırlar, (gene de kimsenin bundan-ç) bu iradelerin sıfıra eşit oldukları sonucunu çıkarma hakkı yoktur. Tersine, herbiri bileşkeye katkıda bulunur, ve bu nitelikle, bileşkede içerilir." (S.E., C.3, s.592-593, abç.)

Demek ki, farklı iradelerin çarpışması sonucu bu iradelerin tek tek her birinden farklı bir bileşke oluştuğu zaman, bundan, bu tek tek iradelerin sıfıra eşit olduğu sonucu çıkmaz. Bu, bu tek tek iradelerin "aynen, Hacivat ile Karagöz gibi" olduklarını göstermez. Engels'in sözleriyle "tersine, herbiri bileşkeye katkıda bulunur, ve bu nitelikle, bileşkede içerilir."

Geçen sayı bu sorun tartışılırken teorisyenimize söylenenler şunlardı: "Top-

(*)Bu son kelimenin altı Engels tarafından çizili

lumsal süreçler siyasal süreçlere indirgenemez, siyasal süreçleri içerir. Siyasal süreçler öznel süreçlere indirgenemez, öznel süreçleri içerir. Bunları anlayabilmek için, her şeyden önce biraz olsun diyalektik bilmek gerekiyor. Fakat bu kadarı yetmez, ek olarak idealist değil, diyalektik-materyalist bir konumda olmak da gerekiyor." (Ekim, sayı:4, s.16)

Teorisyenimiz ne diyalektik biliyor, ne de diyalektik-materyalist bir konumdadır. Bütün sorun da buradan çıkıyor.

Fakat dahası, olur olmaz eline kalem almasını engellemiyor olsa bile, o Türkçe de bilmiyor. Bu nedenle, önce ondan başlamak gerekiyor.

Bütünü oluşturan bir sürecin, bu süreci meydana getiren tek tek unsurlardan bağımsız olması başka şeydir, bütün unsurlardan bağımsız olması başka şey. Eğer bu ikincisi kastediliyor olsaydı, "tek tek grupların, partilerin ve tek tek sınıfların iradesinden bağımsız" ifadesi yerine, "bütün grupların, partilerin ve sınıfların iradesinden bağımsız) ifadesi kullanılırdı, ve bu yineleme zorunluluğunu kaldırarak bize kelime tasarrufu da sağlardı.

Peki bu farkın önemi ne? Siyasal süreçlere mekanik değil de, diyalektik yaklaşıldığında bu fark muazzam bir önem taşır. Sınıf mücadelesini maddi-ekonomik temelinden koparark ele aldığı gerçeğini bir yana bıraksak bile, teorisyenimizi, siyasal süreçleri "öznel" süreçler olarak görme temel yanılgısına götüren nedenlerden biri de bu farkı anlayamamasıdır. O sanıyor ki, sınıf mücadelesi, şu veya bu sınıfın birbirinden ayrı, kopuk ya da yan yana eylemidir, her bir sınıfın, kendi çıkarları doğrultusunda, bildiği yolda, dilediği yöne, dilediğince gitmesidir. Ve sınıf mücadelesi de bunların toplamıdır! Onun sınıf mücadelesini bilinçli ve iradi sayması da bundandır. Burada iradeyi sınıf çıkarlarına bağımlı görüp görmemenin fazla bir önemi yok. Zira bütün sorun, canalıcı sorun, her çıkarın bir öteki çıkar, her iradenin bir öteki irade tarafından sözkonusu olan karşıt sınıflar olduğunda, karşıt irade ve çıkarlar tarafından engellendiği ve sürecin karmaşık, çelişmeli ve çatışmalı bir süreç olduğunu kavrayabilmektir.

Ve bu bizi, bütün bu bölümde yaptığımız tartışmanın çok önemli bir diğer yönüne getiriyor.

Sormak gerekiyor teorisyen geçinen bu hamkafaya: Sınıf mücadelesi süreci farklı güç ve iradelerin çatışmasıyla oluşan bileşke bir ürünse, o nasıl "öznel" olabilir? Öznel olan, iradeye ya da bilince tabi olan değil midir? Toplumda karşıt sınıflar varolduğuna göre, bunlara tekabül eden farklı irade ve bilinçler varolduğuna göre, toplumda bir tek irade, "bütün" bir irade, çelişmesiz ve çatışmasız kollektif bir irade olmadığına göre, "insan iradesinin ürünü olarak" gördüğün sınıf mücadelesi hangi iradenin ürünüdür?

Siyasal süreci "öznel" bir süreç olarak görmek, onun çelişmeli, uzlaşmaz karşıtlığı içeren çatışmalı bir süreç olduğunu anlayamamaktır. Ayrıca burada, görüntüye rağmen, hatta bu çatışmaya katılanların öyle sanmasına rağmen, çatışan şey bilinçler ya da iradeler değil, onların şu ya da bu ölçüde, şu veya bu biçim içinde yansıttığı sınıf çıkarlarıdır.

Siyasal süreçlerin çelişmeli ve çatışmalı niteliğini anlayamamak, siyasal mücadelelerden, siyasal tarihten hiçbir şey anlamamaktır. Burada öznellik, tekyanlılık, metafizik sözkonusudur. Siyasal süreçlerin çelişmeli ve çatışmalı niteliğini, diyalektiğini kavrayamamak sözkonusudur.

Sınıf mücadelesi kavramının kendisi, en kalın kafalı olana bile, mücadelenin olabilmesi için ortada en azından iki karşıt gücün olması gerektiğini yeterli açıklıkta anlatır. Bu ise mücadele sürecinin kendisinin tek tek unsurlardan, ya da bunların mekanik toplamından değil, diyalektik çatışmasından oluşan bir bileşke olduğunu, tek tek iradeleri aşan nesnel bir ürün olduğunu gösterir.

Ama -denebilir bize- bu söylenenler, siyasal süreçler sınıf mücadelesi süreçleri için anlaşılır şeyler, ya şu "kendiliğinden sınıf hareketleri"nin nesnel etken sayılması da neyin nesi oluyor? D.Sesi yazarı hiç değilse bu konuda haklı değil mi? Onun "birileri tarafından mücadeleye itilmişler" sözlerindeki alaycılık, hiç olmazsa bu konuda yerinde değil mi?

Cevabımız: Hayır, değil!

Nedenini Lenin'den dinleyelim: "3-) yukarıdaki nedenlerin sonucu olarak, 'barışta' soyulmalarına hiç ses çıkarmadan katlanan, ama ortalığın karıştığı zamanlarda hem bunalımın yarattığı koşullarla ve hem de bizzat 'üstteki sınıfların' bağımsız tarihsel bir eyleme sürüklemeleriyle, yığınların faaliyetinde oldukça büyük bir artış olduğu zaman." (Sosyalizm ve Savaş, s.115)

Bunları Lenin, "Yalnızca tek tek grupların ve partilerin değil, ayrı sınıfların iradesinden de bağımsız olan" üç temel "nesnel" değişikliğin üçüncüsü olarak söylüyor. Altı çizili yerler Lenin'e aittir. Bunalımın baskısı ve "bizzat 'üstteki sınıflar'", yığınları bağımsız tarihsel eyleme sürüklüyor. Teorisyenimizin sandığı gibi, yalnızca kendi öz iradeleri ya da bilinçleri değil. Yani

yığınlar, teorisyenimizin alaycı ifadesiyle, "birileri tarafından mücadeleye itilmişler"dir. Lenin bu gerçeğin altını önemle çiziyor. Zira bu gerçeği anlayamayan, mücadelede ve devrimde önderlik sorununu, yani mücadelenin ve onun en yoğunlaşmış ifadesi olarak devrimin öznel koşullarını, dolayısıyla da bu koşulları hazırlamanın anlamını, kapsamını ve önemini de anlayamaz. Yığın eylemlerindeki kendiliğinden niteliği kavrayamayan, öncünün böyle anlardaki tayin edici rolünü de kavrayamaz. Yığınların mücadelesini zaten "bilinçli" ve "irade ürünü" saydığı için, tüm kuyrukçular gibi, kollarını kavuşturup 'arkadan bakmak'la yetinir.

Dolayısıyla da, sınıf mücadelesi sürecini öznel bir süreç olarak gören felsefi idealist anlayış, kitle hareketlerindeki kendiliğindenliği yani nesnelliği kavrayamadığı için, gerçek öznel etkeni de kavrayamaz. Bu ise, politikada arkadan sürüklenme, yani kuyrukçuluktur. Tüm kuyrukçular gerçek pasifistlerdir. Kendiliğinden hareketi öznel etken olarak gören teorisyenimiz, pasifizmin teorisyenidir.

Lenin'in, yukarıdaki sınıflar tarafından bağımsız tarihsel eyleme sürüklenen yığınlar şeklindeki sözleri, siyasal mücadelenin nesnel diyalektiğini kavramak açısından da aydınlatıcıdır. Her sınıfın eylemi, bir diğeri ve özellikle de karşıtı tarafından koşullandırılmıştır. Sınıf mücadeleleri tarihi bunun zengin bir tablosunu sunar. Her devrim örgütlü bir karşı-devrime yol açar, özlü ifadesi, sınıf mücadelesinin belirli bir tarihsel kesitine ilişkin olarak, bu gerçeği dile getirir. Alman faşizmini, yalnızca işçi sınıfının burjuvazi karşısındaki zayıflığına yoranlara karşı, Stalin ve Dimitrov gerçeğin öteki yüzüne de vurgu yapıyorlardı: Alman faşizmi aynı zamanda, burjuvazinin güçlenen işçi sınıfı ve devrimden duyduğu korkusunun ürünüdür; artık, eski yöntemlerle, parlamentarizm ve burjuva demokrasisi yöntemleriyle yönetememesinde ifadesini bulan zayıflığının da ürünüdür.

Sınıf mücadelesinin materyalist temelini ve bu nesnel diyalektiğini kavrayamayanlar, onu şu veya bu iradenin ürünü gibi görme hatasına düşerler. Buradaki tek yanlılık bazen devrimi abartmaya, "sol"culuğa, maceracılığa yol açar. Bazen de tersi olur, karşı-devrimi abartmak teslimiyete ve yılgınlığa sürükler. "Sınıf mücadelesinin kendisi insan iradesinin ürünüdür" diyen teorisyenimizin önderlik pratiği, bu idealist felsefi anlayışın farklı örneklerini sunar. O, "TDKP, Türkiye İşçi Sınıfı ve Emekçi Halkını 1 Mayıs 1981'de Üretimi Durdurmaya Çağırır" diyen bir önderliğin merkezindedir. (Önemle belirtmek gerekiyor, çok "sol"cu görünen bu çağrının sahipleri, daha bu çağrının mürekkebi kurumadan, Nisan 1981'de, devrimci hareketin en sağcı ve teslimiyetçi unsurlarından olduklarını pratikleriyle gösterdiler)

Fakat D.Sesi'nin teorisyen yazarı, 1984 yılında, "toplum sağa kaymıştır", "rejim oturmuştur", "faşizmin kitle tabanı genişlemiştir" diyen ve çözümü reformist burjuvazinin eteklerine tutunmada bulan, bir önderliğin de merkezindedir aynı zamanda. (DEVAM EDECEK)

KÖTÜ BİR SINAVIN GÖSTERDİKLERİ

(Baştarafı s.9'da)

hareketinin tarihsel hafızaları olmaları, unutmamaları gerekir.

Belirli siyasal reform vbg. kısa vadeli istemlerde çakışma olsa bile, sosyalist hareket sosyal-demokrasiden ayrı yürümek zorundadır. Yukarıda belirtilen nedenler yüzünden, bu gibi durumlar da, onunla ittifakın ya da ona koşullu destek vermenin gerekçesi olamaz.

Devrimci demokrasi ve onun bugün farklılaşmış veya farklılaşma sürecindeki bazı temsilcileri için kötü bir sınav olan seçimlerin gösterdikleri bunlardır.

*

DÜZELTME

"Teorinin Yoksulluğu" yazısının geçen sayımızda çıkan birinci bölümünde bazı dizgi yanlışları yeralmıştır. "Ekonomi-politik","ekonomik-politik"; "ekonometri", "ekonomimetri" şeklinde çıkmıştır.

Ayrıca, Marks'ın J.Weydemeyer'e mektubundan alınan pasajda, "üretimin" kelimesi "üretiminin" şeklinde çıkmış; B-arabaşlığının ilk kelimesi ("BU") ise, yalnızca yurtdışı baskısında olmak üzere, fazladan yer almıştır.

Düzeltir, özür dileriz.

8.kuruluş yılında TDKP

S.METİN

'75'deki özeleştiri, ardından Sovyet ve Çin revizyonizminin reddi, TDKP'yi de diğer küçük-burjuva örgütlerden farklılaştırmıştı. Özellikle ikincisi TDKP'yi teoride Marksizme, pratikte de işçi sınıfına yaklaştırmıştı. Deyim yerindeyse 1980'de TDKP içinde sosyalist öğelerin de biriktiği, devrimci demokrasinin doruğunu ifade ediyordu. Hareket azami sınırlarına gelip dayanmıştı. İşte bu durum, TDKP'nin bu tarihte eski, nispeten iyi kurulmuş eklektik teorik ve pratik sistemini koruyamama durumu ile karşı karşıya kaldığını da anlatır.

Özetle TDKP şu yakıcı gerçekle yüzyüze gelmişti; ya "geri" olana, mevcuda yapışıp kalınacak, ki bu, küçük-burjuva demokrasisinin oportünizm halinde yozlaşıp küçük-burjuva radikal ve liberal tonlarına ayrışması sürecine girmesini kaçınılmaz hale getirecekti, ya da ileriye bakıp yeni ve ayrı bir yöneliş içine girilecekti; ki bu da, küçük-burjuva eklektik teorilerden ve küçük-burjuva devrimciliğinden ideolojik-sınıfsal ve örgütsel olarak tam ve kesin bir kopuş demekti.

Bunlardan hangisinin gerçekleşeceği, daha doğru bir deyimle hangisinin gerçekleştirilmesi gerektiği niyetlerden öteye bir şeydi. Ve kuşkusuzki ikincisi yapılmalıydı. Ne var ki, TDKP önderliği bunu yapacak teorik ufuktan ve öngörüden yoksundu. Bunlardan yoksun olduğu sonradan daha iyi görülecekti. "Derinlemesine teorik temellere sahip" "Türkiye'de şimdiye kadar hiçbir zaman, hiçbir akım ve kişi tarafından ortaya konulmamış bir çizgi" yanılsaması onların mevcuda yapışıp durmasını sağlayan temel bir faktördü. Önderlik harekette alttan alta daha 12 Eylülün öngünlerinde başlayan aşınmayı ve dağılmayı göremedi.

12 Eylüle bu koşullarda girildi.

12 Eylül TDKP için tam bir yıkım oldu. Yukarıdan başlayarak, parçalanma ve dağılma, davaya inançsızlık, umutsuzluk, teslimiyet ve kaçış, tasfiyeci bir ruh hali, adeta, kitleselleğiyle karakterize olan bu harekette bir süreç boyunca yaygın ve kitlesel olarak yaşandı. Önemle belirtilmelidir ki, bu yıkım sadece örgütsel bir yıkım değildi, manevi ve siyasi bir yıkım olarak da yaşanıyordu.

Kuşkusuz bunlar sonuçtu. Ancak, rastlantısal olarak bir araya gelmiş olgular da değillerdi ve hareketin değerlendirilmesinde kesinlikle önemli birer veri olarak ele alınması gerekirdi.

Olgular incelendiğinde görülecekti ki, bu denli yaygın ve derinlemesine yaşanan eğilimler proletaryaya ve eşdeyişle sosyalist bir sınıf hareketine yabancıydı. Yaşananlar bir başka sınıfın, küçük-burjuvazinin, küçük-burjuva sosyal sınıf temelli bir hareketin bağrında yaşanıyordu. Ve yenilen, bir kez daha, küçük-burjuvaziydi, küçük-burjuva devrim anlayışıydı. Çöken, küçük-burjuva ütopyası halindeki teorik ve pratik sistemdi. Parçalanma ve dağılma geleceği olmayan küçük-burjuvaziye özgüydü. Yıkılan, inançsızlaşan, teslimiyet gösteren ve kaçışan küçük-burjuvaziydi. Tasfiyeci ruh hali ise, devrimin yükselme döneminin genel ve "tipik" devrimciliği olan küçük-burjuva devrimciliğinin ruh haliydi. Devrimin yükselme döneminde kolay örgütlenen ve mücadeleye atılan küçük-burjuva unsurlar bu kez teslimiyetçi bir tutumla mücadeleden ve örgütten kaçıyordu. Bilinç altında örgütsüzlük fikri gelişiyordu.

Lenin, yenilginin yenilenler için iyi bir okul olduğunu söyler. Ne ki, bu, TDKP önderleri için söylenmemiştir! TDKP önderliğinin 12 Eylül sonrası dışarda kalan bölümü, onca eğitici ve çarpıcı derse rağmen, yenilgi okulundan hiçbir şey öğrenmedikleri gibi başkalarına öğretecekleri bir şey de yoktu. Tersine yenilen darbelerin de şokuyla, TDKP ve TDKP'yi de aşan sorunların çözümünde nereden başlanacağı konusunda tam bir bilinçsizlik içindeydiler. 12 Eylülde yaşanan örgütsel, manevi ve siyasi yıkım-zayıf kişilikleriyle de birleşerek- onları kadro ve "kitle" bağları (işçi sınıfı ile köklü ve kalıcı bağlardan yoksunluğun sözünü bile etmiyoruz) konusunda tam bir kötümserliğe ve inançsızlığa sürüklemişti.

Yaşadıkları tipik yabancılaşma ve yozlaşmaya, liberal ve tasfiyeci bir ruh hali eşlik etti.

12 Eylülün hemen sonrasında karşıdevrimci sosyal-demokrasi ile yakınlaşmayı öngören (Ecevit'in Arayış'ın Arayışı ile ilgili DS'nin 12.sayısında yazılan yazı) yaklaşımlar, günün koşullarında taktik bir varyasyon olarak doğal sonuçlarına ulaştırılmıştı (DSP broşürü). Bu TDKP'nin nispeten iyi kurulmuş eklektik teorik ve taktik hattında da bir gerilemeyi

işaretliyordu.

TDKP her bakımdan bir tasfiye sürecine girmişti. Özetle, küçük-burjuva oportünizmi biçiminde yaşanan yozlaşma aynı anda kendi içinde kesin bir çatışmayı da barındırıyordu. Bu anlama gelmek üzere Ağustos '86'daki müdahale hem TDKP'de yaşanan liberal yozlaşmayı durduran ve hem de kendisi de yeni bir saflaşma ve kopuşa gebe küçük-burjuva demokrasisi ile onun liberal tonu arasındaki çatışmayı anlatır. Çatışma liberal tasfiyecilerin tasfiyesi ile sonuçlandı.

Bu bir sonuçtu ve ancak nedenleri birlikte anlaşılıp, açıklanabilirdi. Sorunu böyle koyduğumuzda doğrudan doğruya TDKP'nin küçük-burjuva sınıf temelli eklektik teorik ve pratik sistemi ile karşı karşıya geliriz. Gerçekten de liberal yozlaşma ve tasfiyecilik TDKP ile aynı sınıfsal ve düşünsel temelde, ama farklılaşarak oraya çıkmış bir sonuçtu. Kökleri TDKP'nin sınıfsal ve Marksizm karşısında liberal düşünsel temeline dayanıyordu. Bu bakımdan da liberal tasfiyecilerin tasfiyesi bir çözüm, ama kesin bir çözüm de değildi. TDKP'nin teorik ve pratik sistemini hedeflemeyen, onun temellerine vurmayan ve liberal tasfiyeciliği bir olgu olarak sistemi yargılamada bir veri olarak almayan her çaba, eninde sonunda aynı sistem içinde kalmaya mahkumdu. Bunun bir diğer yönü ise proleter sosyalist öğelerin eninde sonunda bu sistemle çatışmaya hazır halde beklemesi durumuydu.

Olgular, örgütte yaşanan liberal yozlaşma ve tasfiyecilik, TDKP'nin eklektik teorik sisteminin baskısı nedeniyle yaşanan sancılı teorik-felsefi irdelemeler bizi adım adım, TDKP'yi ve küçük-burjuva demokrasisini bir sistem olarak yargılamaya götürdü. Bu çaba, konferans bünyesinde ve konferansın bir bölümüyle çatışmayı karşısında hazır halde buldu. Bu çatışma, görünürdeki nedenlerinden arındırıldığında, 1979 sonlarında TDKP'nin bünyesinde biriken potansiyel haldeki sosyalist öğelerle TDKP'nin oportünist kanadı arasında cereyan ediyordu. Sorunu daraltarak koyduğumuzda, bu çatışma, TDKP'yi adına ve iddiasına uygun bir yeni yöneliş içine sokmak isteyenlerle, mevcudu ufak düzeltmelerle korumayı esas alanlar arasındaki bir çatışmaydı. Geniş anlamıyla ise, TDKP'nin şahsında proleter sosyalist bir platformdan bütün bir küçük-burjuva ve burjuva sosyalist teorik-pratik sisteme bir başkaldırıydı.

Çatışma şiddetli ve yoğun yaşandı. Yeni olan kaçınılmaz olarak ilk önce eskinin şiddetiyle karşılaşır, benimsenmez. Yeniyi tutucu olan kabuğunda boğmaya çalışır ve yeniye hayat hakkı tanımaz. Sorun diyalektik bir yönde konursa TDKP'de olan da buydu. TDKP'nin teorik ve taktik sisteminin yargılanması isteği ve çabası hazmedilemedi ve ezilmeye çalışıldı. Oportünizm konferansın bünyesini aşarak küçük-burjuva bir ayak diremesi halinde genelleşince çatışma yeni bir mecraya girdi. Sorunların TDKP'yi ve TDKP Konferansını aşan bir düzeyde seyrettiğini, TDKP'nin mevcut haliyle, ilerlemenin mümkün olmadığını, sorunun bir sistem sorunu olduğunu vb. vb. kavramayan ya da kavramak istemeyen bazı "büyük şahsiyetler"in müdahalesi, hem yeni bir kopuşu zorluyor ve hem de oportünizmi TDKP'de genel bir eğilim düzeyine çıkarıyordu. Bu durumun konferans bünyesine yansıyışı, genel ve tipik bir yozlaşma biçimindeydi. Eşit koşullarda bir çözüm dahi mümkün görünmüyordu.

Proleter sosyalist kanat olarak hedefe iki yoldan varılabilirdi. Ya, mevcudun içinde kalınarak -ki bu, bir süre daha küçük-burjuva demokrasinin dümen suyunda yürümeyi de kabul etmekti- Marksizmin oportünizm üzerindeki zaferini ummak -ki bu, aynı zamanda, küçük-burjuva popülizmi ile çatışmayı daraltmak, TDKP ile sınırlamak olurdu- ya da, TDKP'de geleceğe aktarılabilecek maddi ve düşünsel kazanımları da taşıyarak, aynı zamanda TDKP'nin adında ve iddiasında ifadesini bulan ideallerin de en iyi temsili olacak olan yeni ve ayrı bir yönelişi gerçekleştirmek. Bu ise, TDKP'den tam ve kesin olarak kopmak demekti. Bu yapıldı.

Böylece TDKP'de bilince çıkmayı bekleyen proleter sosyalizmi bilince çıkarılmış ve maddi bir gerçeklik haline gelmiş oluyordu. Ve bu kopuş öteden beri kimilerinin söyleyegeldiği üzere ne sıradan bir tepkinin ve ne de kişisel beklentilerin ürünüydü. Tastamam ideolojik bir kopuştu. Bir bakıma erken bir kopuş da değildi. Zira yaşanması gerekenler, konferans bünyesinde de, konferansın dışında da, yoğun olarak, uzun denebilecek bir sürece yayılarak yaşanmıştı. Dahası da, öngörülenler TDKP'nin burjuva-demokrat kabuğuna sığmıyordu. Yeni öz eski kalıplara sığmazdı, yeni ve ayrı bir yönelişi önkoşuyordu.

Esasen küçük-burjuva demokrasisi bir bakıma işlevini tamamlamış, bir yandan oportünizm halinde yozlaşırken, diğer yandan da TDKP'de potansiyel halde bilince çıkmayı bekleyen proleter sosyalizmine yolu açıyordu. Kopuş bu yolda yürüyüşün sonucudur. Bu durum, Marksizme ve işçi sınıfına yakın hareketlerin tümünde kimi bilince çıkmayı bekleyen, kimi de ifade kazanmış hale gelen genel

bir durumdu. Bu bakımdan da kopuşumuz belki pratik ve öznel yanlarıyla TDKP'den bir kopuştur, ancak esasen genel olarak küçük-burjuva demokrasisinden tam ve kesin bir kopuşu anlatır. Ve sorun bu temelde kavranmalıdır. Bunun böyle olduğu TDKP de dahil, bütün bir küçük-burjuva liberal ve radikal akımların yönelişimize karşı takındıkları yekpare tutumdan da anlaşılabilir.

*

TDKP'yi, teorisi ve taktiğiyle (programatik görüşleriyle) küçük-burjuva demokrasisinin ileri bir temsilcisi olarak nitelediğimizde, TDKP'deki samimi devrimciler içerlediler. Dahası da kızgınlıkla bize yönelik öznel suçlamalarda bulundular. Değerlendirmemizi, küçümseme, küçük düşürme, bir tür inkarcılık ve kendilerinin (ve TDKP'nin) demokrasi ve sosyalizme ilişkin içtenliği ve iyiniyetinden kuşku duymak (ve kuşku yaymak) olarak algıladılar. Ne ki bizim değerlendirmelerimizin salt kuşku duymakla bir ilgisi yok.

Biz TDKP'nin ve TDKP'li samimi devrimcilerin demokrasi ve sosyalizme ilişkin iyiniyet ve samimiyetini tartışmıyoruz. Sorun niyet sorunu değil. Bizim yaptığımız sadece ve sadece TDKP'nin görüşlerinin sınıf niteliğinin Marksist açıdan tanımlanmasıdır, hepsi bu.

Bir yandan TDKP'yi (yanısıra TKİH, TKP/ML Hareketi ve TİKB) işçi sınıfına ve Marksizme en yakın bir hareket olarak görmek, TDKP'lilerin içten ve soylu inançlarla yola çıktıklarını söylemek, ama bütün bunlardan sonra ve bunlara rağmen, TDKP'nin burjuva-demokrat özlü bir hareket olduğunun vurgusunu yapmak bir paradoks mudur? Kuşkusuz hayır. Çünkü sosyalist olma konusunda iyiniyet tek başına burjuva-demokratik özü ortadan kaldırmaz.

Dahası var, günümüzde sadece Marksistler değil, küçük-burjuva sosyalistlerinden (TDKP vb.), burjuva sosyalistlerine kadar hemen herkes, şu ya da bu şekilde burjuva-kapitalist bir toplumda hareket edildiğini kabul ediyor (ya da kabul edecek). Bu aynı zamanda niyet ve amaçlarından bağımsız olarak hemen her kesimin -hiç değilse teoride- verili koşullarda proletaryanın temel bir kuvvet olarak görülmesini de anlatır. Bu düşüncelerin doğal sonucu doğrudan doğruya herkesi şu ya da bu yönden, şu ya da bu amaca bağlı olarak toplumsal harekete proletaryanın -hiç değilse- etkin bir güç olarak katılacağı fikrinin de genel kabul görmesidir.

TDKP ve diğerleriyle gerçek ayrılık noktası bu değildir.

Ayrılık, toplumsal harekete hangi sınıfın damgasını vurması gerektiği fikrinin TDKP ve benzerlerinin yaptığı gibi yarım ağızlı ve burjuva-demokrat bir ufukla (demokratik devrim) koşullanmış genel kabulü yerine, teoride ve özellikle de pratik siyasette bunun, toplumsal hareketin demokratik hareketi de yedeklemiş bir proleter devrim halinde geliştirilmesi ve bunun proletarya diktatörlüğüyle taçlandırılması koşuluna bağlanıp bağlanmamasının savunulup savunulmamasındadır. Daha şimdiden buna uygun bir çalışmanın öngörülüp öngörülmemesindedir.

Bu tayin edici bir noktadır. Zira proletarya ile herhangi bir sınıfla ilgilenilir gibi ilgilenilmez. Proletaryanın verili koşullarda toplumsal harekette nasıl bir rol oynayacağı ve hangi hedeflere yöneleceği tam bir açıklıkla saptanmalıdır.

Proletarya sermaye iktidarının yıkılmasından koparılmış bir devrim anlayışıyla sadece küçük-burjuvazi ve köylülüğünün durumunu "iyileştirmek" ve düzeltmek üzere hazırlanmış bir programla mı (demokratik devrim) sınırlandırılacaktır -ki bunun mantiki sonucu, "küçük-burjuva demokratik diktatörlük", "Demokratik Toplum" ve "Demokratik Kapitalizm"dir ve bu, küçük-burjuva demokrasisinin görüşüdür-, yoksa, tüm emekçi sınıf ve tabakaların desteğinde sermaye iktidarını yıkmayı hedefleyen bir proleter devrime mi yöneltilecektir? Sorun teorik ve özellikle pratik olarak budur. Biz ikincisinden yanayız ve bu, her tondan burjuva ve küçük-burjuva sosyalisti ile aramızdaki ayrılığın merkezi noktasını oluşturur. Oluşturmaya da devam edecektir. Bu nedenle, bundan böyle bütün dikkatler bu merkezi nokta üzerindeki tartışmaya çevrilmelidir.

Sorun böyle konursa, kaçınılmaz olarak küçük-burjuva ütopyası halinde bir tür sulandırılmış seçmecilikle karşılaşılır. Küçük-burjuva bir teorik ve pratik sistemi anlatan, bu, "bir tür sulandırılmış seçmecilik"in adı literatürde küçük-burjuva sosyalizmidir. Ve proletarya sosyalizmi ile hiçbir yakınlığı yoktur.

TDKP, "geri" iktisadi teorisi ile, bir tür sulandırılmış "demokratik diktatörlük"ü hedeflemesi ile, proletaryanın güncel ve tarihsel görevlerine ilişkin tespitleriyle, pratik siyasette proletaryaya yüklediği misyonla bir tür sulandırılmış seçmecilik" şeklindeki küçük-burjuva sosyalistidir.

Özetle, TDKP'nin geri iktisadi teorisi; meta ekonomisinin geliştiği ve sağlamlaştığı her yerde ve o ölçüde Türkiye

toplumunu burjuva-kapitalist bir topluma dönüştürdüğünü ve karşımızda burjuva-kapitalist bir ekonomik örgütlenmenin durduğunu yadsıyor. Ya da bunu görmeyi pek önemli saymıyor. TDKP, Lenin'in deyimiyle, "Bunun yerine çeşitli toplumsal biçimlenmelerden anlamsızca tek tek öğeler çıkarılarak -ortaçağ biçiminden bir şey, "yeni" biçimden bir başka şey alınarak kurulmuş" (Halkın Dostları, s.74) küçük-burjuva bir ütopya sunuyor. Bu, onu (TDKP'yi), ekonomik gerçekliğin -tarımda da, sanayide de baş içeriğini oluşturan çelişkinin emek-sermaye çelişkisi olduğunun reddine götürüyor. Bunun yerine, soyut bir emperyalizm ve gericilikle- halk arasındaki çelişkiyi geçiriyor, Proletarya-burjuvazi çatışmasının ekseninde bir sınıf savaşımının reddi ise proletaryayı geri görevlere, küçük-burjuva demokrasisine (demokratik diktatörlük) mahkum etmektir. Proletaryanın eylemini küçük-burjuva demokrasisinin eklentisi haline getirmektir. Dahası da karşı-devrimci sosyal-demokrasi ile yakınlığa kapı aralamaktır.

Somut siyasal görevler somutça tespit edilir. TDKP karşısında sermaye iktidarının durduğunu ve tamamlanmamış demokratik devrim görevlerinin doğrudan sermaye iktidarının yıkılmasına ve eş deyişle sosyalizme bağlandığını göremiyor. Bu ise onu, küçük-burjuvazi ile proletaryanın çıkarlarının çakıştığı bir uzlaşma programını bize sunmasını doğuruyor. Bu program burjuva demokrat özlü bir programdır. Bir kez daha;

Sorun niyet sorunu değildir. Aslolan sınıfsal bakış ve teorik-programatik görüşlerdir.

* Bu program proletaryayı küçük-burjuvazinin çıkarlarının katına indiriyor.
* Bu programla sözde ne denirse densin, sınıfa sosyalist bilinç değil demokratik bilinç taşınır.
* Bu programla proletarya sosyalist bir kuvvet olarak örgütlenemez.
* Sosyalizmle sınıf hareketinin -bilimsel yorumuyla- birliği sağlanamaz.
* Ve kurulacak (ya da kurulu olan) parti, sosyalizmin işçi hareketine damgasını vurduğu bir sürecin değil, TDKP önderliğinde olduğu gibi, sosyalizmin demokratik harekete uyarlamaya çalışıldığı, esasen ise, demokratik hareketle birleşme esprisinin gerçekleştiği sürecin ürünü, devrimci bir halk partisi olur.
* Bu programla sermaye iktidarı hedeflenmemiş olunur.
* Ve bundan küçük-burjuvaziyi ürkütmeyen, küçük-burjuvaziye göre ayarlanmış burjuva-demokrat ufuklu bir devrim anlayışı elde edilir.

Bütün sorun da eninde sonunda budur.

TDKP'li samimi devrimciler bizimle ancak duygusal bir öğe taşıyan ve geri bilinci ifade eden noktalar üzerinde tartışmaktansa, bilimsel bir kuşkuculukla, kendi teorik-taktik sistemlerinin gözden geçirilmesini de kapsayacak tarzda sorunlara yaklaşmalıdırlar. Aramızdaki ayrılık ideolojik ve sınıfsal ayrılıklardır. Asıl sorun da budur. Bu görülmeli ve öyle tartışılmalıdır. Eleştirilecekse teorik-taktik sistemimiz eleştirilmelidir.

*

TDKP yayın organı, bir süredir sosyalizmden daha sıkça sözetmeye başladı. Fakat bu vurgu içerikten yoksundur; ideolojik bir ilerlemeyi göstermesi bir yana, oportünist bir manevranın ifadesidir. Leninist Kanat'ın ortaya çıkışı, EKİM'in ideolojik baskısı ve tabanda devrimci unsurlar arasında yaşanan ideolojik tereddüt ve hoşnutsuzluk, oportünist yöneticileri, içerikten yoksun laflarla durumu idare etmeye itiyor. Bu durum, halen TDKP saflarındaki samimi devrimcileri, "EKİM"in savunduklarını biz de savunuyoruz" yanılgısına itmemelidir. Bu, olsa olsa, Marksizmin, proleter sosyalizminin, küçük-burjuva demokrasisi üzerindeki zaferinin bir belirtisidir, hepsi bu.

Oportünist yöneticilerin atar göründükleri adımlar, içerikten yoksunluğu bir yana, biçim ve yöntem olarak da oportünisttir. Hataların ve zaafların açık, samimi, yürekli bir kabulü ve devrimci bir eleştirisi yöntemi, bu Leninist yöntem, ciddiyetten ve sorumluluktan yoksun bu adamlara yabancıdır. Onların yöntemi, kusurları gizleme ve "yeni" şeyleri satır aralarına serpiştirme yöntemidir, tüm omurgasızların, oportünistlerin yöntemidir. Bu yöntemle hiçbir gerçek ilerleme sağlanamaz.

Dahası var. Bundan yalnızca bir yıl önce, yıllardır kongre ya da konferans toplayamamış bir partinin, toplanabilen biricik konferansında, TDKP'de yaşanan derin küçük-burjuva bunalımının gerçek nedenlerini tartışmak istediğimizde, engellenmiştik. Tam bir küçük-burjuva gerici ayak diremeyle karşılaşmıştık. Kaldı ki, bu tartışmalarla ortaya çıkacak değerlendirmelerin resmi ve bağlayıcı bir niteliği de olmayacaktı. Buna rağmen, TDKP'nin ciddiyetten ve sorumluluktan yoksun önderleri güçbirliği ederek, devrimci ve ilerletici bir tartışmanın önüne barikatlar kurarak konferansın dağılışını hazırlamışlardı.

(Devamı s.3'de)

«Sap ve saman»

T.GÖKER

Ekim'in bundan önceki sayılarında, sık sık 12 Eylül'den sonra, sol hareket içinde bir ideolojik yıkımın, teslimiyetin, sağa savrulmanın yaşandığına dikkat çekildi, vurgulandı. Bu yıkım ve savrulmanın şüphesiz herhangi bir solda değil, Marksizm adına yola çıkan burjuva ve küçük-burjuva sol içinde yaşanması, sözde Marksizm zemininde kalınarak Marksizme saldırıya dönüşmesi sonucunu vermektedir. Güçlü bir komünist hareketin olmadığı, komünist hareketin yeterince sesini duyuramadığı içinde bulunduğumuz koşullarda, Marksizm-Leninizmin devrimci özünü, temel ilkelerini korumak, revizyonizme karşı ideolojik savaşımı yaygınlaştırmak, vazgeçilmez ve yaşamsal bir öneme sahiptir. Çünkü revizyonizm, yıkım, ihanet ve burjuvaziye teslimiyet demektir.

Marksizm-Leninizme yönelik saldırılar, "barışçıl geçiş", "parlamentonun üstünlüğü", "çok partili sosyalist demokrasi", "anti-Stalinizm" diktatörlükle demokrasiyi karşı karşıya getirme, "sivil toplum", "yeni bir politik kültür yaratma" vb. gibi biçimlere bürünmesine rağmen, öz olarak gelip bir noktada birleşmektedir: Proletarya diktatörlüğünü yadsıma, burjuva kurumları kutsama.

Proleter devletin burjuva devlete, proleter demokrasisinin burjuva demokrasisine karşı tutumunu dile getiren, "Marksizmin özü, temeli" olan proletarya diktatörlüğüne yönelik saldırıların en önemlisi ve yakın tarihsel dönemde en eskisi Sovyet revizyonistlerinden gelmektedir. Aslında Sovyet revizyonistlerinin tezleri de, "yeni" olmaktan çok, Bernsteincıların, Kautskycilerin Marksizme yönelik saldırılarının bir tekrarı niteliğindedir. Fakat, kulağın boynuzu geçmesi misali, Sovyet modern revizyonistleri ve Euro-komünistler, Kautsky'yi de aratır oldular. Ne de olsa Kautsky laf olarak da olsa, proletarya diktatörlüğünü kabul ediyordu: hatta bir kitabının adını da proletarya diktatörlüğü koymuştu.

Sovyet revizyonistleri, Kruşçev'le birlikte, Marksizm-Leninizme, proletarya diktatörlüğüne saldırıya geçmişlerdir; ama, söz olarak, proletarya diktatörlüğünü literatürlerinden silmemişlerdi, hatta bu konuda Euro-komünistlerini de eleştiriyorlardı. Fakat, revizyonizmin içine düştüğü kriz yeni yönelişleri de beraberinde getirdi ve ideolojik olarak tümüyle Euro-komünizme teslim olmak zorunda kaldılar. Euro-komünizmine düzülen övgüler, "tarihsel gelişmeyi önceden görme" payesi, bunun tartışmasız kanıtları durumundadır. Sovyet modern revizyonizmi, dün bir dizi devrimciyi etkileyecek düzeyde gizli burjuva ideolojisiydi; bugün ise, kapitalizme açık teslimiyetin ideolojisidir.

Kruşçevle birlikte büyük bir güç ve gelişme kazanan modern revizyonizm, her yeni adımına, her seferinde teorik bir açıklama ve dayanak yaratmaktan da geri durmamıştır. Gerçek konumunu gizlemek, tutulan yolu inandırıcı, etkili ve kalıcı kılmak ihtiyacından kaynaklanıyor bu. Kruşçev'in kendisi, proletarya diktatörlüğü yerine "tüm halkın devleti" formülasyonunu geçirirken, tüm revizyonist ideologlar bunun doğruluğunu ve bilimselliğini sözde kanıtlamak için seferber olmuşlardı. Şimdilerde, TBKP'nin tuttuğu "yeni yol"a teorik dayanaklar yaratmak üzere, Türkiye'de olan da bu. Revizyonist TKP ve TİP, yüzlerindeki peçeyi biraz daha aralayarak, Marksist-Leninist teorinin özünü, proletarya diktatörlüğü teorisini açıktan reddetmeye başladılar; revizyonist yazarlar ise,. bunun teoriye aykırı olmadığını sözde ispatlamak için, yoğun ve sıkıntılı bir çaba harcıyorlar. Buna son bir örnek, Görüş Dergisi'nin Aralık sayısında çıkan, Kenan Somer imzalı, "Sap ve Saman" başlıklı yazıdır. Yazar, haklı olarak "Sap ve Saman"ın ayrılması gerektiğini söylüyor. Biz de bu yazıda en önemli yanı ile yazıda ileri sürülen iddiaların, Marksizm-Leninizm açısından anlamını irdeleyerek "Sap ve Saman"ın ayrılmasına yardımcı olmaya çılışacağız.

Yazar, Uğur Mumcu'nun, Cumhuriyet gazetesinde, tamamiyle anti-komünist bir amaçla yazılmış; ama, revizyonizmin de çıkmazlarına parmak basan yazısına yanıt olarak yazdığı yazısında bir dizi iddiada bulunuyor.

Uğur Mumcu, TBKP programında proletarya diktatoryası formülasyonunun terk edilmesi üzerine, tamamiyle doğru bir değerlendirmede bulunarak, "Leninizmin özü proletarya diktatörlüğüdür. Proletarya diktatörlüğü amacını terk eden bir düşünceye Marksist-Leninist denilemez. Proletarya diktatörlüğü, Leninizm ile demokratik sosyalizmin (siz burjuva sosyalizmi

diye okuyun!) yol ayrımında bulunan bir işaret levhasıdır" diyor. Yazar ise, proletarya diktatörlüğü savunulmadan da, Marksist-Leninist olunabileceğini kanıtlamaya çalışıyor.

Yazar, söze, "Ayrım çizgisi" altbaşlığında şu sözlerle başlıyor:

"Marksist proletarya diktatorası teorisinde hem ağaçları görmek, hem de ormanı gözden yitirmemek için, devlet tipi olarak proletarya diktatorası ile devlet biçimi olarak proletarya diktatorası arasında bir ayrım çizgisi çekmek gerekir."(1)

Yazar, daha sonra da, "devlet tipi olarak proletarya diktatörlüğü"nden ve "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü"nden neyi anladığını da şöyle açıklıyor:

"Devlet tipi olarak proletarya diktatorası, burjuva devlet yerine geçecek yeni bir devlet tipidir. Devlet tipi olarak proletarya diktatorası teorisinin proleter devletin sınıfsal niteliğini olumlamaktan başka bir anlamı yoktur... Proletaryanın egemenliğini, bir başka deyişle gerçek sosyalist demokrasiyi simgeler."

"Devlet biçimi olarak proletarya diktatorasıysa 'ismiyle müsemma' gerçek proletarya diktatorasıdır. Marks'ın (Gotha Programının Eleştirisi) diliyle söylemek gerekirse, 'kapitalizmden komünizme devrimci dönüşüm dönemi'nde, bu yeni devlet tipinin bürüneceği 'devrimci diktatora' biçimidir."

Yazarın anlatırken düştüğü sıkıntılara rağmen, söylenenler açıktır: "Devlet tipi olarak proletarya diktatörlüğü", bağlaşıklarını da içine alan, sadece devletin sınıfsal anlamını dile getiren "sosyalist demokrasiyi simgeler", "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü" ise, "gerçek proletarya diktatörlüğü"nü, daha açık ifade ile "diktatörlüğü" dile getirir.

Önce, özel bir noktayı belirtmek gerekir, yazar, ne gelen kültür düzeyi bakımından ne de, Marksist bilgi birikimi bakımından sıradan bir insan değildir. Bir dizi Marksist klasiği Türkçeye çeviren, çeşitli dergilerde Marks'ın ve Lenin'in eserleri üzerine yazılar yazan ve kendini Marksist bir aydın olarak gören biridir. Diğer şeylerin yanısıra okuyucu onu, Marksist devlet, demokrasi ve proletarya diktatörlüğünün işlendiği, "Paris Komünü Üzerine" (Marks-Engels-Lenin) ve "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky" kitaplarının çevirmeni olarak tanır. Fakat, sınıf savaşımının canalıcı sorunları göndeme geldiğinde, yazar, sıradan bir insan gibi, Marksizmle azçok yüzyüze olmuş genel bir politik kültür düzeyine sahip insanların rahatlıkla anlayacağı kavramları karıştırmakta, kelime oyunları ile işin içinden çıkmaya çalışmaktadır. (*)

Her şeyden önce vurgulamak gerekir ki, yazarın proletarya diktatörlüğünü, "devlet tipi" ve "devlet biçimi" olarak ayırarak ayrı anlamlar yüklemesi sahte bir ayrımdır ve Marksizm-Leninizmin devlet öğretisinin burjuva yorumuna dayanmaktadır.

(*)Şüphesiz yazarın düşünceleri yeni değildir. O, yıllar öncesinde de, sözde proletarya diktatörlüğünün nasıl "halkın devleti"ne dönüşeceğini, 1957-60 Deklerasyonu'nda yer alan "barışçıl sosyalizme geçiş"in anlamı üzerine yazılar yazıyordu. Fakat, revizyonizm hala Kruşçev ve Brejnev'in koyduğu sınırlar içindeydi, yeni bir yönelişe tam anlamıyla girmemişti. Burjuvazinin 12 Eylül ile birlikte şiddetli ideolojik ve politik saldırılarla, burjuva demokrat kafalardaki bilinci tam anlamıyla baskı altına alması ile Sovyet modern revizyonizminin yeni yönelişi birleşince, revizyonizm, açık düzen savunuculuğuna, küçük-burjuva demokrasi özlemleri, burjuva demokrasisi özlemlerine dönüştü. Aynı değişim yazarda da yaşanmaktadır. Bir çok revizyonist yönelimin izlerini taşıyan "Leninist Diktatora Sorunsalı Üzerine Bir İrdeleme Girişimi (İlk Vargılar)" başlıklı yazıda yazar, hiç olmazsa bir dizi tarihsel doğruyu da tekrarlamak zorunda kalıyor, "Emperyalizm çağında" Lenin'in, barışçıl geçişi, "gerçekleşmesi olanaksız olasılık", olarak gördüğünü teslim etmek zorunda kalıyor, Kautskizmi "reformcu düşler" olarak nitelıyordu. Yazar, tersini andıran çeşitli değerlendirmelere rağmen, 12 Eylül öncesinde, bilinçlerin karşıdevrim tarafından tam anlamıyla baskı altına alınmadığı dönemde şunları söyleyebiliyordu:

"Lenin için devrim, hangi yoldan olursa olsun, burjuva devlet makinesinin, bürokratik ve askersel aygıtın yıkılması demektir." (Yeni ÜLKE, sayı 3, s.104, 1978, altını çizen yazar)

"Öyleyse proletarya kendi diktatorasını kurması için, 'İkinci Enternasyonal kahramanları'nın reformist bir düşünden başka bir şey olmayan bu 'barışçıl ve demokratik' yolu önermek, proletaryaya karşı burjuvazi saflarında yer almak anlamına gelir. (agy., s.10) Yazar böylece yıllar öncesinden bugünkü konumunu da tanımlamış oluyor.

Devlet, toplumun sınıflara bölünmesinin sonucu olarak ortaya çıkan, bir sınıfın diğer sınıf veya sınıfları baskı altında tutmaya yarayan egemenlik organıdır. Devlet her toplumda egemen üretim ilişkilerine damgasını vuran sınıfın damgasını taşır. Köleci toplumda devlet, köle sahiplerinin, feodal toplumda toprak ağalarının, kapitalist toplumda burjuvazinin, sosyalist toplumda ise proletaryanın damgasını taşır.

Devlet, her toplumda değişik tipler ve biçimler almasına rağmen özü aynıdır: egemen sınıfın diğer sınıfları -evet zor yoluyla- baskı altında tutan egemenlik aygıtıdır. Tarihin gördüğü devlet tipleri, köleci, feodal, burjuva ve proleter olmak üzere dört tanedir. Burjuva devlet tipi, sınıfın egemenlik aygıtı olarak tek tip olmasına rağmen, egemen sınıfın gereksinimlerine sınıflar ilişkisi ve mücadelesinin durumuna göre çeşitli biçimler alabilir. Demokratik cumhuriyet, krallık, anayasal monarşi, imparatorluk, faşist diktatörlük gibi yönetim biçimleri aynı sınıfın devlet tipinin (burjuvazinin çıkarlarına yanıt veren örgütlenme, politik zor aracı) değişik biçimlerini meydana getirir.

Aynı şekilde sosyalist devlet de, kapitalizmden komünizme geçiş aracı olarak geçici bir örgütlenme olmasına rağmen, tip olarak proleter devlet tipi olmasına rağmen, ülkenin koşullarına, sınıf savaşımının gelişimine bağlı olarak değişik biçimler (komün, konsey, sovyet, halk demokrasisi vb.) alabilir. Değişik biçimler almasına rağmen öz aynıdır: Proletaryanın kapitalizmden komünizme geçişte tüm bir tarihsel dönem boyunca, "sırtı yere getirilecek hiç kimse, hiç bir sınıf anlamında 'hiç kimse'" kalmayana kadar proletaryanın devrimci diktatörlüğü. Lenin, "Burjuva devlet biçimleri son derece çeşitlidir, ama özleri birdir. Bütün bu devletler, son çözümlemede, şu ya da bu biçimde, ama zorunlu olarak, bir burjuvazi diktatorasıdır. Elbette kapitalizmden komünizme geçiş de, siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalmaz; ama hepsinin özü, zorunlu olarak bir olacaktır: proletarya diktatorası"(2) derken bunu anlatıyordu

Kaldı ki, devlet biçimi ve devlet tipi arasında mutlak bir ayrım yapmak bile olanaklı değildir. Marksist otoriteler, bir çok yerde, devlet tipi ile, devlet biçimini aynı içerikle kullanmışlardır. Örneğin Lenin, Sovyetleri anlatırken, "yeni bir devlet biçimi, ya da daha doğrusu yeni bir devlet tipi" olarak değerlendirirken, bir başka yerde, "SOVYETLER proleter diktatorasının Rus biçimidir" diyordu. Aynı şekilde, komün, yeni bir devlet tipi olarak nitelendirildiği gibi, proletarya diktatörlüğünün "siyasal biçimi" olarak da değerlendirilmiştir.

Bu söylenenler, şüphesiz devlet biçiminin politik bakımdan önemsiz olduğu sonucuna götürmemelidir. Aksine, Maksistler, devletin biçimi sorununa da yakın bir ilgi göstermişlerdir. Burada vurgulamak istediğimiz, yazarın, proletarya diktatörlüğünü, proletaryanın devrimci iktidar örgütünü, devrimci özünden boşaltmak ve burjuvazi tarafından kabul edilebilir bir duruma sokmak amacıyla, proletarya diktatörlüğünü, devlet tipi ve biçimi olarak sahte bir ayrıma tabi tuttuğudur.

Böyle bir sahte ayrıma yazar neden gerek duymuştur? Demokrasi ve diktatörlüğü (gerçek proletarya diktatörlüğü ve sosyalist demokrasi ayrımı hatırlansın), birbirine karşıt şeyler göstererek; ama aynı zamanda, sözde, proletarya diktatörlüğünden de vazgeçmeyerek, Marksizm zemininde kalarak, burjuva liberal yaklaşımlarını haklı çıkarmak için; proletarya diktatörlüğünü, burjuvazi tarafından da kabul edilebilir bir içeriğe indirgemek için. Ama bu, Marksizmi terketmeden proletarya devrimine ihanet etmeden, burjuvazinin safına geçmeden olanaksızdır.

Yazarın, böyle bir ayrıma neden başvurduğunu anlamak için söylediklerini irdelemeye devam edelim.

Yazar Engels'in "Fransa'da İç Savaş"ın Almanca üçüncü baskısına yazdığı girişte yer alan, "Eh peki, baylar, bu diktatörlüğün neye benzediğini bilmek ister misiniz? Paris Komünü'ne bakınız. Paris Komünü, proletarya diktatörlüğü idi."(3) şeklindeki sözlerini aktarıyor. Ve sonra, bu sözleri, Marks'ın, tamamiyle savaş içinde, savaşın ayrıntıları ve gelişimi üzerine komüncülere yol göstermeyi hedefleyen "Fransa'da İç Savaş"ta proletarya diktatörlüğü terimini kullanması, ama, "Enternasyonalin Yedi Yılı" adlı konuşmada, komünün, burjuvazi karşısında yumuşaklığını eleştirmek ve komünün "kendi iç yetmezlikleri" nedeniyle yenilmesini dile getirmek amacıyla söylediği, "... Komün, siyasal iktidarın işçi sınıfı tarafından fethini temsil ediyordu. Komün üzerine çok yanılmalar oldu. O yeni bir sınıf hükümeti biçimini bulamadı."(4) sözleriyle karşılaştırıyor. Bundan hareketle de, "devlet tipi olarak proletarya diktatörlüğü" ile "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü"nün ayrı şeyler olduğu sonucuna varıyor ve ekliyor: "Bu ayrım çizgisi, Marksist proletarya diktatorası teori ve pratiğinde neyin bırakılabilip, neyin bırakılamayacağını da ortaya koyar. Devlet biçimi olarak

proletarya diktatorası bırakılabilir, çünkü o işçi sınıfının kurtuluş hakkını ancak savaş alanında kazanabilmesine yol açan somut koşulların zorunlu sonucudur. Ve bu koşulların değişmesi ile zorunluluğunu yitirebilir. Devlet tipi olarak proletarya diktatorası bırakılamaz; çünkü bütün öteki devlet tiplerinden çok daha demokrat olması bir yana, gelişmiş sınıfsız bir toplumun kurulmasına yönelik tek devlet tipidir O."

İşin püf noktası da işte burası. Proletarya diktatörlüğü, geniş demokrasi sunması nedeniyle iyidir, bu bırakılmamalı. Ama başkalarına diktatörlük uyguladığı için zorunlu değildir, bırakılabilinir. Burjuva önyargılarla şartlanmış burjuva demokratının hamkafası böyle çalışır. Demokrasi iyidir, diktatörlük kötüdür. Yazar, hiç de bu kadar sıkıntılara düşmeden, açık bir şekilde proletarya diktatörlüğüne karşıyım deseydi, sorun çözülürdü. Ama hayır, O, iki sandalyede birden oturmak istiyor, hem proletaryanın, hem de burjuvazininkinde. Ama proletarya diktatörlüğünün, diktatörlük yanını atarsanız, yazarın diliyle "bırakır"sanız, proletarya diktatörlüğünden bir şey kalmaz ki geriye. Ne idiğü belirsiz bir "demokrasi" kavramı, sınıfsal içeriğinden koparılmış bir demokrasi kavramı, burjuva demokrat hamkafa için belki bir tesellidir ama, bu yalnızca bir ütopyadır. Yaşamda hiçbir zaman gerçekleşmemiştir, hiçbir zaman da gerçekleşemez. Basit bir nedenle, sınıflar varolduğu sürece, iktidarı eline alan sınıf, başkalarına diktatörlük -burjuva liberal kafalara her ne kadar hoş gelmese de-, zor uygulamadan ayakta kalamaz, varolamaz. Sınıfların varlığı demek, insanlar arasında eşitsizliğin ve uzlaşmaz sınıf çıkarlarının varlığı demektir, ekonomik eşitsizliğin olduğu yerde, politik eşitlik olamaz. Bu demektir ki, herkes için demokrasi olamaz, diktatörlük olmadan da bu eşitsizlik korunamaz. "Proletarya devrimden sonra da, devlete gereksinim duyacaksa, buna özgürlük adına değil, düşmanlarını baskı altında tutmak için duyacaktır" (Engels)

Yazar, "diktatörlük" ve "demokrasi" gibi kavramların bilimsel tanımını yapmaktan kaçınmasaydı, liberal vaazlarının bir ütopya olduğunu, Marksizm zemininde kalındığı sürece, demokrasi ile diktatörlüğün karşı karşıya konulamayacağını görürdü. Ama burjuva şartlanmışlık, bunu görmeye engeldir. Burjuva liberalinin genel olarak demokrasiden bahsetmesi ve diktatörlüğü demokrasinin karşısına çıkararak, proletarya diktatörlüğünü reddetmesi, burjuva demokrasisini kutsaması doğaldır.

Lenin, Kautsky'nin proletarya diktatörlüğünü yadsımak için, diktatora sözcüğünü karikatürize ederek "bir kişinin diktatörlüğü" şeklinde yozlaştırdığını, bu kavramın Marksist tanımını yapmaktan kaçındığını vurguladıktan sonra, arı ve duru bir tanım yapıyordu: "Diktatora, doğrudan doğruya zora dayanan, hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir iktidardır.

"Proletaryanın devrimci diktatorası, proletaryanın burjuvazi üzerinde uyguladığı, zor aracıyla kazanılıp sürdürülen, hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir iktidardır."(5)

Bu yalın tanım neyi anlatır? Diktatörlüğün "demokrasi" ve "diktatörlük" olarak birbirinin karşısına konulamayacağını; proletarya diktatörlüğü teriminin, zor, baskı, şiddet yanını yadsıyarak, "devlet tipi olarak proletarya diktatörlüğü" ve "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü" şeklinde ayrılmayacağını; "devlet biçiminin", "devlet tipiyle" ayrılmaz bir bütün oluşturduğunu vb. Tıpkı burjuva devletin, "devlet tipi olarak" burjuva diktatörlüğü ve "devlet biçimi olarak" burjuva diktatörlüğü şeklinde ayrılamaması, ve "devlet biçimi olarak" burjuva diktatörlüğü olmadan "devlet tipi olarak" burjuva diktatörlüğünün olamaması gibi.

Burjuvazi, proletarya diktatörlüğünde, kendileri dışında herkese şiddet ve terör uygulandığı yalanını yayarak, komünistleri, proletarya diktatörlüğü teorisini ve pratiğini gözden düşürmek için çaba harcamaktadır. Aynı yalanı, modern revizyonistler de değişik biçimde tekrarlayarak proletarya diktatörlüğünün "kitlelere hoş gelmediğini", "demokrasi mücadelesini zayıflattığını", "insanlığın değiştiğini", sınıfların uyum içinde, diktatörlük olmadan da sosyalizmi kuracağını vb. söyleyerek proletarya diktatörlüğü düşüncesinin terkedilmesi gerektiğini ileri sürmektedirler.

Ama hayır. Proletarya diktatörlüğü, proleteryanın burjuvaziye karşı hiçbir yasa ile sınarlanmamış "tüfek, süngü, top gibi deyim uygunsa otoriter araçlarla" diktatörlüğü demektir. Bu terör öğesini de içerir, ama, proletarya diktatörlüğü teröre indirgenemez. Diktatörlük, şiddetli, şiddetsiz, barışçıl, askeri, ekonomik, politik vb. çeşitli biçimlere bürünür. Hiç şüphesiz, proletarya gerektiğinde burjuvazinin ve yandaşlarının proletarya diktatörlüğüne karşı direnişini, karşı koyuşunu, şiddet öğesini de kullanarak, acımasızca bastıracaktır, onları demokrasiden dıştalayacaktır. Yazar, diktatörlüğü "devlet terörizmi" olarak sunarak, diktatörlüğü ve terörü sınıfsal içeriğinden koparark proletarya diktatörlüğü teorisi ve pratiğini tahrif ediyor.(**)

Yazar, sadece, proletarya diktatörlüğünü "devlet terörizmi" yanıyla reddetmekle de yetinmiyor. O, "devlet biçimi ve tipi olarak proletarya diktatörlüğü" teorisini, proletaryanın iktidarı nasıl alması gerektiğine de uygulayarak, "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü"nün bırakılması, iktidarın alınması sırasında şiddetten vazgeçileceği anlamına da gelir diyor ve uzun uzun Marks'tan alıntılar yapıyor.

Yazar, "devlet biçimi olarak proletarya diktatörlüğü"nün bırakılabileceğine, daha doğrusu proletaryanın iktidarı barışçıl yoldan da alabileceğine kanıt olarak, Marks ve Lenin'den iki örneğe yaslanmaya çalışıyor.

Bunlardan biri, Marks'ın, 1870'lerde, Amerika ve İngiltere'de barışçıl geçiş olanağından sözetmesi; ikincisi ise, Lenin'in 1917 Şubat Devrimi'nden sonra, iktidarın Sovyetlere geçmesi koşullarında, proletaryanın barışçıl yoldan iktidarı ele alma olanağından sözetmesi.

Tesadüf değildir. Şimdiye kadar Marksizmin devlet ve proletarya diktatörlüğüne ilişkin görüş ve pratiğine saldıranlar, -Kautsky'den Kruşçev'e, Kruşçev'den Euro-komünistlerine, onlardan günümüz revizyonistlerine kadar hepsi, Marks'ın, İngiltere ve ABD'ye ilişkin söylediklerini kanıt olarak kullanmışlardır. Lenin, Kautsky'nin bu örnekleri kullanma girişimini teşhir edip iddialarını çürütürken, "Eğer Kautsky ciddi ve dürüst biçimde düşünmek isteseydi, kendi kendine sorardı: Devrime ilişkin ve istisna nedir bilmeyen tarihsel yasalar var mıdır? Ve yanıtı: hayır, yoktur olurdu." diyor ve sonra, Marks ve Engels'in Paris Komünü üzerine yaptığı değerlendirmelere atıfta bulunuyordu.

Bilindiği gibi Marks, Kugelmann'a ünlü mektubunda, Paris Komünü deneyelerinden de yararlanarak, "Kıta üzerinde gerçekten halkçı her devrimin ilk koşulu, bürokratik ve askeri makineyi yıkmaya dayanır" diyordu.

Marks ve Engels, devrimin devlet iktidarını yıkmayla sonuçlanmasını bürokrasi ve ordunun varlığı ile ilişkilendiriyordu. Kapitalizmin henüz tekelci aşamaya ulaşmadığı bir dönemde, İngiltere ve Amerika'da kapitalizm, "özellikle belirtici olan temel iktisadi nitelikleri nedeniyle, kendini -bütün ölçüler saklıen yüksek barışçıllık ve liberalizm ile gösteriyordu." İşte bu koşullarda bu ülkelerde bürokrasi ve ordu örgütlenmesinin gelişmemiş olması nedeniyle, Marks barışçıl gelişme olanağından sözediyordu. Fakat günümüzde, emperyalizm çağında ise, ekonomik nitelikleri nedeniyle bütün ülkeler "kendini en düşük barışçıl ve liberalizm ile, militarizmin en yüksek ve en genelleşmiş gelişmesi ile" karakterize eder. Bundan dolayıdır ki, Lenin daha 1918'de artık, ABD ve İngiltere'de de gelişmiş bir bürokrasi ve ordu örgütlenmesi olduğunu, 20.yüzyıldaki gelişmelerle, özellikle emperyalist savaşla kanıtlandığını söylüyordu. Proletaryanın burjuvaziden iktidarı alırken şiddet uygulamak zorunda olduğu, bütün tarihsel örneklerle de kanıtlanmış ilkesel bir önem taşımaktadır. Çünkü burjuvazi hiçbir zaman gönüllü olarak itidarı proletaryaya vermez; "zora dayanan devrim olmaksızın, burjuva devlet yerine proleter devleti geçirmek olanaksızdır." (Lenin)

Yazarın ikinci kanıtı, Lenin'in, 1917 Şubatından sonra, Sovyetlerde Bolşeviklerin çoğunluğu sağlaması, burjuvazinin

---

(**)Bir zamanlar, Kautsky de, Sovyetlerdeki proletarya diktatörlüğü uygulamalarını sözkonusu ederken, "demokratizm" hastalığına tutularak sızlanıyordu: "Diktatoranın, demokrasinin ezilmesinin sonuçlarından biri de, bu. Ne basın özgürlüğü var, ne konuşma özgürlüğü"

Lenin ise ona şu yanıtı veriyordu:

"Sınıflar üstünde yer almış olan bu 'ciddi bilgin' doğrusu pek hoş! Kautsky ... Direnerek, 'kavonoz içindeki adam'ın ayak diretmesiyle: Barışçıl, iç savaşsız, diktatorasız, iyi istatistikli bir demokrasi verin bana, diye yinelemekten başka bir şey yapmıyor" (Proleter Devrim ve Dönek Kautsky, s.125)

Lenin, Kautsky ile böyle alay ederken, bir başka yerde, yine, devlet ve proletarya diktatörlüğünün işlendiği temel bir yapıtta, "tartışma ve düşünce özgürlüğü" bakımından burjuva demokrasisi ile proleter demokrasisini karşılaştırarak şunlara belirtiyordu:

"Burjuva toplumun iliklerine dek çürümüş, satılık parlamentarizmi yerine komün, düşünce özgürlüğü ve tartışmanın yutturmaca halinde yozlaşmadığı örgenlikleri koyar. Bu örgenliklerde, düşünce özgürlüğü ve tartışma, yutturmaca halinde yozlaşmaz: Çünkü parlamenterler (bu örgütlere seçilenler) kendileri çalışmak, yasalarını kendileri uygulamak bu yasaların etkilerini kendileri denetlemek, bunlar üzerine, seçmenlerine karşı, doğrudan kendileri yanıt vermek zorundadırlar." (Devlet ve İhtilal, s.65-66)

Sovyetlerin iktidarına boyun eğmesi ve tüm iktidarın Sovyetlere geçmesi durumunda, iktidarın "en acımasız" bir şekilde, barışçıl yoldan proletaryaya geçebileceği şeklindeki görüşü. Yazar şöyle diyor:

"Kautsky'e karşı polemiği, özellikle Devlet ve Devrim'deki kimi polemik formülleri, Lenin'in de devlet biçimi olarak proletarya diktatorasını fetişleştirdiği izlenimini verebilir. Oysa Lenin, devlet biçimi olarak proletarya diktatorasının bırakılmasına kapalı değildir."

Daha sonra Lenin'in, Sovyetlerde çoğunluk sağlandığı koşullarda barışçıl geçiş olanağından sözeden düşüncelerine atıfta bulunuluyor.

Aslında bu örneğin, Marksizm-Leninizme karşı kullanılması da yeni değildir. Kautsky, Lenin daha hayattayken, Lenin'in "en acısız geçiş" sözlerine sık sık atıfta bulunarak alay ediyordu. Biz sadece, Lenin'in, sovyetler iktidarının egemen olmamakla birlikte ayrı bir iktidar olarak kendini ortaya koyduğu, ikili iktidar koşullarında -ki sovyet iktidarının varlığı demek, ordu ve bürokrasinin ortadan kaldırılması demektir- böyle bir olanaktan sözettiğini; ama, burjuvazinin Bolşeviklere ve gelişen yığın hareketine karşı zor kullanması ile birlikte, bu olanağın ortadan kalktığını, iktidarı devrimci şiddet yolu ile almanın kaçınılmaz olduğunu söylemekle yetinelim. Lenin, Kautsky'nin "en acısız geçiş" ile ilgili alaylarına atıfta bulunarak düştüğü dipnotta, "en acısız" geçişin koşullarını şöyle açıklıyordu:

"Gerçekte, işi alaya dökmek için gözle görülür bir çaba gösteren Kautsky, bu 'en acısız' geçiş deyimini bir çok kez aktarıyor. Ama bu çaba yersiz olduğundan, bir kaç sayfa ilerde aldatmacaya sapıyor ve yanlış aktarıyor: 'acısız' geçiş! Bu tür yöntemlerle karşıtına bir saçmalık söyletmek elbette güç değildir. Bu aldatmaca, şu kanıtın da özü bakımından bir yana bırakılmasını sağlıyor: Sosyalizme en acısız geçiş, ancak yoksulların genel örgütlenmesi (Sovyetler) ile ve eğer devlet iktidarının kaynağı (proletarya) bu örgütlenmeye yardımcı olursa olanaklıdır" (6)

Yazar, bütün bunlara ek olarak Lenin'in, "döneklikle", "burjuvaziye uşaklıkla" mahkum ettiği Kautsky'yi aklamaktan da geri kalmıyor. Yazara göre, "Kautsky'nin proletarya diktatorasını, 'demokrasinin proleter iktidar evresindeki içeriği' olarak tanımlaması çok doğaldır." Kautsky'nin hatası, "devlet biçimi olarak proletarya diktatorasının teorik varlık hakkını (abç) yadsı"ması ve Marks ve Engels'in "kimi temel metinlerini sansür etmeye kadar" ileri gitmesiydi. Eh, bu kadar "hata" kadıkızında da olurdu.

Yazarımız, bütün bu söylediklerinden sonra, "Gerçek anlamda proletarya diktatorasının, devlet biçimi olarak proletarya diktatorasının bırakılması, ne Marksizmin bırakılması anlamına gelir, ne de Leninizmin" diyebilmektedir.

Burjuvazi, Marksizm-Leninizme kaba saldırılarının yanısıra, Marksizm-Leninizmi devrimci içeriğinden koparark, kendisi için kabul edilebilir bir duruma getirmeye de özen gösterir. Marksizmin otoritelerini azizleştirerek, onların teorisinin devrimci özüne saldırır. Bunu da, sözde Marksist olan revizyonist ideologları aracılığıyla yapar. Yazarımız da, bu role soyunmuşlardan biridir.

Bütün revizyonistler gibi yazarımız da, Marksizm-Leninizmi revize ederken, Marksizm-Leninizmin bir bilim olduğu, din olmadığı, her yeni gelişme karşısında değişmeye açık olduğu, tamamlanmamış olduğu vb. gibi genel doğru anlayışlara sığınıyor.

Yazar, bu genel doğruları kanıt göstererek, tamamiyle diyalektik bir gelişme seyri izleyen bilimi, bizzat otoriteler tarafından "Marksizmin aşılması" olarak yorumluyor. Yazara göre Marksizm, Komünist Manifesto ile başlatılabilir ve 1858'de, (Marks'ın, Grundrisse adlı eserinde bütün boyutları ile ortaya koyduğu, daha doğrusu, önceki yaklaşımlarını kanıtladığı) artı-değer teorisi ile aşılmıştır. 1871'de, Paris Komünü deneylerinden yararlanılarak, "Marksist devlet teorisinin yetkinleştirilmesi" ile, daha önceki Marksizm bir daha aşılmıştır. Aynı şekilde, Lenin ile birlikte Marksizm bir üçüncü kere aşılmıştır. Bütün bu orijinal "aşılma teorisi" ile nihayet sadede gelinmekte ve yazarımız baklayı ağzından çıkarmaktadır:

"Avrupa komünizmi, başarı derecesi ne olursa olsun, Marksizm-Leninizmi bir aşma girişimi olarak değerlendirilebilir. Ama bu girişimin öncülüğünü, gerçeklikte Avrupa komünizminden önce, 1956-1957'den başlarayak SBKP yaptı. Ve sürdürüyor."

Demek ki, bu orijinal "aşılma teorisi"nden yazarın muradı, Avrupa komünizmini ve onun şahsında, bu ihanet yolunun Türkiye'deki yeni izleyicilerini ve temsilcilerini aklayıp onore etmektir. Ve bu "aşma"nın öncülüğünü de, Avrupa komünizminden alıp Kruşçev'in şahsında SBKP'ye vermektir.

Birincisi, Marksizm-Leninizmi öze ilişkin sorunlarda, devrimci sınıf mücadelesi, proletarya devrimi, proletarya diktatörlüğü, proletarya enternasyonalizmi,

(Devamı s.38'de)

Devrimci görev ve Türk Solunun tutumu

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde tutuklu üç PKK savaşçısının sol basında yayınlanması amacıyla kaleme aldıkları (bize de ulaştırılan) aşağıdaki yazıyı aynen yayınlıyoruz. Üzerinde çok tartışılan ve çoğu zaman sol çevrelerde dahi resmi-burjuva ideoloji ve propagandanın kaynaklık ettiği gerici önyargılarla haksız yere suçlanan ve karalanan PKK'nın savaşı, bizzat savaşçılarının ağzından anlatılmakta, suçlamalara, önyargılara cevap verilmektedir. Bu bakımdan yararlı olacağı düşüncesi ve sorumluluk bilinciyle EKİM yazıyı okuyucularına ve kamuoyuna sunuyor.

PKK ile aramızdaki fark ilkeseldir, bu biliniyor. Biz çabalarımızın merkezine sınıf savaşını ve sosyalizmi koyuyoruz, PKK ulusal sorunu. Ancak şüphesiz ki, her ulusun, her halkın özgürlüğünü silahla elde etme ya da koruma hakkı vardır ve bu tamamiyle haklı ve meşrudur. Diğer bir nokta, biz Türk veya Kürt solu değiliz; önceden oluşmuş ve içinde birden fazla millet ve milliyetin yer aldığı belirli bir siyasal çerçevede, belirli bir siyasal iktidarı, sermaye iktidarını yıkmak ve bütün uluslardan işçilerin eşitliğine ve kardeşliğine dayanan sosyalist bir cumhuriyet kurmak amacıyla savaşan Türk, Kürt vd. kökenli komünist ve işçilerden oluşan enternasyonalist bir hareketiz.

Ülkemizde gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında, devrimci-demokrat ve aydın çevrelerle bu kesimlerin yayın organları içinde bulundukları olumsuz tutumlara birkaç sözle değinmek istiyoruz. Türk sol hareketinin değerlendirmesini yapma bu yazının amacı değildir. Bu yazıda gündemde olan mücadelemize karşı yaklaşıma kısaca parmak basacağız.

Halkımızın tarihi baş kaldırı ve baştan başa katliamlar eşliğinde esaret zincirlerine vurma, köleleştirme ve tarihten silme çabalarıyla tanımlanabilir. Üçbin yıllık işgal ve sömürge uygulamaları bizi halk olarak tarihten silmedi. Üç bin yıllık katliamcı, baskıcı, sömürgeci uygulama mirasını en son T.C. devleti devraldı ve bizi tarihten silme çalışmalarının en yoğununu gündemleştirdi. Ülkemizin yalnız işgal edilmekle yer üstü ve yer altı zenginlikleri talan edilmekle kalmadı. Kürt halkı, Türk ulusunun ulusal yayılma alanı ve ham maddesi haline getirildi. Üç bin yıllık tarihimizin en karanlık, en tehlikeli dönemini halk olarak yaşıyorduk. İki seçeneğimiz vardı. Ya her gün eriyerek barış içinde yok olacak ya da direnerek bağımsız olacaktık. Halkımız PKK önderliğinde iradesini direnerek var olma yönünde kullandı. Evet, bugün halkımız Türk devleti ile üçbin yıllık esaretten kurtulmanın ve özgür olmanın hesaplaşması içindedir.

Halkımızın özgürlük ve bağımsızlık arzusuna resmi devlet politikasının yaklaşımı herkesçe bilinmektedir. Halkımızın varlığını inkar etme, en masum bir ulusal talebi kan ve katliamla bastırma, zorla oluşturulmuş Misak-ı Milli'nin de dokunulmazlığını savunma vs.dir. Bugün bağrından çıktığımız ülkemiz üstünde halk olarak hiçbir söz hakkımız yok. Dilimizle konuşmamız, yasaklanmış, tüm ulusal değerlerimize yabancılaştırılmaya, korkunç bir asimilasyona tabi tutularak ve Türkleştirilmeye, çocuklarımıza, köylerimize verdiğimiz Kürtçe isimler değiştirilmekte, Kürt ve Kürtlükle ilgili her şey silinmeye, unutturulmaya çalışılmaktadır. 20.yüzyılın son çeyreğinde yeryüzünde bunca ırkçı, bunca baskıcı ve yok edilme tehlikesiyle yüzyüze olan başka bir halk var mıdır acaba?

Mevcut durumda halkımızı yok etme, katliamlara tabi tutma, zorunlu iskan, sürgün vs. vs.nin tüm yasal alt zemini hazırlanmış ve pratiğe uygulanmaya başlanmıştır. Devlet tüm bu uygulamaları mücadelemizin gelişmesi karşısında ihtiyaç duyduğu şekilde yürürlüğe koymakta ve koymaya devam etmektedir. Pişmanlık yasası, kelle avcılığını resmileştiren, savaşçıların başına milyonlarca ödül koyma, korucu adı altında paralı milisleri silahlandırıp adam öldürmek için orta yere salma, başka ülkenin sınırlarına tecavüz ederek saldırma vs. bunların hepsi yasallaştırılmıştır. Kısacası gayri insani, uluslararası hukuk kurallarına, savaş kurallarına uymayan, tüm yol ve yöntemlerle başvurulmuş, bunlar yasallaştırılarak halka da benimsetilmeye çalışılmıştır. Tüm bunlar mücadelemizi durdur-

maya yetmedi. Gizlediği sömürgeci maskesini biraz daha aralandırmak, gerçek ve ayrı bir askeri örgütlenmeye giderek mücadele karşısında dağılmaya yüz tutan askeri ve idari örgütlenme yerine yeni örgütlenmelere yöneldi. Tabi bu yollarla da sonuca gidemeyecektir, gitmesi mümkün değildir. "Eşkiyayı yok edeceğiz, kökünü kazıyacağız, vurduk, saklanacak delik arıyorlar" yollu iç ferahlatıcı propagandaları artık sık sık kullanamaz oldular. Nasıl kökü kazınacak savaşçıların, karşılarında savaşan bir halk var. Biz devrimcileri yok etmek için, içinden çıktığımız halkı yok etmeleri gerekir. Bir halk ne kadar yoksul, küçük ve geri olursa olsun, savaşmaya karar verdi mi, onu hiçbir güç altedemez. İşte Vietnam örneği. Bizim halkımız da kölelikle, sömürgecilikle, tarihsel bir hesaplaşma içindedir. Savaşımızın çok zor ve çok kanlı olacağını biliyoruz. Karşımızda duranlar bölgenin en büyük ordusuyla, ırkçı, kafatasçı yapıya sahiptirler.

Resmi devlet politikası bizim için sır değil. T.C. bizimle bir savaş içindedir. Oldukça eşitsiz koşullarda yürüttüğümüz devletin her ne hikmetse, bu savaşı resmi olarak dile getirmeye dili varmıyor. Ama fiilen savaşta olduğunu da gizleyemiyor. Ordusunun en seçme birliklerini ülkemize sevk etti, askeri varlığını kat kat artırdı. Milyonlarca lira harcayıp savaş donanımı harcıyor. Korucu adı altında milis paralı askerlerden oluşan bir orduyu, Kürtlerden oluşturmaya çalışıyor. Hükümet, Milli Güvenlik Konseyi, MİT vs. devletin en yetkili karar organlarının baş gündemini PKK ve gelişen ulusal mücadelemiz işgal etmekte, devlet tüm politikalarında bu savaş durumuna göre yönünü belirlemektedir. Geliştirdiğimiz mücadele ile bunu devlete dayandırmış bulunmaktayız. Bu, unsuru devlet resmi ağızla itiraf etmeye yanaşmasa da pratik karar ve faaliyetleriyle bunu gizleyecek durumu kalmamıştır.

Resmi devlet organları TRT, basın ve burjuva partileri hep bir ağızdan milli birlik ve beraberlik vaazları vermekte, şovenizm zehirini bu güne kadar görülmemiş boyutlarda Türk halkının kafasına şırınga etmektedir. Halklar arasında düşmanlık geliştirmek, sınıfsal çıkarları için halkları birbirine kırdırmak ve talan düzenini bu şekilde sürdürmeye çalışması, burjuvazinin en sık başvurduğu yollardan biridir. Türk burjuvazisi Türk şovenizminin ayranını alabildiğine kabartmaya çalışmakta, elinden geleni ardına koymamakta, eline geçen hiçbir fırsatı kaçırmamaktadır. Türk ve Kürt halkları arasında düşmanlığı körükleyip geliştirmeyi, güvensizliği yaymayı politikasının temel taşlarından biri haline getirmiş bulunmaktadır. Hayali bir tehlike yaygarasıyla halkın ufkunu karartmaya, yedeğine almaya çalışmaktadır. Vatanımızı milletimizi bölmek, yabancı güçlere peşkeş çekmek, Türk milletini tarihten silmek istiyorlar yaygarasıyla, olmayan bir tehlikeyle halkın içine korku salma, vatan haini ilan ettiği, ulusal kurtuluşçu güçlerimize ve Türk devrimci hareketinin üzerine sürme yoğun çabası içindedirler. Kimsenin Türk vatanını milletini böldüğü falan yokken, tarihsel gerçekler inkar edilerek demagoji ve yalan mekanizması tüm boyutlarıyla işletilmektedir. Vatanı ve milleti bölünen varsa, o Türk vatanı ve milleti değildir. Kürtlerin vatanı ve Kürt halkı bölünmüş, arasına suni sınırlar çizilmiş, halkımız birbirinden koparılmış ve biz tarihten silinmeye çalışılıyoruz. Tarihi toplumsal gerçeklerin tersyüz edilmesi ancak bu kadar olur.

Bu ipleri koparmış azgın şovenizm dalgası karşısında düzen partilerinin tümü vatanın bütünlüğü tehlikededir. Milli sorunu iç politika aracı yapmayalım. Hepimiz milli mütabakat içinde olalım; şeklinde tavırlarını koymuş bulunmaktadırlar.

Burjuva basını ve üniversitelerin tavrına baktığımızda, objektif habercilik ve bilim çevreleri olmaktan tamamen uzak, uzaktan kumandalı, resmi devlet politikasının katışıksız savunuculuğunu yapmakta halkı yanıltmak, yalan ve yanlış bilgilerle halkı kan emicilerin yedeğine alma ve şovenizmi etkin bir şekilde yayma araçları haline gelmiş bulunmaktadırlar.

Basın sözümona kamunun vicdanı hakkın ve halkın sesi olacakken ırkçı faşistlerin sesi olmuştur. Resmi çevrelerce belirlenen politikalar doğrultusunda yayın yapmakta, tarihsel ve toplumsal gerçekleri inkar temelinde halkın bilincini köreltmekte, halklarımız arasında güvensizlik ve düşmanlık yaymakta, çağdışı bir tutum sürdürmektedir. Bugün Ulusal Kurtuluşçu Güçlerimizce verilen mücadelenin ne kadarı halka yansıtılmaktadır? Ülkede olup bitenlerin, gerçekleştirilen eylemlerin ne kadarı halka yansıtılmaktadır? Bu soruları sorduğumuzda, verilecek cevap ortaya gerçeklerin halktan gizlendiğini gözler önüne serecektir. Gerçekleştirilen binlerce eylem, özellikle devlet güçlerine yönelik operasyonlar, halktan gizlenmekte, haberler arasında yer almamaktadır. Tüm burjuva çevreler ve aydınları Ergun Göze'den Uğur Mumcu'suna kadar hepsi devlete akıldanelik etmekte, PKK'nın ve Ulusal Kurtuluş Güçlerimizin nasıl yok edileceği, neler yapılacağı konusunda yol, yöntem göstermekte, devletin binlerce

uzmanı yetmiyormuş gibi, bunlar halk düşmanlığı ve şovenizmin değirmenine su taşımaktadır. İlginçtir, devrimcilik ve demokratlık adına mangalda kül bırakmayan, bazı köşe yazarları, PKK'ya karşı Kontr-Gerilla'yı harekete geçirmedi diye devlet yöneticilerine çatmakta, 12 Martta Kontr-Gerillayı bize karşı kullandınız, biz devletin ve milletin bütünlüğünden yanaydık, asıl devleti bölmek isteyen PKK'ya karşı güçleri meydana salmanız gerekir, yazık değil mi, bizi haksız yere süründürdünüz diyerek burjuvazilerine yol göstererek, dert yanmaktadırlar. Sanki devlet Kontr-Gerilla güçlerini ortaya salmakta, katliamlarla görevlendirilmekte geri kalmış gibi. Baylar merak etmesinler, sözünü ettikleri güçlerin otuziki tekmili birden ülkemize ve üzerimize salınmış bulunmaktadır. Ne kadar demokrat ve halktan yana olduklarını mücadelemiz göstermiş, maskelerini düşürmüş bulunmaktadır. En gerici faşistinden, Uğur Mumcu gibi demokrat geçinenlerin tümü Kürt sorunu karşısında yan yana olmaktan aynı ağızları konuşmaktan sakınca görmemektedirler. Aralarında tek fark halkımızı tarihten silmede başvurulan yol ve yöntemlerin biçimleriyle ilgilidir. Özde Kürt ulusunu yok edilmesinde Türkleştirilmesinde hepsi aynı yerde buluşmaktadır.

Bilim yuvaları olması gereken üniversite çevrelerine baktığımızda aynı koro içinde onların da eksiksiz yerlerini aldıklarını görmekteyiz. Türk üniversite çevreleri bilim adamlığı adına, bilimin ırzına geçmekte, insanlık ve bilim dışı şovenizme, bir halkın tarihten silinmesi politikalarına "bilimsel" tezler ve açıklamalarla katılımlarını esirgememektedirler. Düğmeye basıldığında ülkenin tüm üniversiteleri, ülkenin ve vatanın bölünmezliğiyle, bölücülük tehlikesi üzerine konferanslar vs. düzenleme yarışına hizmet etmekte kusur bırakmamaktadırlar. Namuslu bir ses işitmedik bu çevrelerden. Ne kadar acı ve korkunç bir durum bu. Burunları dibinde içiçe oldukları 15 milyona yakın bir halkın varlığı inkar edilirken ve tarihten silme plitikaları son sürat uygulamaya sokulurken, bilim adamlığının namusuna sahip kimsenin sesini işitmedik. Ne kadar korkunç! Bu çevreler bilim dünyasının yüzkaralığına soyunmuş ve bunu sürdürmeye devam etmektedirler. Her gün bunu basında TRT'de, mecliste, siyasi partilerde, üniversitelerde, Bulgaristan'daki Türklerin isminin değiştirildiği, baskı yapıldığı, bunun zulüm olduğu, uluslararası hukuk kurallarına ve insanlığa uymadığı yollu yazılar ve açıklamalar birbirini kovalamaktadır. Şovenizm dalgasının kabarmasında Türklüğün şahlanmasında bundan iyice yararlanıldığı, tüm çevrelerin aynı yerden yönlendirildiği ortadadır. Bulgaristan Türkleri konusunda bunca yaygara koparanların, burunları dibinde olan bitenleri neden görmezlikten gelmekte, sağır sultan rolünü oynamayı kılını kıpırdatmamayı tercih etmektedirler neden? Bu kara mizah örneği, bu çifte standart, acaba dünyanın başka yerlerinde yaşanmış mıdır? Halk olarak dilimiz yasaklanmıştır, bu Anayasaya kadar sokulmuş, Kürtçe olan köylerimizin, çocuklarımızın vs. isimleri değiştirilmekte, bunlar için niye uluslararası hukuk kuralları insanlık değerleri vs. bu çevrelerin akıllarına gelmemektedir. Yoksa uluslararası hukuk kuralları ve ulusların kaderlerini tayin hakkı içinde Kürtler için özel bir madde mi vardı? Bu kurallar Kürtler için uygulanmaz mı denmişti? Evet oldukça iğrenç, dünyada benzeri görülmemiş iki yüzlü bir tutum takınmaktadırlar bize karşı. Şu anda bulunduğumuz Diyarbakır Askeri Cezaevinde ziyaretçilerimizle Kürtçe konuşmamız yasaktır. Türkiye'nin hiçbir cezaevinde görülmeyen bir uygulama var. Ziyaretçilerin Kürtçe konuşmamalarını sağlamak için ziyaret yerinde siyasi polis görevlendirilmiş bulunmaktadır. Bulgaristan'da baskı ve zulüm var denilmektedir, yaygara koparılmaktadır. Peki, burada zulüm ve vahşet yok mu? Yalnız Diyarbakır Cezaevinde vahşetin kurbanlarının sayısı 40'a ulaşmaktadır. Niye bunca zulüm ve baskı denilmiyor? Yoksa işin içine Kürtlük girdiğinde devrimcilik ve demokratlık, insan hakları ve hukukun savuncusu olmak sınırı son mu buluyor?

Bölücülükte takınılacak tavır da milli birlik ve mutabakat sağlanmalıdır, şiarının ne anlama geldiği, burjuvazinin bunu niye sloganlaştırdığına kısaca değinelim; ne üzerinde milli mütabakat? Kürt halkının esaretinin devamında, tarihten silinmesinde, mevcut resmi politikanın yürütülmesinde hep beraber ve birlik olalım. Uygulanılacak ve yasal statüye kavuşturulmuş, baskı işkence, katliam, mecburi iskan vs. de hepimiz birleşelim. Çatlak, ayrı ses çıkmamalıdan başka bir şey değildir bu milli birlik şiarı. Evet, Kürt halkının özgürlük ve bağımsızlık özlemini ve hakkını yok etmede elele verelim denilmektedir. Bu şiarı burjuvazinin tüm kanalları, resmi devlet çevreleri, basın ve üniversiteleri, hepsi bu yok edilişin, sloganını milli birlik ve beraberlik laflarıyla cilalayıp, kitleleri buna hazırlama çabasında el ele yürümektedirler.

Resmi çevreler basın, TRT, üniversiteler vs. bu tutum içindeyken, sol, devrimci saflarda kendini gören kesimlerin tavrı ne olmaktadır. Üstlerine düşeni yapmakta

mıdırlar? Bu soruya acı da olsa vereceğimiz yanıt hayırdır. Türkiye sol ve devrimci çevreleri sınıf mücadelesi gereği şovenizmin kararlı düşmanı olmak, halka gerçekleri ulaştırmak, burjuvazinin halkı aldatma mekanizması karşısında durmaktır. Burjuvazinin güçlenmesi, şovenizmin dal budak salması, sınıf mücadelesinin önündeki en büyük düşman ve engel olduğunu uzun uzun anlatmaya gerek yok sanırız.

Şimdi Türkiye solunun ülkemizde gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelemize karşı tavrına kısaca eğilelim: Özellikle yayın olanağı bulunan bazı devrimci-demokrat çevrelerin tavrı oldukça yetersiz ve geridir. Halbuki bu kesimlerden halk olarak büyük beklentimiz vardı. Devrimimizin dış müttefiklerinin başında Türk devrimci hareketi gelmektedir. Mücadelemizin silahlı direniş aşamasına girmesinin üzerinden epey zaman geçti ve çok mesafeler katettik. Tabu olarak, dokunulmaz bellenen "Kürt sorunu" resmi devlet çevreleri ve burjuva basında konuşulmaya ve tartışılmaya başlandı.

Türk-sol çevrelerinin de teslim ettiği gibi Kürt sorunu tabu olmaktan çıktı. Çıktı ama, bu çıkışta devrimci çevrelerin yayınlarının payı ne oldu? Sorunu tabu olmaktan çıkaran tartışan devletin resmi çevreleri ve burjuva basınıdır. Sorunu görmemezlikten gelemez duruma düştüler ve çözüm yolları ararken, birbirlerine akıl verirken,Kürt sorununu işlemek zorunda kaldılar. Sorunu gündemleştirmeleri, isimlendirmesi onların istediği ve arzuladığı bir şey değildi tabi. Sorunu gündemleştiren ve tabu olmaktan çıkaran temel unsur, geliştirdiğimiz halk mücadelemizin dayatmasıdır. Neden Kürt sorunu 15 Ağustos 1984 öncesi böyle gündemleşmemişti? Yazılıp çizilmiyordu da, bu tarihten sonra eline kalem kağıdı alan, kalem sallamaya başladı. Bu tabii ki bir tesadüf değildir. Gelişen halk mücadelemiz gerçeği karşısında politikalar üretmek zorunda kalmalarının, mevcut politikaların ihtiyaca cevap veremez hale gelmesinden ötürüdür. Bu bağlamda, soruna baktığımızda Türk devrimci demokrat yayın ve çevrelerinin gelişmenin çok gerisinde kaldığını, uzun süre sessizliğe gömülerek, bekle gör tutumu güttüğü, burjuva basının soruna el atmaya gösterdiği cesareti, gösteremediğini gördük. Böyle mi olmalıydı? Tabii ki hayır. Herkesten önce bu kesimlerin soruna daha yakından sorumluluk ve enternasyonalizm bilincine yaklaşıp irdelemeli, gerçekleri ortaya serip halkı aydınlatmalıydılar. Bu yapılmadı. Uzun süre sessizlik duvarı aşılamadı. Şunu unutmayalım ki, sınıf mücadelesinde sessiz kalmak, haklının yanında açıktan tavır alıp, savaşa katılmamak, ortada kalmak, burjuvaziye meydanı teslim etmek, kitleleri onun etkilemesine, örgütleyip yönlendirmesine bırakmak demektir. İşte ülkemizde gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz karşısında sol çevrelerin tavrı bu olmuştur. Meydanı kafatasçı halk düşmanlarına bırakmıştır. Sol çevrelerin bazıları ölümden kaçar gibi "Kürt sorunundan kaçıp, bölücüleri destekleme, vatan haini damgasını yemekten kurtulmak için renksizliği tercih etmiş, tarihin onlara dayattığı görevlerine sırtını çevirmiş, sağır sultan misali görmemezlikten, duymamazlıktan gelmiştir. Sol çevrelerin bu sorunla ilgili çifte standart uyguladıklarını, halk düşmanlarından gelecek saldırıları göğüslemeyi göze alamadıklarını mevcut statükolarını riske sokmamaya can havliyle çabaladıklarını görmekteyiz.

Niye çifte standart uygulanıyor? Sosyal şovenizmin batağından kendini kurtaramayanlar, teorik soyutlamalarla bol bol ulusların kaderlerini özgürce belirleme hakkı ilkesinin edebiyatını yapıyorlar. Ama iş onların burjuvazinin çıkarlarına dayandı mı, burjuvazilerinin yanında yer almaktan gayri bir şey görmez gözleri, bu defa isgallerin, haksız savaşların "haklılığını" süslü laflarla kitlelere lanse etmeye başlarlar. Bunun örnekleri tarihte bolca görüldü ve yaşandı. Yaşanan bu tarihsel olaylardan ders çıkarılması gerekir.

Türk solunun ulusların kaderlerini tayin hakkı konusunda neden çifte standart uyguladığını sorduk. Bu sorunun cevabını uzunca irdeleyecek değiliz. Bu kesimin Kemalizm zehirinden henüz kafalarını arındırmadığı, ülkemizin tarihsel, toplumsal gerçeğinin somutluğunu kavrayamadığını Misak-ı Milli dışında bir düşünceye uzanacak cesareti gösteremediğini söylemekle özetleyebiliriz soruyu. Türk solu Kemalizmin kuyruğuna takılmaya hep böyle mahkum mu kalacak? Türk solunun kaderi mi olacak bu? Artık bunun aşılmasının zamanı çoktan geldi de geçti.

Diğer ülkelerde gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelelerine oldukça sıcak bir ilgi ve destek gördük. Türk sol çevrelerinden, Vietnam, Filistin Kurtuluş Savaşlarında olduğu gibi bunun yapılması gerekir ve bu bir görevdir. Gelişen Ulusal Kurtuluş mücadelelerine sessiz kalınamaz. Örneklediğimiz bu mücadelelerde yayın organları mücadeleyi halka tanıtmak ve yoğun bir yayın örneği sergiledi, toplantılar yürüyüşler, dayanışma, geceleri vs. gibi etkinliklerle desteklendi. Halen de dünyadaki bu tür mücadeleler destekleniyor. Biz de bu desteği onaylıyor coşkuyla katılıp destekliyoruz. Ama aklımızın

almadığı, dünyanın başka bölgelerinde gelişen mücadelelere verilen destek, gösterilen kardeşlik ve sempati neden Kürt halkının kurtuluş mücadelesinde gösterilmiyor.

Genelde Kemalizmin duvarları aşılmamakla beraber, resmi çevrelerin ve gericilerin hışmını üstüne çekmemek için susuyor, gelecek saldırı ve baskılar göğüslenemiyor, riske girilmek istenmiyor. Aydın ve devrimci olmanın namusu böyle davranmayı gerektirmiyor. Bir İsmail Beşikçi'nin tutarlı ve namuslu tavrı örnek gösterilerek bilim adamlarının namusu bunu gerektiriyor demekle, Beşikçiye alkış tutmakla iş bitmiyor. Unutmayalım, bir gülle bahar gelmez. Bilim adamlarının Türkiye'deki namus savunucusu Beşikçi yalnız olacak diye bir fetva mı var. Neden Beşikçiler çoğalmıyor, neden kafaların pası ve zehiri akıtılmıyor. Türkiye basın organları, dergiler vs. hiç mi kapatılmadı. Yazarlar, bilim adamları insan hakları savunucuları hiç mi zindana tıkılmadı. Hem de haddinden fazla yapıldı bunlar. Türk sol ve aydın çevreleri Kürt halkının kurtuluş sorununu neden kendine yasak bölge durumuna getirmeye, burjuvazinin arzuladığı uysallığı neden sürdürüyor. Bu sorun için de gazete ve dergiler kapatılsaydı, insanlar içeri tıkılsaydı, bunlar göze alınsaydı sol sorunu alnının akıyla gündeme getirip halkı aydınlatabilecekti. Bu mazaret olamaz. Devlet bu konuda çok hassastır. Yayınımıza izin vermez, bizi içeri tıkar vs. Böyle yaşamsal bir sorunda halkın dostları acıyı, fedakarlığı, yiğitliği göstermeyip ne güne saklayacaklar. Devrimci aydın olmanını onuru, namusu neyi gerektiriyorsa o yapılmalıydı. Bu yapılmış değil, halen de yapılmıyor. Gelişmelerin, gerçeğin sürekli gerisinde kalıyor. Tarih durup sizi bekleyecek değildir. Tarihsel gelişmelere ayak uyduramayanlar tarihçe yadsınacaklardır.

Mücadelemize hak ettiği ilgi gösterilmemekte, gelişmeleri objektif olarak izlenmemektedir. Çoğu çevre bir araştırma zahmetine dahi katlanmamaktadır. Vietnamlara, Afrika, Latin Amerika ülkelerine araştırma için görevliler yollanırken, oradaki kurtuluş hareketlerinin görüşleri alınıp aktarılırken, bol bol tercümeler yapılırken, burnunun dibinde gelişen mücadelemize bu yaklaşım gösterilmemektedir. Bizimle ilgili haber ve yorumlara kaynaklık eden genellikle burjuva basını ve haber kaynakları olmaktadır. Niye ülkeye gelinmiyor, gerçeğimiz bizden, halkımızdan öğrenilmiyor? Yoksa devlet bırakmaz, gezmeye izin vermez, yayınlatmaz gerekçesine mi sığınılacak yine? Devrimcilik, solculuk ne güne saklanacak, bu mesleği burjuvazinin izni oranında mı sürdürmek gerekecek? Evet, soruları çoğaltmak mümkün! Ama, hiçbiri tarih önünde devrimcilerin sorumluluğunu hafifletmez gerekçelerdir bunlar.

Solun bizi bizden öğrenmediğini, mücadelemize ve halk gerçeğimize hala yabancı olduğunu, yaklaşımının yüzeysel ve burjuva haber kaynaklarının etkisinde olduğunu söyleyebiliriz. Köy koruculuğuyla ilgili vereceğimiz örnek de bunu açıklamak için yeterli olacaktır.

Devrimci ve aydın olmanın ölçütü nedir?

Bu soruya verilecek cevap bilinmez değildir. Yeter ki bu bilinen cevabın gerekleri yerine getirilsin. Her şeyin bir bedeli vardır. Dünya insanlığı halklar sahip oldukları, yarattıkları her şeyin bedelini ödemişlerdir. Hiçbir şeye emeksiz, bedelsiz sahip olunamaz. Aydınlar, devrimciler, halkın dostları olmalarının gereklerini ve aydın namusunu koruyabilmelerinin bedelini ödemekten kaçmamalıdır. Kaçıldığında hiçbir şeye sahip olamayacak ve bir hiç olmaktan kurtulamayacaklardır.

Koruculuk sistemi öyle basit, sıradan, alalade bir örgütlenme ve oluşum değildir. Halk tarihimizde bunun örnekleri de yaşanmıştır. Abdulhamit döneminde Kürtlerden Hamidiye Alayları oluşturulmuş, bu birlikler hem Kürtlere karşı kullanılmış, hem de Ermeni halkının katliamında büyük oranda bu güçlere rol verilmiştir. Bugün de bu hain ve korkunç plan "koruculuk sistemi" adı altında gündemleştirilmiştir. Ülkemizde savaş Kürtleştirilmek, Kürtler birbirine boğazlatılmak istenmektedir. Paralı Milis bir ordulanmaya gidilmektedir. Devlet kendi ordu güçleriyle halk güçlerimiz arasında tampon bir güç olarak Kürtlerden oluşturduğu bu paralı askerleri koymak, ordusunu tahripten alıkoymak istemektedir. Bu örgütlenme ulusal birliğimize kasteden, birliğimizin bağrına sokulmak istenen bir hançer gibidir. Şimdi soralım bu korkunç plan karşısında tavrımız ne olmalıdır? Elimiz kolumuz bağlı devletin ulusal kurtuluş hareketimizi boğmasını mı seyredelim? Hayır, bunu yapmayacağız, yapamayız. Bir halkın kurtuluş yükü omuzlarımızdadır. Bu sisteme yönelip dağıtmak zorundayız. Halk birliğimiz mücadelemizin gelenekleri bunu dayatmaktadır. Bu sistemi dağıtmamızın tek aracı devrimci şiddet değildir. Şiddet en son başvurduğumuz yoldur. Silahlarını bırakmaları için aralıksız çağrılarımız, ikna çabalarımız oldu, olmaya devam etmektedir. Bu çabalarımıza tepki oldukça da olumlu oldu. Yüzlerce insan silahını kurtuluş güçlerimize teslim etti. Bir kesimi de

devlete geri verdi. Ve halkımız bu sisteme hiçbir zaman gönüllü olmamıştır. Belli hain ve feodal çevrelerin dışında kimse devlete yanaşmamaktadır. Devlet zorla halkı silahlandırmakta, bize karşı dikmeye çalışmaktadır. İşte bizim hedef aldıklarımız devletle işbirliğinden vazgeçmeyen hain kesimdir. Gerilla operasyonlarında bazı koruyucuların ailesinden ölen kadın ve çocuklar da olmaktadır. Kadın ve çocuklar hiçbir zaman hedefimiz değildir. Böyle bir şey hiçbir zaman düşünülemez. Adamlar silahlıdır, nöbettedir. Kendilerini korumaktadırlar. Bazılarının iddia ettiği gibi bunlar silahsız, sivil vs. değildir. Silahlı devlet güçleridir.Çıkan silahlı çatışmalarda kadın ve çocuklarda ölebilmektedir. Bu arzuladığımız bir durum değildir. Ancak mücadelemizin geleceği açısından koruculara yönelmeyi sürdüreceğiz. Bunları devletin güçlerinden ayrı olarak göremeyiz. Bugün onlar, yüzler ölüyor, ölecek! Yarın onbinlerin, yüzbinlerin ölümünü engellemek için bu ölümü göze alacağız. Devlet bu paralı orduyu oluşturursa bugün ölenler on veya yüzlerle ifade ediliyorsa, yarın bunlar yüzbinlerle ifade edilecektir. Bunu görmemek için kör olmak gerekir. Amerika'nın Vietnam'da savaşı Vietnamlaştırması ne çabuk unutuldu.

Devrimcilerin görevi köylere, kasabalara inip, propaganda yapmak, halkı örgütlemektir. Bu çalışma alanımıza silahlı, telsizli, muhbir, ajan korucular yerleştirilirse, biz buralara giremeyecek, halkı örgütleyemeyecek, en azından büyük zorluklarla karşı karşıya geleceğiz. Bunların köylerde silahlandırılmasına ve halk üzerinde baskı kurmasına seyirci mi kalacağız. Adamların silahlarını bırakmasını mı bekleyeceğiz. Yoksa bu halkın kurtuluş davasından vaz mı geçeceğiz? Bunların halk düşmanlığından vazgeçirilmesi için elden gelen yapılmaktadır. İflah olmayanlara yönelim söz konusudur. Hedef olan çoğunun, savaşçılarımızın kanında eli vardır. Çoğu arkadaşın düşmanın eline geçmesinde rolü vardır. Hainler affedilmez, affetmeyeceğiz. Kimse bunu bizden beklememelidir.

Gelelim sol çevrelerin yaklaşımlarına; katliamcılar, kan dökücüler, TRT'de, gazetelerde kanlı manzaralar gösterip, katliam yaptığımızı, cani olduğumuzu vs. işleyerek duygu sömürüsü yapmakta, hümanist geçinmektedir. Tüm çevrelerin aynı ağızla konuştuğunu görüyoruz. Tarih bilinci niye böyle karartılıyor. Kürtlere yönelik katliamlar ne çabuk unutuldu? Bu devlet ne zamandan beri böyle masum oldu? Daha dün Dersim'de onbinler kadın-çocuk, genç-ihtiyar denilmeden devletçe katliamla ortadan kaldırıldı. Katliamlara karşı olan çevrelerimiz neden bu katliamları kınar tutum takınmıyorlar? Şu işe bakın, tüm üniversiteler, basın vs. Ermenilere yönelik katliamları örtbas etmek için yırtınıp duruyor. Bu çevreler ne zamandan beri insancıl oldular. Evet durum apaçık ortada. Kadın ve çocuklar ölüyor, bu bir savaştır. Hangi savaşta siviller ölmemiş? Ama ülkemizde ölen bu insanların sorumlusu biz değiliz. Sorumlu devletin kendisidir. Bunları silahlandırıp, üstümüze saldırtan, korucu ve ailelerini kendine kalkan yapan, onların ardına sığınan devlettir. Korucu örgütlenmesine gidilmeden önce bizim bu tür eylemlerimiz olmuş değildir. Devlet kadınları, çocukları kendisine siper ederek, onların dökülen kanı üzerinde siyasi çıkar sağlamaya aleyhimizde kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadır. Devletin bu maskesini ve gerçek yüzünü kitlelere gösterme göreviyle birlikte karşı karşıya olan devrimci-demokrat kesimlere baktığımızda, onlar da gelenek haline getirdiği, suskunluğunu bozmakta, devletle aynı noktada bize saldırmaktadır. Bazı güçler, PKK'ya saldırmak için pusuya yatmış, saldırı için fırsat kollamaktadır. Bunu sol adına yapanlar üstelik açıktan açığa tavır alma yürekliliğini gösteremiyenler, bir kaç eylemle kadın ve çocukların ölümünü bahane ederek mücadeleyi bir kalemde yanlış görmekten ve mahkum etmekten çekinmemektedir. Sorun şu veya bu eylemin yanlışlığı veya doğruluğu değildir. Sorun mücadelenin özüne nasıl yaklaşıldığıdır. Kürt halkının kurtuluş mücadelesi haklı mıdır, desteklenmeli midir veya karşı tavır mı takınılmalıdır. Sorun böyle konmalıdır. Yaklaşımlarının özünü gözlerden saklamak, haklı mücadelemiz karşısındaki olumsuz tutumlarını saklamak için bir kaç eylem ön plana çıkarılarak, bu karşı tutuma haklılık kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu yaklaşım gerçekçi değil ve kimseyi kurtarmaz. PKK gerçeği ve mücadelemiz sadece bu bir kaç eylem değildir. Binlerce eylemimiz içinde sayısı onu bile bulmamaktadır. Kendilerince yanlış gördüğü bir parçaya sığınılarak, bütünün haklılığı bir tarafa atılmaktadır. Biz hiç kimse bizi eleştirmesin demiyoruz, her konuda, her şeyde bizim gibi düşünün demiyoruz, dostlarımızın eleştirisine aynı zamanda ihtiyacımız var. Eksiksiz hatasız kimse olmaz, varsa bunlar eleştirilsin. Karşı olduğumuz,kendilerince yanlış gördüğü bazı ayrıntı veya parçalardan yola çıkarak bütünün feda edilmesidir. Bazı çevreler halk mücadelemizin aleyhinde kendilerini ikna etmede büyük bir çaba içindedirler. Halk düşmanlarının yaptıklarına sessiz kalınırken, geçiştiri-

lirken çizgilerinin haklılığını göstermek için bize karşı olmaya açık ve hazır beklemektedir. Bazı kesimlerde olayların gerçeğini araştırmadan öğrenmeden burjuva haber kaynaklarının etkisiyle değerlendirme ve yorumlara gitmektedir. Köy korucularına yönelik eylemlerimizde olduğu gibi.

Mücadelemize ilgi gösterilmediğini, adeta kitlelerden gizlemeye çalışıldığını, suskunluğa gömüldüğünü söylemiştik. Bunun nedenlerine, derinliğine girmemekle beraber bir parça da olsa parmak basmıştık. Mücadelemiz bugün ön plana çıkmıştır. Bu nesnel bir gerçekliktir. Bunu görmemezlikten gelmek zevahiri kurtarmaz. Sol kendi eylemsizlik, tasviyeci, teslimiyetçi çizgisini tasfiye eden, onun iflasını ilan eden mücadelemize bundan ötürü de lakayt kalmakta dostça yaklaşmamaktadır. Şu işe bakın; hangi sol dergiyi ele alırsak, birkaç öğrenci olayına, greve, anti-demokratik uygulamalarla mücadele vs. bol bol işlenmekte sayfalar doldurulmaktadır. Bunlar yapılmasın demiyoruz, yapılmalıdır, görevdir. Ancak görev seçmecilik ve esas anlamda yerine getirilmiş olmaz. Ülkemizde gelişen binlerce eylem devleti acizlik içinde bırakan gelişmeler halkımızın görkemli başkaldırısı, devletin halka yönelimleri vs. bu öğrenci olayları, grevlerden vs.den daha mı önemsizdir. Ülkemizdeki gelişmeler, gelişen mücadele ve olaylarla ilgili neler işlendi. Sormak hakkımızdır sanırız.

Sanırız yaşamın gerçeği sol çevrelerin elinden artık bütün sahte savunma mazeretlerini almış düzeye gelmiştir. Kimse kendisini şu gerekçeyle de kurtaramaz. PKK'nın çizgisini ve önderliğini tasvip etmiyoruz onun için tarafsız kalacağız vs. yollu laflar gevelemekte kimseye zerre kadar haklılık kazandırmaz. Bugün, FKÖ'nün Arafat önderliğini çizgi olarak doğru bulmuyoruz, bu çizgiye karşı biz karşıyız diye Filistin halkının haklı savaşına sırt çevirmemiz mi gerekir? Tabii ki hayır. Bu halkın haklı mücadelesi sonuna kadar desteklenecektir ve destekliyoruz. Aynısını Türk solu da yapmaktadır. Ama iş Türk burjuvazisine yönelme, Kürt halkının haklı savaşını destekleme noktasına geldi mi, Türk solu binbir dereden su getirerek destekten kaçmak, krişi kırıp burjuvaziyle yüzyüze gelmemek için olmadık cambazlıklar, gösteriler sergilemektedir.

Türk solunun bir kısmı da mücadelemizin ezilmesini yenilmesini adeta dört gözle beklemektedir. PKK ezilir, yenilirse, eylemsizlik ve teslimiyetçi çizgileri iflastan kurtulacak kendilerince ve bağıracaklar "biz demedik mi silahla bir şey elde edilmez, terör ve anarşi sonuç getirmez" diye. Evet, teslimiyetçi, tasfiyeci, eylemsizliği temel gıdası yapmış, ruhsuz kesimlerin bazıları yenilgi günümüzü beklemektedir. Şunun hesabını kendisi ile yapmaktadır. Mücadele ve PKK ezilir, yenilgiye uğrarsa, Kürt halkının geleceği ne olacak. Bu halkı bekleyen nedir? Türk Devrimci hareketine yansıması ne olacak? Bu sorunlarla, halkın kaderi ile ilgili değildirler. Yeterki devrimcilik iddialarını sürdürme ortamı bulsun. Yazıp çizsin, kendilerini tatmin etsinler.

Burada bir parantez açalım: Sol çevrelerde yazıp çizme olanağını legal olarak kullanabiliyorlarsa, bunu burjuvaziye dayattığı eylem ve mücadelesinin ürünü olarak derlemiyor. Bunu burjuvaziye dayatan ülkemizde gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir. Burjuvazi ileri cephede daha rahat hareket serbestisine kavuşmak için cephe gerisinde vidaları kısmen de olsa gevşetip hoşgörülü olma zorunda hissetti kendisini. Bunun da böyle bilinmesi, doğru algılanması gereklidir!

Evet, eleştirimizi ve durumu sergilememiz kitapları dolduracak bolluktadır. Burada bir kaç sayfayla söyleyecek şeylerimiz vardı. Enternasyonalist görev ve sorumluluklarını yerine getirmesini Türk solundan isteme durumundayız; bir kez daha Türk solu Kemalizmin kuyruğuna takılmaktan, onun mahkumu olmaktan kendisini kurtarmalıdır. Halkımıza karşı görevlerimiz vardır. Dönem lafazanlık vs. değil, pratik adım attırmayı gerektirmektedir. Görevler kendisini dayattırmıştır. Türk solu bundan daha fazla kaçamaz. Kaçış burjuvazinin saflarında yer almak, saflarını güçlendirmekten başka bir sonuç vermeyecektir.

Mevzuat müsait değildir. Yazamıyoruz. Baskılar yoğunlaşacak, mevcut legal olanaklarımız sınırlanır, gelişmeleri yazamıyoruz vs. yollu yaklaşımlar terk edilmelidir. Görevimiz zor olanı başarmaktır. Kolay olanı herkes başarır. Ama kolaya da biçilecek değer her zaman ucuz olmuştur. Tarihi yapanlar zorluklara göğüs germe cesaretini gösterenlerdir. Kolaycılar ve korkaklar tarihin karanlık dehlizlerinde yitip gitmişlerdir. Türk solunun kötü bir miras ve geleneği vardır: Bu gelenek kırılmalı ve terk edilmelidir. Bugüne kadar Türk burjuvazisi sopayı gösterdiğinde Türk solu kuyruğunu bacakları arasına kısıp kenara çekilmiş ve sinmiştir. Burjuvazinin sopayı gösterdiği dönemler ve alanlarda ne zamana kadar böyle tavır takınılmaya devam edilecektir. Bu tutumun hiçbir toplumsal sorunu çözmediği, umutsuzluk, teslimiyet, ve tasfiyecilikten başka bir şey doğurmadığı bunca zengin deneyimden

sonra daha yeterince anlaşılmamış mıdır? Anlaşılması için daha ne kadar acı çekilmesi lazım. Unutulmasın, belanın önünden kaçmakla bela savuşturulmaz. Savuşturmak için üstüne gitmek gerekir.

Sonuç olarak şunları söyleyeceğiz: Siz üstünüze düşeni, görevinizi yapmasanız da mücadelemiz sürecektir! Halkımız iradesini savaşma kararı yönünde ortaya koymuştur. Kimse halkımız adına karar verecek durumda değildir. Kimse yedek bir kart olarak Kürt kartını cebinde taşıyamayacaktır! Türk solu halen Kürt kartını elinden bırakmış değildir. Halkımız adına karar verme yetkisinde kendisini görenler vardır. Bu halkımızın kendi özgür geleceğini kendi elleriyle yaratma özgücüne ve yeteneğine güvenmeme hor görmedir. Kemalizmin zehirini beyinlerinden akıtamamadır. Sosyal-şoven, sosyal-emperyalist (sosyal sömürgeci) çizgiyi dağıtamamadır. Beyinlere vurulan bu zincirler parçalanmalıdır. Bu yapılmadıkça sol adına bir adım dahi ilerlenemez.

Biz halkımızın öz iradesi, öncü gücü olarak kararımızı savaşarak özgür olma yönünde kullandık. Bu karar hakkı halkımıza aittir. Türk solu halkımız adına karar verme durumunda değildir. Ancak şu konuda kararını vermesi lazım. Bu haklı savaşımımızda bizimle enternasyonalist bir dayanışma içinde mi olacak? Türk solunun vereceği karar bizim için önemlidir. Biz Türk solunu bu haklı mücadele karşısında tarihin karanlık sayfalarında değil, aydınlık sayfalarında yer almasını istiyoruz. Türk solu burjuvazisinin yanında yer alırsa mücadelemiz daha kanlı ve daha çetin geçecektir. Halk olarak üçbin yıldır esaret ve acının en korkuncunu yaşadık. Daha fazlasını yaşamak istemiyoruz. Türk solu burjuvazisinin karşısında yer alırsa, halkımızın uğrayacağı katliamlar, çekeceği acılar, daha az olacak. Türkiye devrimi daha yakınlaşacak, burjuvazinin alaşağı edilmesi daha kolaylaşacaktır.

Türk solu burjuvazisine karşı mücadeleyi yükseltmez, halkı onların eline bırakırsa, Kürt halkının acı ve kayıpları fazla olacağı gibi, Türk halkının da acı ve kayıpları fazla olacaktır. Türkiye'de devrim süreci uzatılacak, tatile çıkarılacaktır. Türk halkının evlatları burjuvazinin savaş makinasının dişlileri olarak ülkemize sürülecek, halklarımızın evlatları birbirine daha çok boğazlatılacaklardır. Bu unutulmasın! Daha çok kan dökülmesi ve acıların çekilip çekilmemesi konusunda karar verme sorumluluğu size aittir. Bu sorumluluktan kaçamazsınız.

Irkçılık ve şovenizm karşısında, devletin halkımıza yönelik uygulamaları karşısında Türk solunun üstüne düşeni yapması dileğimizle bu yazımızı noktalıyoruz.

30.9.1987
Muzaffer AYATA, Mustafa KARASU, Mehmet ŞENER
Askeri Cezaevi 35.Koğuş, DİYARBAKIR

"SAP VE SAMAN"

(Başlangıç s.30'da)

Leninist tipte proletarya partisi vb. gibi bütün temel noktalarda terketmek, onu aşmak değil, yalnızca ona ihanet etmektir; onu yeni bir düzeye yükseltmek değil, kendini burjuvaziye uşaklık derekesine düşürmektir.

İkincisi, bu ihanete ve uşaklığa bir tarihsel kök aranıyorsa, bu sözde "aşma girişimi"nin gerçek öncüsü saptanmak isteniyorsa, aşağı yukarı 60 sene daha geriye, Bernstein'e bakmak gerekiyor. Yazarımızın sözleriyle, "başarı derecesi ne olursa olsun", bu tür bir aşma girişimi ilk kez ondan gelmişti. Bu girişimi bir ikinci kez Kautsky denedi. Sosyalist Ekim Devrimi onları tarihe gömdü. "Ama bu girişim", "1956-1957'den başlayarak" Kruşçev yönetimindeki SBKP tarafından yeniden gündeme getirildi. Doğrusu kapitalizm ve burjuvazi hesabına bir hayli başarı da kazandı. Yazarımızın da önemle ve özenle vurguladığı gibi, bu yol, bugün Gorbaçov önderliğinde sürdürülüyor.

Ama "Sap ve Saman"ı karşıtırma yoluyla burjuvaziye uşaklık, burjuvazi ve onun düzeniyle birlikte tarihe gömülmekten kurtulamayacak.

DİPNOTLAR

(1) Görüş, Aralık-1987, sayı:13, s.34
(2) Devlet ve İhtilal, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, s.50
(3) Paris Komünü Üzerine -Marks, Engels, Lenin, Sol Yayınları, s.53
(4) Paris Komünü Üzerine, s.343
(5) Proleter Devrim ve Dönek Kautsky, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, s.19
(6) a.g.e., s.56-57

ANKARA

EKİM'İ COŞKUYLA KARŞILADIK

Söze gazetemiz "Ekim"in çıkışı ve adıyla başlamak istiyorum. Gazeteyi ben ve arkadaşlar (sabırsızlıkla bekliyorduk) büyük bir coşkuyla karşıladık. Özellikle gazetenin belirtildiği süre içerisinde çıkması (A.Azad yoldaşın "Örgütün bazı acil görevleri hakkında"ki yazısında, gazetenin kısa bir süre içinde çıkacağı söyleniyordu) yoldaşlara olan güvenimizi pekiştirdi. Geçmişte de bazı şeylerin vaadlerinin yapılıp, fakat yerine getirilmeyişi, ya da zamanında yapılmaması bizde bu konuya da biraz kuşkuyla bakmamıza neden olmuştu. Bir arkadaşın gazeteyi "çölde susuz kalmış bir insana uzatılmış bir bardak su gibi" diye nitelenmesi zannedersem gazetemizin bizdeki etkisini en iyi bir şekilde ifade ediyor.

Ne yalan söyleyeyim. Gazetenin çıkacağını biliyorduk ve kendimizce isminin ne olabileceği üzerine tahminler yapıyorduk. Fakat hiç birimizin aklına "Ekim" adı gelmemişti. "Ekim" adının "yönelişimizi", "devrim anlayışımızı" kendinde somutlaması ayrıca günümüzde Ekim ve onun değerlerine en yoğun saldırıların yapıldığı bir sırada gazetemize böyle bir adın verilmesi, çok isabetli ve yerinde bir seçim olmuştur.

Gazetemiz yaptığımız değerlendirmelere göre, kendi çevremizde ve diğer kesimlerden insanlarca (tabi ulaştırabildiğimiz ve sonuçlarını alabildiğimiz kadarıyla) gerek içerik olarak (dili, konuların seçimi, seviyesi) gerek biçim olarak (boyu-hacmi-basımı-adı) genelde beğeniliyor. Size bu mektubu yazdığımda elimizde en son 3.sayı vardı. Dördüncü sayı henüz gelmemişti. Dolayısıyla değerlendirme bu üç sayı ile ilgili.

Gazetemiz bizim düşmanlara karşı en güçlü ideolojik silahımız. Fakat bu silahı düşmanlara etkili bir şekilde kullanabilmek için zamanında ve yeterli miktarda elimizde olması gerekiyor. Örnek verecek olursak, seçimlere ilişkin tavrımızın ne olacağı bize seçimlerden sonra ulaşırsa, bunun bir işe yaramayacağı herhalde anlaşılır.

Gerçi tavrımızın ne olabileceğini çıkarabiliyorduk ve bu doğrultuda propaganda çalışması yürütüyorduk (gazete elimize geçtiğinde de farklı düşünmediğimiz anlaşıldı) ama taraftarların ve diğer insanların bu konudaki tavrımızın ne olduğunu yayın organımızda yazılı olarak görmeleri (somut olarak) daha etkili ve inandırıcı oluyor. (Bu her konuda böyle.) Ayrıca gazetenin (şimdiye kadar) ihtiyacın altında gelmesi (daha sonra tamamlansa bile güncelliğini ve etkisini önemli ölçüde yitiriyor, anlamı kalmıyor), zamanında ulaşamaması diğer faaliyetlerimizi de aksatıyor.

Çözümünün ne derece sizlere bağlı olup olmadığını bilmiyorum. Fakat bilmenizi istedim. Bir yayın organının basımının ve dağıtımının ve bu konuda yetkinleşmenin, bir örgütün en temel sorunlarından biri olduğunu, umutmamak gerektiğini düşünüyorum.

Gazetemizin "Anıları mücadelemizde yaşıyor" adlı köşesinde "okuyucu bilgi eksikliğimizi gidermede ... bize yardımcı olmalıdır" deniyor. Bende İbrahim Eski yoldaşla ilgili bir yanlışa işaret etmek istiyorum. İbrahim Eski yoldaşa ait yazıda yoldaşın "sanat okulu öğrencisi" olduğu yazılı. Biz konuyu araştırdık yoldaşın gerçekte "Yıldırım Beyazıt Lisesi" (düz lise) öğrencisi olduğunu öğrendik.

S.Metin yoldaşın ikinci sayıdaki "Kürtlerin özgürlüğü..." adlı yazısı gerek güncelliği açısından gerekse meseleyi ele alışı, sorunun sadece salt teoride veya programa ilişkin "UKKTH"nın kabul edilip edilmemesi olmadığı (kaldı ki bu yazıda da belirtildiği gibi kimilerince "Misak-ı Milli" sınırları içinde bir "UKKTH"dır. Veya salt bir özerklik sorunudur) pratikte de, her alanda bunun için mücadele edilmesi gerektiği ve buna ilişkin şiarları "hareketimizin", "Ulusal Sorun" konusunda da "küçük burjuva" anlayıştan koptuğunun meseleye "Marksist" açıdan yaklaştığının güzel bir örneği.

S.Metin yoldaş yazısının başlığında "Kürtlerin özgürlüğü savunulmadan demokrat ve enternasyonalist olunamaz" diyor. Benim buna eklemek istediğim Lenin'in "...Tüm gerçek ve tutarlı demokratların sosyal-demokrat olmaları gerekir" sözü. Dolayısı ile görev bizlere düşüyor. Bizde bölgemizde bu şiarları yaymak ve yerleştirmek için elimizden geleni yapacağız.

Değinmek istediğim bir başka konu ise, güncel olan "Avrupa komünizmi", ikinci olarak da geçmişin "revizyonist" günümüzün "reformcu-liberal" akımları ile yeni ortaya çıkan Troçkist akımların Stalin'e saldırması olayı. Gazetedeki bazı yazılarda, doğrudan olmasa da -A.Azad

(Devamı s.40'da)

İZMİR

YENİ YÖNELİM HAKKINDA DÜŞÜNCELER

Bizler İzmir'den yeni yapılanmayı yakından izleyen TKİH'liler olarak, bu yapılanma hakkındaki olumlu-olumsuz görüşlerimizi bildirmeyi görev bildik. Görüşlerimizi üç ana başlık altında toplayarak kalemimizin gücü oranında bildirmeye çalışacağız.

1- Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış" ve "Platform Taslağı"

2-Gazete

3- TDKP içerisindeki saflaşma.

* Türkiye'de gerçekten sınıfa yönelik bir çalışmanın yapılabilmesi için geçmişin ciddi ve bilimsel bir eleştirisinin yapılması cesaret isteyen devrimci bir sorumluluktur. "Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış" değerlendirmesiyle bunun yolunun açıldığını düşünüyoruz.

"Platform Taslağı"nda ise, Türkiye'de şimdiye kadar dar bir çerçeveyle bakılmış olan, bu yüzden de, hep eksik yanlış ve değişmez olarak ele alınmış bazı tahlillerin yanlışlığı (yarı-feodal, yarı-kapitalist) ortaya konmuş ve buna bağlı olarak da Türkiye'nin önündeki devrimin sosyalist devrim olacağı belirtilmiştir.

"Platform Taslağı" bizde bir takım soru işaretleri oluşturdu başlangıçta, ancak çok fazla enerji gerektirmeyen bazı çalışmalar sonucu bu soruların "Platform Taslağı"ndakine paralel çözülmesi bizi sevindirdi, güvenimizi artırdı.

"Platform Taslağı"nda kafamızın açılmadığı iki nokta var. Birincisi Kürt sorunuyla ilgili değinmeyi kısa bulduğumuz; ikincisiyse Sovyetler Birliği meselesine değinilmemiş olduğudur. Her ne kadar daha sonra bu meselelere değinileceği belirtilmişse de, biz bu ikisini öncelikli görüyoruz.

* Gazetelerdeki (1.ve 2.sayı EKİM) yazıların güncelliği ve doyuruculuğu bizi sevindirdi. Ancak Guavera yazısını eksik bulduk. Bu eksiklik Guavera'nın düşüncesinden soyutlanarak salt kişisel yönleriyle ele alınmış olmasıdır. Dünyada küçük-burjuva devrimciliğinin yaygınlık kazanmasına yardımcı olan Guavera'nın salt kişisel yönleriyle ele almak eksikliktir; yanısıra dünya komünist hareketine verdiği zararlar da açıkça ortaya konulmalıydı.

Taktik sorunlar, özellikle bizi ilgilendirmesi açısından öğrenci gençlik içerisindeki sorunlara değinilmesi; olanak varsa dileğimizdir. Çünkü elimizde bu konuyla ilgili yeterli kaynak yok.

* TDKP içerisindeki saflaşmayla ilgili olarak H.Fırat yoldaşın "Küçük-Burjuva Popülizmi" adlı kitabını ve "Belgeler-2"yi okuduk. Bu saflaşmanın ve arkasından girişilen yeni yapılanmanın Türkiye devrimine ivme kazandıracağını düşünüyoruz ve bu konuda elimizden geleni yapacağımızı samimiyetle belirtiyoruz.

Gazetelerin düzenli elimize ulaşması en büyük dileğimizdir. Üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeye hazırız.

İZMİR'den bi grup TKİH'li

EKİM'İ COŞKUYLA KARŞILADIK

(Başlangıcı s.39'da)

yoldaşın "Seçimler ve Revizyonist-Liberal Sol" gibi- bu konulara ilişkin şeyler var ama, yeterli olmadığı düşüncesindeyim. Bu konulara ilişkin yazıları gazetemizin daha sonraki sayılarında da ele alırsanız, bizler için yararlı olacaktır.

Son olarak, bundan böyle bölgemizin değişik kesimlerinden (işçi, öğrenci, öğretmen...) sizlere zaman, zaman ama devamlı haberler, istekler, öneriler ve eleştirilerin yazılıp iletileceğini bilmenizi isterim. Haberden anladığımız geçmişteki gibi "falan işyerinden bir taraftar", "destekliyoruz", "yanınızdayız" gibi mücadeleyi ilerletme amacı olmayan, diğer insanlarca faydalanılacak, ders çıkarılacak ve öğrenilecek bir yanı olmayan "kuru", "soyut", amacı "kendi kendini tatmin" olan yazılar değil. Böyle olsaydı sizleri haberlerimizle bıktırabilirdik. Bunun için haberlerin sayısı ve zamanı (sıklığı) günün şartlarına ve mücadelenin seyrine göre değişecektir. Sırf yazmak için yazmayacağız.

Eleştirilerimiz de (kendimizce eksik bulduğumuz konularda) biçimden ziyade (olduğu kadarıyla biçimde de iyiye ulaşmak gerekiyor) öze ilişkin konularda yapıcı ve öneri düzeyinde olacaktır.

Süreç içerisinde her konuda (biçimde ve özde) daha yetkin, doyurucu ve etkili bir "Ekim" çıkarılacağına ve bunun için herkesin üzerine düşeni yapacağına yürekten inanıyorum.

A.Aykut
22.1.1988

İZMİR "ZOR OLAN SINIF ORDUSUNU YARATMAKTIR"

Aliağa yöresinde, bir demir-çelik fabrikasında çalışan EKİM taraftarıyım. Daha önceki mektubumda da belirttiğim gibi, fabrikamızda, iki sendikanın sürtüşmesi sonucunda yetki alan Türk-Metal Sendikası, 15.12.1987 tarihinde sözleşmeye oturdu, aynı gün de sözleşmeyi bitirdi. İkinci günün sabahı işçilere sözleşme bitti müjdesini getiren ve çok iyi bir sözleşme yapıldı diyen sendika yanlısı birkaç işçi, yarın da başkanımız gelip sizlerle görüşecek diyerek gittiler. Bu durumu öğrenen dürüst ve devrimci işçiler, iki gün sonra kendi aralarında görüşüp, sözleşme ile ilgili durumu öğrenmek için kalabalık bir işçi grubuyla sendika şubesine gittiler. Şubede, sözleşme hakkında yapılan tartışmalarda işçiler tarafından yöneltilen soruların çoğu cevapsız kaldı, geri kalana da yeterince cevap verilmedi.

Bir gün olsun gelip işçilerle en ufak temasta bulunmayan, işyeri sorunlarının neler olduğu, işçi ücretlerinin nasıl ve hangi düzeyde olduğu konusunda en ufak bilgi edinmeye bile gerek görmeyen Türk-Metal Sendikası sözleşmeyi de bir günde bitirdi. Bu durumdan da anlaşılıyor ki, sendika, işçileri bir viski şişesine, iki dilim et parçasına, 150 gram çerez uğruna sattı. Hemen bir kaç gün sonra temsilci olayı gündeme geldi. İşyerinde dört temsilcinin seçilmesi gerekiyordu. İşçiler tarafından tespit edilen adaylar şubeye kayıt olmaya gittiler. Karşılıklı konuşmalardan sonra, sendika başkanı bize, "Sizler bir yılı doldurmuş olarak görünmüyorsunuz, bir yılı doldurmanız şarttır. Aynı zamanda yasal olarak da böyledir ve bizde prensiptir. Hiç beni zorlamayın" diyerek utanmadan yalan söyledi. Oysa bizler, yasaları, ondan daha iyi bildiğimizden emindik. Amaçları atama yolu ile temsilci getirmekti. Ardından çok iyi bir sözleşme yaptıklarını belirterek, sözleşmeden bahsettiler. Bu arada sözleşme hakkında bir sürü açık verdiler. Daha önce işverenin işçiye verdiği ikramiyelerden birinin sözleşme dışı bırakıldığını söyleyen başkan İbrahim Çetinbağ: "Ama nasip olursa 3 ay sonra size ikramiye verilecek. Zaten aldığımız haklar iki ikramiyeyi geçiyor" dedi. Allaha şükür ki, sözcükleri, ne kadar zavallı olduklarını gösteriyordu. İşyerine gelip, işçilere, sendikanın adaylarımızın adaylığını kabul etmediğini, atama yapacaklarını, bir ikramiyemizin de elimizden alınmış olduğunu söyledik. Ve servislere binmeme konusunda işçileri ikna ettik. İşçiler gruplar halinde idari binaya yürüyerek işveren vekillerine bağırdılar. Ocak kısmında çalışan işçiler potalara hurda doldurmadılar. Diğer bölümdeki işçiler de işi yavaşlattılar. Bu durumu gören amirler, hemen dört elden telefona sarılarak, sendikayı arayıp, "Biz bu ikramiyeyi veriyoruz, oraya gelen herkesle ne bunları konuşuyorsunuz. Hemen gelin, işçileri toplayın ve ikna edin" dediler. Akşama doğru bir taksi ile gelen sendika başkanı İbrahim Çetinbağ işçilere şunları söyledi: "Sevgili işçiler, bazı aşırı uçlar vardır, sizleri kötüye kullanırlar. Bunlara kulak vermeyin. Biz dediğimizi yaparız. '88'de geçmişteki bütün haklarınızı ve ikramiyenizi beraber alacaksınız," Konuşmasını bitirdikten sonra, işçilerden peşpeşe gelen sorular altında boğulup kalan başkan, bütün bu soruları cevapsız bıraktı. Yalnızca şunu kabullendi: "İstediğiniz biçimde sandık koyup, seçim yaparız, ama daha önce aday olarak gelen arkadaşları kabul etmiyoruz." Zaten amacımız da buydu, sendikaya gidenler temsilci olma niyetinde değildiler. Hemen işçilerle konuşulup adaylar tespit edildi. Yapılan seçim sonucunda işçilerin istediği dört aday da temsilci oldu. Sendikanın adamları büyük bir hayal kırıklığına uğratıldı.

Sendika başkanının '88'den önceki bütün haklar alınacak vaadleri gerçekleşmemiş, tam tersine, bir sürü kesintiler yapılmıştır. Sonuçta, sendikacıların bu işveren yanlısı tutumu işçilerin huzurunda bir kez daha kanıtlanmış, devrimci işçilere olan güvenin daha da artmasını sağlamıştır.

Önemli olan, işçilerin sınıf sendikalarını yaratıp, onları parti ilkeleri doğrultusunda eğitip, devrimin ve sosyalizmin kalıcı kadrolarına dönüştürmektir. Yoksa niyetimiz göstermelik şeyler yapmak ya da düzenin sınırları içerisinde sırf demokratik reformlarla durumu düzeltmek değildir. Amaç bu olsa, bizim bu kadar çırpınmamıza ne gerek var. Her taraf solculukla dolu. Esas olan bir şey var; amacımıza ve sınıfımıza layık olanı yapmak, sosyalizmi inşa etmektir. Bunları söylerken, daha önce de söylediğim gibi, kendisine bu sınıfın adamıyım diyen her işçi arkadaşım; mücadelemiz, şu veya bu menfaat peşinde koşma değil, bu düzenin sınırları içerisinde bir demokrasi mücadelesi değil; mücadelemiz, kalıcı, toplumu etkileyici ve sosyalizmi hedefleyici nitelikte olmalıdır. Ki varolan düzen yıkılabilsin.

Niyet silah patlatmak olsa, karakol basmak olsa, bu o kadar zor bir şey değil. Zor olan sınıf ordusunu yaratmaktır. İşte biz bunun peşindeyiz ve bunu gerçekleştireceğiz.

17.1.1988
A.Çakmak

YURTDIŞINDA ONBEŞLER ANILDI

EKİM taraftarları yurtdışında, F.Almanya'nın Bielefeld ve Köln, İsviçre'nin Basel kentinde yaptıkları toplantılarla, Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını katledilmelerinin 67.yıldönümünde andılar. Ayrıca "EKİM-Yurtdışı Taraftarları" imzalı bir de bildiri dağıtıldı.

Bielefeld ve Köln'deki toplantılara yaklaşık 150 kişi katıldı. Basel'deki toplantıya ise çeşitli gruplardan toplam 200 kişi katıldı. Köln ve Bielefeld'deki toplantılar başarılı bir şekilde gerçekleştirilirken, Basel'deki toplantı, sürekli taban yitirmenin ve ideolojik acizliğin verdiği hırçınlıkla, son günlerde iyice saldırganlaşan TDKP'den bir kaç kişinin provakasyonu ile karşı karşıya kaldı. Dernek yöneticisi arkadaşların herhangi bir olaydan kaygılanmaları nedeniyle, toplantı iptal edildi. EKİM taraftarları yaklaşık 80 kişiyle ayrı kısa bir toplantı yaptılar.

Bielefeld ve Köln'deki toplantılarda, Onbeşlerin hayatı ve savaşımı anlatıldı, onların anısına bir ozan arkadaş parçalar söyledi, dia gösterildi, Suphilerin davası üzerine konuşmalar yapılarak dinleyicilerin soruları yanıtlandı. Bu toplantılarda, Suphilerin davasından ne anlaşılması gerektiği ortaya kondu ve burjuva, küçükburjuva sosyalistlerinin yaklaşımları eleştirildi.

FİLİSTİN'DE BARUT ATEŞ ALDI

(Baştarafı s.44'de)

Özellikle İsrail içindeki fabrikalarda çalışan ve işgal bölgelerinden gelmiş olan 100 binin üzerindeki işçinin yarısının, açlığı bile göze alarak, işlerini terketmesi; çok sayıda işletmede üretimin üçte bir oranında düşmesi İsrailli kapitalistleri kara kara düşündürmektedir. Bir çok işletme, Filistinli, Arap işçilerin yerine Lübnan, Kıbrıs, Yunanistan, Portekiz ve hatta Türkiye'den işgücü getirebilmek için hükümete başvurmuştur.

Ayaklanmanın güçlü ve yaygın olmasının önemli bir nedeni de FKÖ'nün 1987 Nisanındaki Filistin Ulusal Konseyi'nde, FKÖ'yü oluşturan örgütler arasında günlük varolma ve kurtuluş mücadelesi temelinde birliğin güçlü bir biçimde sağlanmış olması; ortak bir siyasi mücadele çizgisi ve FKÖ'nün demokratikleştirilmesi talebinin kabulü ve silahlı Filistin kurtuluş mücadelesini tasfiyeyi amaçlayan Ürdün Planı'nın reddedilmiş olmasıdır.

FKÖ, Lübnan'ı terketmek zorunda kaldığında almış olduğu yaraları sarabilmiştir. Lübnan'daki Filistin Kamplarına Amal Milisleri ve İsrail'in silahlı saldırı ve kuşatmalarını her şeye rağmen kahramanca göğüslemeleri; işgal altındaki bölgelerde direnişin aralıksız örgütlenip genişletilmesi; Batı-Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki ayaklanmanın durup dururken patlamadığının; yıllardır süren illegal mücadele ve örgütlenmelerin sonucu olduğunun göstergesidir. Dahası, Arafat'ın belirttiği gibi, başlangıçta ayaklanma önemli ölçüde kendiliğinden gelişmesine rağmen, şimdi örgütlenmiş durumdadır. Kentlerde, kasabalarda ve kamplarda kurulmuş olan Halk Komiteleri ayaklanmayı FKÖ ile doğrudan bağlantılı olarak yönlendiriyorlar.

Evet, Filistin'de barut ateş almıştır. FKÖ'yü dışta bırakıp, silahlı Filistin kurtuluş mücadelesini tasfiye ederek bölgede sükunu ve istikrarı, ABD'nin ve başta Batı Almanya olmak üzere Batılı emperyalistlerin Orta Doğu'daki çıkarlarını ve gerici, satılık Arap rejimlerinin bekâsını amaçlayan Camp David Andlaşması çoktan ayaklanan Filistin ve Arap halklarının ayakları altında ezilmiştir.

Şimdi, yeni Camp David barış andlaşmaları, hiç olmazsa ayaklanmayı bastırıp, ateşi küllendirecek "geçiş andlaşmaları" ABD ve Mısır tarafından gündeme getirilmiş durumda. ABD bir Orta Doğu Barış Konferansına ayaklanma bastırılmadan, ateş tavsatılmadan yanaşmayacağını dile getiriyor. Gorbaçov, 27.-Kongre Raporu'nda vurguladığı gibi, "Orta Amerika", "Güney Afrika"da olduğu gibi Orta Doğu'daki "ateşi söndürme"de emperyalistlerle "kollektif arayışlar" içinde. Washington Zirvesi'nde Reagan'la başbaşa bu arayışların sürdürüldüğü ABD ile SSCB arasında bu konudaki faaliyetin yoğunlaştığını Arafat belirtiyor.

Filistin ve Arap halkının isyan ateşi emperyalistlerin ve revizyonistlerin niyet ve iradeleri yönünde söndürülebilecek mi? Silaha sarılmış bir halkın ve ulusun kurtuluşu emperyalistlerin dünya hegomonya stratejilerinin dama taşları mı olacak? Filistin direnişi bunun cevabını verecek. Ama her şeye rağmen işgal altındaki Batı-Şeria, Gazze Şeridi ve hatta İsrail içinde işler ayaklanma öncesinden mutlaka farklı olacaktır.

Aysel Zehir

Ekim'in 4. sayısında, Garbis Altınoğlu'nun durumuna atıfta bulunularak "Onlarca devrimcinin içerdeyken veya çıktıktan sonra 'doğal ölüm'e (!) uğradıkları" gerçeğinden sözedilmişti. Aysel Zehir, buna aday onlarca devrimciden sadece biri.

Aysel Zehir, lise yıllarında devrimci düşüncelere ilgi duymuş, kısa sürede öğrenci gençliğin mücadelesinde öne çıkmış bir devrimcidir. Henüz 16 yaşındayken, 1980 yılının Temmuz ayında Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği'nin düzenlediği kanunsuz bir gösteriye katıldığı gerekçesiyle gözaltına alındı, yapılan işkencelere rağmen, düşman karşısında iyi bir sınav verdi. İkinci kez 1981 yılında gözaltına alındı ve işkenceciler Aysel Zehir'i hemen tanımalarına rağmen O, gerçek kimliğini dahi uzun süre söylemedi. Elektriğe, falakaya, askılara rağmen düşman Aysel'i değil, Aysel düşmanı teslim aldı. İşkendeki tavrından dolayı da, pek çok devrimcinin saygısını kazandı. O dönemlerde, tecrübeli, ileri, önder geçinen pek çok kişi işkencede çözülürken, 17 yaşındaki bu genç devrimci direnişin en iyi örneklerinden biri oldu.

Aysel Zehir, 3 yıla yakın süren tutukluluk süresince kararlılığından hiçbir şey kaybetmedi, düşmanın saldırılarını, boyun eğdirme girişimlerini kararlılıkla göğüsledi. 1984 yılının Nisan-Haziran aylarında Metris Askeri Cezaevi'nde bir grup devrimcinin yaptığı ölüm orucuna Aysel Zehir'de katıldı. Ölüm orucu bitirildiğinde 4 devrimci yaşamını yitirirken, Aysel, sakat kaldı.

1981 yılında sapasağlam yakalanan Aysel Zehir, 1984 Ağustosunda görme, işitme ve beyinin fonksiyonunu yerine getirememe gibi bir dizi rahatsızlıklarla olarak tahliye oldu. Dışarıda yapılan tedavilerden olumlu bir sonuç alınamadı, zayıflayan hafızası, özellikle de kayıt hafızası düzeltilemedi, tersine olumsuz yönde daha da ilerledi.

Doktorlar, Aysel'in bu durumunun ölüm orucu süresince beyin hücrelerinin beslenememesinden ileri geldiğini, tıbbın Türkiye'deki olanaklarının Aysel'in durumunu düzeltemeyeceğini belirttiler. Aysel'in ailesi çocuklarını yurtdışında tedavi ettirmek için girişimlerde bulunmuşsa da, devlet, "sakıncalı" olduğu için pasaport vermeyerek Aysel'i ölüme terketmiş bulunuyor.

Aysel Zehir'e maddi ve manevi her türlü yardımda bulunmak, saygıdeğer savaşçılarımıza sahip çıktığımızın göstergesi olacaktır.

D Ü Ş M A N

Onlar ümidin düşmanıdır, sevgilim,
akar suyun,
meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına:
— çürüyen diş, dökülen et —,
bir daha geri dönmemek üzre yıkılıp gidecekler.
Ve elbette ki, sevgilim, elbet,
dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya,
dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle: işçi tulumuyla
bu güzelim memlekette hürriyet...

Bursada havlucu Recebe,
Karabük fabrikasında tesviyeci Hasana düşman,
fakir köylü Hatçe kadına,
ırgat Süleymana düşman,
sana düşman, bana düşman,
düşünen insana düşman,
vatan ki bu insanların evidir,
sevgilim, onlar vatana düşman...

N.HİKMET

Filistin'de barut ateş aldı

H.AKARSU

İsrail işgali altındaki Batı-Şeria ve Gazze Şeridi'nde yaşayan Filistinlilerin iki ay önce başlayan ayaklanması devam ediyor. İşgal kuvvetlerinin barbarlığı, zulmü isyan ateşini söndürmeye yetmiyor. Kuruluşunun 40., Gazze ve Batı-Şeria'nın işgalinin 20.yılında emperyalizmin Orta Doğu'daki ileri karakolu tam bir çaresizlik ve açmaz içinde buldu kendini. İsrail yönetiminin tepesindekiler çaresizliklerinden birbirine düştü. Yönetici sınıflar 40 yılın en zorlu iç krizini yaşıyor.

Peres, Şamir'e "sen yalancısın"; Şamir de Peres'e "sen yalancıların en büyüğüsün" diye çıkışıp, köpürüyor.

"İşçi" partili polis bakanı Chaim Bar-Lew İsrail-'in geleceği için karanlık bir tablo çiziyor. "Durum artık hiçbir zaman ayaklanma öncesi gibi olmayacak" diyerek nesnel bir gerçekliği ve kendi umutsuzluklarını, moral çöküntüsünü dile getiriyor.

Öte yandan ABD ve başta Batı Almanya olmak üzere Avrupalı emperyalist devletler ve Mısır bu ileri karakoldaki isyanı nasıl bastırabileceğinin planlarıyla meşguller. Mübarek elindeki bir "barış planı" ile emperyalistlerin kapılarını çalıyor.

İsrail yönetici sınıflarını, emperyalist destekçilerini ve gerici Arap rejimlerini böylesine korkutan, umutsuzluğa iten; Filistin ve Arap halklarının isyanını böylesine genişleten etkenler her şeyden önce İsrail'in toplumsal iç yapısındadır.

1967 öncesi sınırlar içinde İsrail'de halen 3,5 milyon İsrailli ve 700 binden fazla Filistinli ve Arap yaşamaktadır. Yani, işgal bölgeleri dışındaki toplam İsrail nüfusunun %17'si Arap ve Filistinlidir. Batı Şeria'da yaşayan 800 bin, Gazze, Şeridi'ndeki 650 bin Filistinli Arapla birlikte toplam 2,1 milyonluk bir nüfus, 3,5 milyon Yahudi ile yanyana, karşı karşıya durmaktadır.

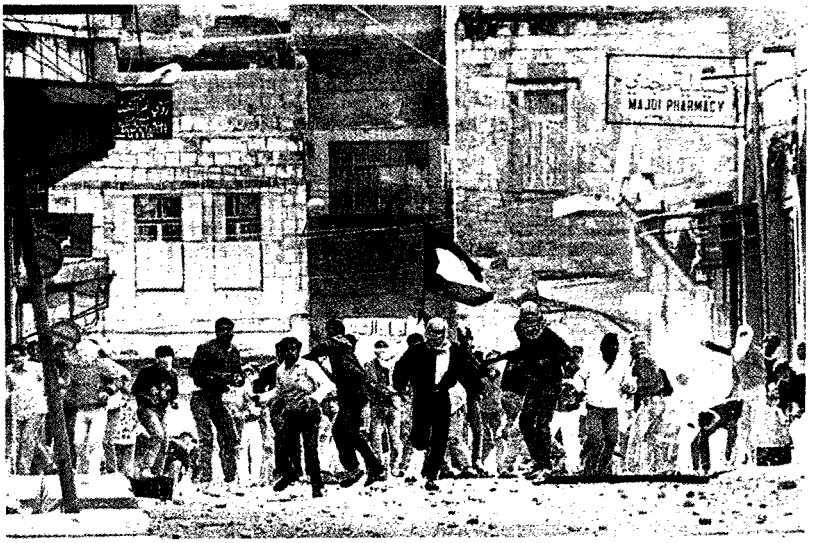

İşgal sonrası Gazze Şeridi'nin %40'ını kapsayan en verimli topraklara İsrailliler yerleştirilmiştir. Ayrıca işsizliğin, yoksulluğun yoğun olduğu bu bölgede, halkın önemli bir geçim kaynağı olan balıkçılık, balık avlama alanının, İsrail tarafından 5 millik bir sahil şeridi ile sınırlanmasıyla geçim kaynağı olmakta hemen hemen çıkmıştır.

Batı-Şeria'nın yarısına yakını işgal sonrası gaspedilerek, bu topraklar üzerine 50 bin Yahudi yerleştirilmiştir.

İşgal bölgelerinde ve İsrail içinde Filistinli işçiler, en fazla aynı işi yapan bir İsrailli işçinin ücretinin üçte ikisini alabilmektedir. Ulusal baskı, aşağılama, horlamanın sınırı yoktur. Direnişçi bir Filistinli işçinin, "açlıktan ölmek, zulüm altında ölmekten daha iyidir", düşüncesi, direnişçi işçilerin ortak sesidir.

Bıçak çoktan kemiğe dayanmıştır. İsrail basınının, ayaklanmayı; İsrailllilerle Arap ve Filistinliler arasındaki ilişkileri, toplumsal ve siyasal yapılanmayı Güney Afrika'ya benzetmesi doğrudur. Kendi anavatanlarında işgalcilerin çizmeleri altında yaşamak Filistin halkına, ya özgürlük ya zulüm ve ölüm, seçeneğini dayatmıştır.

Filistinlilerin ayaklanmalarının böylesine sarsıcı ve güçlü olmasında, ilk kez, İsrail içindeki Filistinlilerden, Araplardan, ilerici İsrail kamuoyundan işgal bölgelerindeki ayaklanmaya aktif destek gelmesi etkili olmuştur.

(Devamı s.42'de)